

بخش هشتم: «فرهنگی»

- آیین نامه شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی ۳۴۱
- سیاست های راهبردی اسلامی شدن دانشگاه ها ۳۴۴
- اصول حاکم بر دانشگاه اسلامی و آیین نامه های مرتبط با آن ۳۵۱
- مناسبات مذهبی کثرت و کوی آزاد ۳۵۶
- نظام نامه بیات حیات از کرسی های نظریه پردازی، نقد و مناظره ۳۵۹
- اساسنامه نهاد نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاه ها ۳۸۴
- آیین نامه تشکیل هیئت اساتید دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی کشور ۳۸۹
- هیئت دانشجویی ۳۹۲
- تشکیل شورای بایگسنگی فعالیت های قرآنی دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی ۳۹۹
- آیین نامه کانون های فرهنگی دانشجویان دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی ۴۰۱

- ۴۱۴.....تاسیس انجمن های علمی، ادبی و هنری در دانشگاه ها
- ۴۲۱.....اسانامه کسکئل انجمن علمی دانشجوی دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی
- ۴۳۴.....آمین نامه انجمن ها و اتحادیه های علمی دانشجویی
- ۴۴۱.....شورتوسه فرهنگ قرآنی
- ۴۵۴.....ضوابط ناظر بر نهایت نشریات دانشگاهی
- ۴۵۸.....آمین نامه تشکل های اسلامی دانشگاهیان
- ۴۹۲.....اسانامه جایزه علمی-فناوری پیامبر اعظم (ص)
- ۴۹۶.....آمین نامه جشنواره بین المللی فارابی

آیین‌نامه شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی مصوب جلسه ۴۲۴ مورخ ۷۷/۵/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

پیرو تأکيدات مقام معظم رهبری و براساس مصوبه جلسه ۴۰۲ مورخ ۷۶/۵/۱۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی، شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی به‌منظور تدوین سیاست‌های لازم برای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی با عنایت به دیدگاه‌های مقام معظم رهبری تشکیل می‌شود.

ماده ۱- وظایف

- ۱- تدوین و پیشنهاد سیاست‌های مرتبط با اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۲- تدوین راهبردهای (استراتژی‌های) مناسب برای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی بر مبنای یافته‌های موجود و پژوهش‌های نوین.
- ۳- ارایه طرح‌ها و پیشنهادهای اساسی مؤثر در اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی به شورای عالی انقلاب فرهنگی.
- ۴- نظارت بر اجرای صحیح مصوبات مربوط به اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی.
- ۵- ارایه گزارش پیشرفت روند اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی حداقل هر شش ماه یک بار به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۲- ترکیب اعضا

- ۱- وزیر فرهنگ و آموزش عالی؛
- ۲- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛
- ۳- وزیر آموزش و پرورش؛
- ۴- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

- ۵- رییس دانشگاه آزاد اسلامی؛
  - ۶- رییس سازمان تبلیغات اسلامی؛
  - ۷- رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
  - ۸- رییس جهاد دانشگاهی؛
  - ۹- رییس شورای فرهنگی و اجتماعی زنان؛
  - ۱۰- دکتر محمد مهدی زاهدی؛
  - ۱۱- دکتر حسینعلی شهریاری؛
  - ۱۲- دکتر عبدالله جاسبی؛
  - ۱۳- حجت الاسلام و المسلمین محمود محمدی عراقی؛
  - ۱۴- حجت الاسلام و المسلمین عبدالحسین حسودپناه؛
  - ۱۵- حجت الاسلام و المسلمین سید محمود نبویان.^۱
- تبصره- احکام اعضای بندهای ۱۰ تا ۱۳ و رییس شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی (که از میان اعضا انتخاب می‌شود) توسط رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی برای مدت ۳ سال صادر می‌شود.**
- ماده ۳-** به منظور پی‌گیری امور اجرایی مربوط به اسلامی شدن مراکز آموزشی، هر یک از دستگاه‌های اجرایی موظفند ستاد «گسترش و تعمیق اسلام در مراکز آموزشی» دستگاه مربوط را تشکیل داده و گزارش اقدامات انجام شده را هر سه ماه یک بار به شورا ارایه نمایند.
- ماده ۴-** مصوبات شورا پس از تصویب نهایی در شورای عالی انقلاب فرهنگی از طریق دبیرخانه شورای عالی به دستگاه‌های اجرایی ابلاغ می‌شود.
- ماده ۵-** اعتبار مواردی که شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب نهایی را به شورای اسلامی شدن تفویض اختیار می‌کند منوط به احراز رأی مثبت اکثریت اعضای حاضر در جلسه رأی‌گیری است مشروط بر آنکه در هر حال تعداد رأی مثبت از ۸ کمتر نباشد.

۱- به موجب ماده واحده مصوب جلسه ۷۱۴ مورخ ۹۱/۳/۳۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی اعضای بندهای ۱۰ تا ۱۵ به‌عنوان اعضای جدید شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی انتخاب شدند.

بخش هشتم: فرهنگی / ۳۴۳

ماده ۶- شورای اسلامی شدن می‌تواند برای اجرای وظایف خود گروه‌های کار تشکیل دهد.

این آیین‌نامه در ۶ ماده و یک تبصره در جلسه ۴۲۴ مورخ ۷۷/۵/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

سیاست‌های راهبردی اسلامی شدن دانشگاه‌ها مصوب جلسه ۴۶۶ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

شورای اسلامی شدن مراکز آموزشی براساس آیین‌نامه مصوب جلسه ۴۲۴ مورخ ۷۷/۵/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی، طی جلساتی «اصول حاکم بر دانشگاه اسلامی» و «سیاست‌های راهبردی اسلامی شدن مراکز آموزشی» را ذیل شش مؤلفه استاد، دانشجو، نظام برنامه‌ریزی فرهنگی، متون و برنامه‌ریزی درسی، نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی و مدیریت تصویب کرده است. (اصول حاکم بر دانشگاه اسلامی در جلسه ۴۳۳ مورخ ۷۷/۹/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسیده است.)

ملاحظه اصلی و عمده شورای اسلامی شدن در تدوین سیاست‌های راهبردی آن بوده است که سیاست‌ها به گونه‌ای طراحی و تنظیم گردند که زمینه‌های تحقق دانشگاه اسلامی به شرحی که در متن «اصول حاکم بر دانشگاه اسلامی» آمده، فراهم آید. کارآیی و اثر بخشی سیاست‌های مذکور، که به اهم مصادیق آنها در بخش «خاتمه» مجموعه حاضر اشاره شده است، علاوه بر آنکه مقتضی طراحی و تدوین سیاست‌ها و برنامه‌های اجرایی دقیق و واقع بینانه است، مستلزم توجه جدی به مجموعه‌های از عوامل محیطی است که به نحو مستقیم یا غیر مستقیم و به اشکال گوناگون می‌توانند بر تمامی یا بخشی از عملکرد یا اثر بخشی راهبردها و برنامه‌هایی که در فرآیند اسلامی شدن در حال اجرا هستند، اثر گذاشته و آنها را از مسیر و مقصود اصلی منحرف ساخته یا کارآیی و اثر بخشی آنها را افزایش دهند.

رسانه‌ها، حوزه‌های علمیه، فضای عمومی جامعه در تمامی ابعاد آن، مسایل اقتصادی، روابط و مناسبات بین‌المللی و تاثیر متقابل با مسایل داخلی، هماهنگی راهبردی در سطوح مدیریت کلان نظام در مورد آموزش عالی و اسلامی شدن و آموزش و پرورش (از

آن حیث که تربیت کننده ورودی‌های دانشگاه‌هاست)، از جمله عواملی هستند که اقتضائات محیطی خود را بر فضای دانشگاه وارد می‌آورند. به همین جهت لازم است در تمامی مراحل سیاست‌گذاری و برنامه‌نویسی به ارتباط قطعی و متقابل دانشگاه‌ها و عوامل مذکور توجه گردد.

سیاست‌های راهبردی اسلامی شدن مراکز آموزشی

۱- استاد

۱- فراهم آوردن زمینه‌های مساعد قانونی و اجرایی برای جذب و گزینش استادان شایسته از نظر علم، ایمان، تقوا، تعهد و آگاهی و پایبندی به مبانی و آرمان‌های نظام جمهوری اسلامی ایران؛

۲- جذب و گزینش استادان و مدرسان دروس معارف اسلامی به‌منظور گزینش استادان و مدرسانی با توانایی‌ها و شایستگی‌های بالای علمی و معنوی و اخلاقی؛

۳- فراهم کردن زمینه‌های مناسب مادی و معنوی برای شناسایی و تبیین و تکریم مقام استادان در دانشگاه و جامعه از دیدگاه اسلام به‌منظور تشویق و ترغیب آنان و افزایش نشاط و تحرک علمی و اجتماعی؛

۴- برنامه‌ریزی به‌منظور توأم ساختن فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی اعضای هیأت علمی با نقش تربیتی و اخلاقی آنان در مراکز آموزشی و سطح جامعه؛

۵- ارتقای سطح دانش و معرفت دینی، سیاسی و اجتماعی استادان متناسب با رشته تخصصی، علایق و تجارب آنان؛

۶- قانونمند کردن فعالیت‌های سیاسی و فرهنگی استادان به‌منظور فراهم آوردن محیطی سالم و آزاد و مطمئن برای بحث و گفتگو و ارتقای اندیشه دینی و ایفای نقش مؤثر آنان؛

۷- نظارت و ارزیابی مستمر علمی، اخلاقی و اجتماعی اعضای هیأت علمی.

۲- دانشجو

۱- ارتقای سطح بینش اسلامی و اعتقادی دانش‌آموزان برای ورود به آموزش عالی با توجه به پیوستگی و تلازم میان نظام آموزش عالی با نظام آموزش و پرورش؛

۲- گسترش و تقویت ایمان و اعتقاد اسلامی، تهذیب و تزکیه نفس و اعتلای عقلانی و علمی دانشجویان؛

- ۳- تقویت روحیه آرمان گرایی، کمال جویی، نقادی، آزادگی، ایثارگری، مشارکت جویی، حقیقت جویی و تشویق و تقویت احساس مسؤولیت اجتماعی دانشجویان؛
- ۴- ارتقای سطح دانش و بینش سیاسی و اجتماعی دانشجویان و تجهیز آنان با توانایی‌ها و قابلیت‌های مورد نیاز برای تحلیل مسایل جامعه و جهان در جهت تحقق آرمان‌های اسلامی؛
- ۵- تشویق و زمینه‌سازی به‌منظور مادام‌العمر تلقی کردن تحصیل علم به‌عنوان یک ارزش و فریضه اسلامی؛
- ۶- قانونمند کردن فعالیت‌های فرهنگی و سیاسی دانشجویان به‌منظور فراهم آوردن محیطی سالم و آزاد و مطمئن برای بحث و گفتگو و تحریک و فعالیت و ارتقای اندیشه دینی؛
- ۷- حل مشکلات اجتماعی و معیشتی دانشجویان به‌منظور فراهم آوردن بستر لازم برای فعالیت‌های علمی، فرهنگی و دینی آنان؛
- ۸- نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر علمی و اخلاقی دانشجویان و توصیه و تأکید بر خود ارزیابی آنها.

۳- نظام برنامه‌ریزی فرهنگی

- ۱- احیا و حفظ و ترویج فرهنگ اصیل اسلام در محیط‌های علمی با استفاده از روش‌های کارآمد و هماهنگ با شؤن محیط‌های علمی؛
- ۲- توجه به مبانی اسلامی در تدوین نظام برنامه‌ریزی فرهنگی به‌منظور تحقق آرمان‌ها و ارزش‌های انقلاب اسلامی؛
- ۳- توجه و تأکید بر توأم بودن نظام برنامه‌ریزی فرهنگی با نظام برنامه‌ریزی درسی، آموزشی، پژوهشی و مدیریت؛
- ۴- توجه به ملازمات و پیوستگی نظام آموزش و پرورش با نظام آموزش عالی در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی؛
- ۵- زمینه‌سازی به‌منظور ایجاد توانایی بحث و گفتگو و نقد و ارزیابی سایر فرهنگ‌ها و تمدن‌ها؛
- ۶- توجه به مقتضیات زمان و نیازها و علایق و رشته‌های تحصیلی دانشجویان در برنامه‌ریزی‌های فرهنگی و آرایه‌های متین و جذاب از آرمان‌ها و ارزش‌های اسلامی؛
- ۷- رعایت ویژگی‌های معماری اسلامی و ملی در طراحی فضاهای کالبدی دانشگاه؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۳۴۷

۸- توجه و اهتمام ویژه به احداث مساجد و نمازخانه‌ها در مراکز آموزشی و اختصاص امکانات و تسهیلات درخور شأن به آن؛

۹- توجه به حفظ عفاف در مراکز آموزشی به‌ویژه روابط بین دانشجویان دختر و پسر و تلاش در جهت فراهم کردن زمینه‌های مناسب برای این منظور از قبیل تفکیک کلاس‌های دختران و پسران و کاهش اختلاط آنها؛

۱۰- هماهنگی در سیاست‌گذاری فرهنگی مراکز علمی با رعایت مقتضیات اجرایی؛
۱۱- نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر برنامه‌ریزی فرهنگی.

۴- متون و برنامه‌ریزی درسی

۱- طراحی نظام آموزشی، تدوین متون و برنامه‌های درسی در تمامی شاخه‌های علوم براساس جهان‌بینی الهی و پژوهش در پدیده‌های هستی به‌منظور شناخت و شناساندن آیات الهی در جهان؛

۲- توجه به هماهنگی و همسویی علم و دین در طراحی و تدوین برنامه‌ها و متون درسی؛

۳- بازنگری نظام برنامه‌ریزی درسی و اصلاح و تدوین متون درسی با استفاده از روش‌های نوین و کارآمد علمی و مفاهیم و ارزش‌های اسلامی؛

۴- طراحی و تدوین متون و برنامه‌های درسی براساس مبانی اسلامی به‌ویژه در رشته‌های علوم انسانی؛

۵- هدایت نظام برنامه‌ریزی درسی به سمت تقویت فضایل اخلاقی و اجتماعی، پرورش قدرت ابداع و ابتکار و اعتماد به نفس و ایجاد باور به مبانی دینی و التزام به مسؤولیت‌های اجتماعی؛

۶- توجه و تأکید بر هماهنگی و تناسب متون اخلاق و معارف اسلامی با نیازهای جدید و رشته‌های تحصیلی؛

۷- بازشناسی و معرفی موارد و مفاخر علمی، فرهنگی، تاریخی و معاصر و بهره‌گیری از آنها در تدوین برنامه‌ها و متون درسی برای تقویت روحیه خود باوری و استقلال خواهی؛

۸- تدوین نظام جامع نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر متون و برنامه‌های آموزشی و درسی.

۵- نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی

- ۱- اصلاح و تدوین نظام برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی با توجه به نیازهای جامعه و تحولات روز افزون علوم، با تأکید بر گسترش مرزهای دانش و براساس مبانی اسلامی؛
- ۲- توجه ویژه به اهمیت رشته‌های علوم انسانی در تربیت انسان سازی و تاثیرات مثبت و منفی آنها در تحولات فرهنگی با عنایت به وجود قابلیت‌ها و ظرفیت‌های فراوان در کشور؛
- ۳- ایجاد هماهنگی و تناسب بین نظام آموزشی و پژوهشی آموزش و پرورش و آموزش عالی با توجه به ملازمت و پیوستگی آنها؛
- ۴- افزایش انعطاف پذیری به‌منظور پاسخگویی به نیازها و تحولات علمی و اجتماعی؛
- ۵- بهره‌گیری از تجارب علمی در سطوح مالی و بین‌المللی به‌ویژه تجارب حوزه‌های علوم دینی؛
- ۶- توجه به هماهنگی و همسویی علم و دین در بینش اسلامی در طراحی و تدوین برنامه‌های آموزشی و پژوهشی؛
- ۷- تقویت روحیه تحقیق و تتبع، آموزش تفکر منتقدانه، استفاده از فناوری‌های نوین؛
- آموزشی و آرایه‌های گویای جدید به‌منظور ایجاد تحول و اصلاح در روش‌های تدریس و پژوهش.
- ۸- برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی براساس پژوهش‌های علمی و ایجاد تعادل و تناسب میان آموزش و پژوهش در برنامه‌ها و متون؛
- ۹- نظارت و ارزیابی هدفمند برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی.

۶- مدیریت

- ۱- توجه و تأکید بر تقویت ارزش‌های اسلامی و انقلابی، تعهد اجتماعی، زمان‌شناسی، قانونمندی، تفاهم و احتراز از خود محوری در طراحی و هدایت نظام مدیریتی؛
- ۲- اصلاح و طراحی نظام جامع و هماهنگ مدیریت براساس ایجاد تعادل در فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اجتماعی با توجه به تأکید بر حذف مراکز موازی

تصمیم‌گیری، رایزنی و مشورت با مسؤولان و دست‌اندرکاران و جلب مشارکت دانشگاهیان؛

۳- اعتماد به مدیران و ایجاد زمینه‌های ضروری استقلال عمل در حوزه‌های مدیریتی برای افزایش توان رقابت سالم و رشد پیشرفت؛

۴- تربیت و انتخاب مدیرانی متعهد و متخصص با تأکید بر شایسته‌سالاری؛

۵- توجه به نقش الگوی استادان در رفتارسازی دانشجویان و الگوسازی براساس آن نقش از طریق شناسایی و معرفی و تشویق مدیران، استادان، دانشجویان و کارمندان شایسته براساس شاخصه‌های مدیریت در نظام اسلامی؛

۶- تقویت زمینه‌های نظری و عملی برای اصلاح مداوم روش‌های مدیریتی و افزایش کارآمدی آنها به‌منظور تحقق ارزش‌های اسلامی و معیارهای انقلابی؛

۷- نظارت و ارزیابی هدفمند و مستمر به‌منظور تقویت ابعاد علمی و اسلامی مدیریت مراکز آموزشی و علمی.

خاتمه

رعایت اصول حاکم بر دانشگاه‌ها و سیاست‌های راهبردی مربوط به هر یک از مؤلفه‌ها، آثار و نتایجی را به بار می‌آورد که به صورت شاخص‌هایی قابل بررسی و اندازه‌گیری است. مهمترین شاخص‌های مربوط به اصول سیاست‌های عمومی دانشگاه‌ها عبارت است از:

۱- افزایش سهم کشور در ابداعات و اختراعات و اکتشافات علمی؛

۲- کاهش وابستگی کشور به بیگانگان به‌ویژه در زمینه علوم و صنایع و فناوری؛

۳- ارتقای سطح فرهنگی عمومی جامع و افزایش التزام علمی به مقررات و قوانین؛

۴- گسترش زمینه‌های بحث و گفتگوی سازنده و آمادگی برای پذیرش آرای صحیح

دیگران؛

۵- افزایش دانش آموختگان متعهد، متقی، فاضل، شجاع و حساس به سرنوشت کشور.

همچنین رعایت اصول و ارزش‌های اسلامی در سیاست‌های مربوط به مؤلفه‌هایی مختلف دانشگاه‌ها و سایر مراکز آموزشی نتایجی را به بار می‌آورد که به صورت شاخص‌هایی قابل بررسی و اندازه‌گیری می‌توان ارایه کرد و مهم‌ترین آنها از این قرار است:

۳۵۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

- ۱- افزایش باور عمومی نسبت به عقاید اسلامی و اعتلای روح معنویت و مکارم و فضائل اخلاقی؛
  - ۲- افزایش میزان تعهد علمی نسبت به احکام و ارزش‌های اسلامی و آرمان‌های انقلاب؛
  - ۳- فراهم شدن زمینه‌های مشارکت هر چه بیشتر در انجام برنامه‌های دینی و اخلاقی؛
  - ۴- بالا رفتن توان فکری و روحی برای دفاع مؤثر و معقول از دستاوردهای انقلاب و مبارزه با تهاجم فرهنگی.
- سیاست‌های فوق در یک مقدمه و یک خاتمه و ۶ فصل و ۴۹ بند در جلسه ۴۶۶ مورخ ۱۳۷۹/۵/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ تصویب این مصوبه، ابلاغیه شماره ۹۵۵/دش مورخ ۷۹/۳/۱۶ کان‌لم‌یکن می‌باشد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

اصول حاکم بر دانشگاه اسلامی مصوب جلسه ۴۳۳ مورخ ۷۷/۹/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی هر جامعه معرف و مبین بالاترین سطح تفکر و علم آن جامعه محسوب می‌شوند و اصول جهان‌بینی و نظام اعتقادی و ارزشی جامعه را در خود متجلی می‌سازند و با تربیت متفکران و دانشمندان و مدیران آینده، در جهت بخشیدن به حرکت‌های گوناگون فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه مؤثر واقع می‌شوند. از اینجا می‌توان گفت دانشگاه‌های مختلف جهان، علاوه بر اشتراکاتی که به اعتبار دانشگاه بودن، با یکدیگر دارند، به اعتبار تعلق به جوامعی با بینش‌ها و ارزش‌های مختلف واجد خصوصیتی هستند که آنها را از یکدیگر متفاوت و متمایز می‌سازد.

جامعه ایرانی که در انقلاب اسلامی خود با رویکردی الهی و معنوی، جهان‌بینی و نظام ارزشی اسلامی را مبنای شوون اسلامی گوناگون زندگی خود قرار داده، خواهان آن است که دانشگاه‌هایی متناسب با مبانی و ارزش‌های اسلامی داشته باشد تا هم بتواند در آن دانشگاه‌ها از مبانی و معیارهای خود آگاهی و شناخت دقیق‌تر و ژرف‌تر حاصل کند و هم با تربیت متفکران و مدیران بر وفق آن مبانی و معیارها، ترویج و تعمیم آنها در کل جامعه مبادرت نماید.

اصول عمومی دانشگاه‌ها

- ۱- اهتمام به علم و دانش و اعتقاد به تأثیر بنیادی و قطعی آن در اداره صحیح جامعه و تأمین رفاه و سعادت مردم و رشد توسعه متوازن.
- ۲- اهمیت داشتن فکر و اندیشه و وجود آزادی برای تحقیق و نقد و بررسی آرای نظریات گوناگون.
- ۳- داشتن پیوند با واقعیت‌های جامعه و توجه به جنبه‌های عملی و کاربردی اندیشه‌های نظری.

- ۴- داشتن آگاهی از مسایل و مباحث فکری و اجتماعی در عرصه سیاسی جامعه و مشارکت در صحنه زندگی اجتماعی و ایفای نقش در آن.
- ۵- شناخت سنت‌ها و مفاهیم اخلاقی و ارزشی فرهنگی جامعه.

اصول اختصاصی دانشگاه اسلامی

- علاوه بر اهتمام به اصول عمومی دانشگاه‌ها، دانشگاه اسلامی به اعتبار اسلامی بودن خود ویژگی‌هایی دارد که ذیلاً و به ترتیب اهمیت و اولویت به آنها اشاره می‌شود:
- ۱- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن: بینش توحیدی بر تمامی شؤون دانشگاه و تفکر و اندیشه دانشگاهیان حاکمیت دارد و علم آموزی به منزله یک عبادت در جهت ایجاد و تقویت این نگرش ایفای نقش می‌کند.
- ۲- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن: محیطی سرشار از معنویت و مکارم اخلاق به منظور رشد و تعالی فردی و تربیت صحیح و تزکیه و تعلیم نفوس ایجاد می‌شود و حیات و شخصیت معنوی و اخلاقی افراد اعتلا می‌یابد.
- ۳- دانشگاه اسلامی دانشگاهی است که در آن: افراد در پرتو معارف اسلامی با احساس تعهد و مسؤولیت نسبت به رشد و تعالی جامعه و تحقق اهداف و ارزش‌های اسلامی در فعالیت‌های اجتماعی مشارکت می‌جویند.

آیین‌نامه حفظ حدود آداب اسلامی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب جلسه ۱۲۶ مورخ ۱۳۶۶/۵/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی و الحاقیه آن

حفظ حدود اخلاق اسلامی در برخوردها و معاشرت‌ها

- ۱- دانشجویان زن و مرد لازم است در کلاس‌های درس در دو ردیف جداگانه بنشینند. تبصره- هرگاه در دانشگاهی جدا کردن کلاس‌های مخصوص زنان و مردان میسر باشد و مشکلی از لحاظ بودجه و کیفیت تحصیل به وجود نیاید کلاس‌ها باید جدا باشد.
- ۲- در بیمارستان‌های آموزشی باید کوشش شود که به تدریج بخش‌های بیماران زن و مرد از یکدیگر جدا باشد، و همچنین هر جا میسر است در اتاق‌های عمل از اختلاط زن و مرد خودداری شود و حتی‌المقدور از کادر پرستاران زن برای زنان و مردان استفاده شود و مسایل شرعی رعایت گردد.
- ۳- در آزمایشگاه‌ها و بخش‌های تزریقات هرگاه برای تزریق پانسمان، هم متخصص مرد بود و هم متخصص زن، از متخصص مرد برای بیماران مرد و از متخصص زن برای بیماران زن استفاده شود.
- ۴- در محل‌های تردد و نصب اعلانات در دانشگاه‌ها، هرگاه احتمال ازدحام رود، باید محل‌های جداگانه برای زنان و مردان در نظر گرفته شود.
- ۵- لازم است که دانشجویان زن و مرد از آزمایشگاه‌ها و کارگاه‌ها و سالن‌های تشریح و اتاق کامپیوتر و غیره حتی‌المقدور در نوبت‌های خاص و به‌طور جداگانه استفاده کنند.
- ۶- سالن‌های طراحی و مدل (آتلیه‌ها) و خود مدل‌ها باید منطبق با شؤون اسلامی باشد و محیط کار حتی‌المقدور برای زنان و مردان جدا باشد.
- ۷- دانشجویان زن و مرد لازم است در گروه‌های مجزا به کارهای گروهی دانشجویی از

قبیل انجام پروژه‌ها و طراحی و کارهای عملی و مانند آن پردازند، مگر اینکه مجزا کردن زن و مرد منجر به مختلف شدن کار یا تعطیلی آن گردد.

۸- دانشگاه‌ها باید تدابیری اتخاذ کنند تا در محیط‌های اداری با توجه به امکانات موجود از اختلاط غیرضروری زن و مرد تا جایی که منجر به اختلال و تعطیلی کارها نشود جلوگیری به عمل آورند.

۹- مسؤولان مرد باید از منشیان مرد استفاده کنند.

۱۰- در آن قسمت از دانشگاه‌ها که عموم مراجعه کنندگان مرد هستند (قبیل خوابگاه‌ها) لازم است از کارمندان مرد استفاده شود و در آن قسمت که مراجعه کنندگان زن هستند از کارمندان زن.

۱۱- امکان عمومی مانند قرائت‌خانه کتابخانه و خوابگاه‌ها و اتاق‌های غذاخوری برای زنان و مردان جدا باشد یا برای هر جنس از نوبت جداگانه استفاده شود.

تبصره- برای اماکن ورزشی نوبت استفاده مردان باید جدا از نوبت زنان باشد.

۱۲- روابط میان استادان و دانشجویان و کارمندان باید مطابق با مقررات دانشگاهی و ضوابط اخلاق اسلامی باشد و هرگاه کسی خلاف آن را مشاهده کرد بنابر اصل نهی از منکر به متخلفان تذکر دهد و اگر تذکر او مؤثر واقع نشد مراتب را به مقامات مسؤول دانشگاه اطلاع دهد.

۱۳- زنان در محیط کار و تحصیل باید از پوشش اسلامی استفاده کنند و از پوشیدن لباس‌های تنگ و زننده و آرایش و تبرج پرهیز کنند و مردان نیز نباید از لباس‌های زننده استفاده کنند.

۱۴- مسؤول اجرای این آیین‌نامه رؤسای دانشگاه‌ها و مدارس عالی خواهند بود که می‌توانند با کمک کمیته‌های انضباطی یا هیأت‌های رسیدگی به تخلفات اداری به تخلفات رسیدگی نمایند.

۱۵- تذکر: فصول بعدی این آیین‌نامه متعاقباً به تصویب شورای عالی خواهد رسید.

ماده واحده- سفرهای دانشجویی مشمول مقررات ذیل خواهد بود:^۱

۱- الحاقیه آیین‌نامه حفظ حدود و آداب اسلامی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب جلسه ۵۳۰ مورخ ۱۳۸۲/۹/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

بخش هشتم: فرهنگی / ۳۵۵

۱- سفرهای دانشجویی باید با تصویب و صدور مجوز توسط شورای فرهنگی دانشگاه انجام شود؛

تبصره ۱- مقصود از سفر دانشجویی، کلیه مسافرت‌های فرهنگی و بازدیدهای علمی دسته جمعی گروهی از دانشجویان یک دانشگاه است که به منظور زیارت، و تفریح با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه برگزار می‌شود.

تبصره ۲- واحدهای برگزار کننده اردوی دانشجویی غیردولتی خارج از دانشگاه، می‌بایست نسبت به اخذ مجوز از شورای فرهنگی دانشگاه اقدام نماید.

تبصره ۳- سفرهای درسی و پژوهشی که با حضور استاد و مجوز گروه آموزشی دانشکده برگزار می‌شود از شمول این مصوبه مستثنا می‌باشد.

۲- برگزاری اردوهای مختلط (دختر و پسر) صرفاً با تأیید مکتوب مرجع صادر کننده مجوز قابل اجرا است؛

۳- در سفرهای دانشجویی، محل برگزاری اردو و مسیر آن در اطلاق مقررات به منزله محدوده دانشگاه محسوب و در این مدت رعایت مقررات انضباطی دانشگاه و سایر مقررات مربوط الزامی است؛

۴- دستورالعمل اجرایی موضوع این الحاقیه توسط بالاترین مقام دستگاه مربوط برای اجرا ابلاغ می‌شود.

رییس جمهور و رییس شوراها و انقلاب فرهنگی - سیدعلی خامنه‌ای

تأسیس خانه ملی گفت و گوی آزاد مصوب جلسه ۵۹۶ مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۹۶ مورخ ۱۳۸۵/۱۰/۵ ماده واحده «تأسیس خانه ملی گفت و گوی آزاد» را به شرح ذیل تصویب نمود:

«ماده واحده- به منظور ایجاد محیط مساعد برای طرح هرگونه فکر و نظر از سوی صاحبان اندیشه و برگزاری مناظرات آزاد با حضور صاحب نظران رشته‌های مربوط، خانه ملی گفت و گوی آزاد تأسیس و تحت نظارت هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره اداره می‌شود. اساسنامه خانه، بنا به پیشنهاد هیأت به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌رسد.»

ماده ۱- تعریف و جایگاه حقوقی

براساس ماده واحده مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی خانه ملی گفت و گوی آزاد تأسیس می‌گردد. خانه ملی گفت و گوی آزاد که از این پس در این اساسنامه خانه نامیده می‌شود، تحت نظر هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره و در چارچوب این اساسنامه فعالیت خواهد کرد.

ماده ۲- موضوع فعالیت

- ایجاد زمینه مناسب برای برگزاری جلسات گفت و گو، مناظره، سخنرانی و گفتگوی آزاد در عرصه علوم انسانی و معارف اسلامی در محل‌های تعیین شده از سوی خانه.

ماده ۳- اهداف و وظایف

۱- ایجاد فرصت قانونی و عادلانه برای عرضه علمی و آزادانه دیدگاه‌ها و نقدها در حوزه علوم انسانی و معارف دینی برای تمامی طیف‌های فکری و فرهنگی در کشور.

۲- کمک به ایجاد زمینه بروز و ظهور خلاقیت‌ها و توانایی‌های علمی به‌ویژه در

بخش هشتم: فرهنگی / ۳۵۷

زمینه نقد افکار و آراء، و همچنین فراهم ساختن زمینه آشنایی با دیدگاه‌ها و نقدهای علمی جدید و بهره‌گیری از این توانایی در عرصه‌های متناسب با آن.

۳- ایجاد بستر علمی مناسب برای بهره‌برداری صحیح بخش‌های مختلف کشور از دیدگاه‌ها و نقدهای جدید علمی.

۴- ترغیب مراکز علمی حوزوی و دانشگاهی برای برگزاری جلسات گفتگو، نقد و مناظره علمی آزاد.

۵- طراحی و برگزاری جلسات گفتگو، مناظره و سخنرانی.

۶- انتشار و عرضه نتایج گفتگوها، مناظره‌ها و نقدهای علمی.

ماده ۴- ارکان

الف) هیأت امنا؛

ب) شورای علمی؛

ج) مدیر.

ماده ۵- هیأت امنا

«هیأت امنای خانه»، اعضای هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره، به اضافه دبیر هیأت می‌باشد.

ماده ۶- وظایف هیأت امنا

الف) بررسی و پیشنهاد اصلاح و تغییر اساسنامه به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

ب) تهیه و تصویب خط‌مشی‌ها و برنامه‌های بلندمدت؛

ج) نصب و عزل مدیر؛

د) نظارت و ارزیابی عملکرد و فعالیت‌های خانه؛

ه) بررسی گزارش‌های سالانه مالی و تأیید آن؛

و) تصویب برنامه و بودجه سالانه؛

ز) ارائه گزارش سالانه به شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۷- شورای علمی

- ترکیب اعضای «شورای علمی» عبارت است از: اعضاء شورای علمی - مشورتی

هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره.

ماده ۸- وظایف شورای علمی

الف) بررسی و تأیید اولیه پیش نویس سیاست ها و خط‌مشی‌ها جهت پیشنهاد به هیأت‌امنا؛

ب) بررسی ضوابط، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی؛

ج) بررسی و تأیید پیش‌نویس برنامه سالانه؛

د) بررسی گزارش‌های مدیر و هدایت خانه ملی گفتگوی آزاد و نظارت مستمر بر عملکرد آن؛

ه) بررسی و تصویب مواردی که آیین‌نامه‌ها و ضوابط دیگر تصویب آن را بر عهده شورای علمی قرار داده است.

ماده ۹- مدیر

مدیرخانه، به مدت ۳ سال از سوی هیأت‌امنا تعیین و با حکم رییس هیأت‌امنا جهت انجام وظایف زیر منصوب می‌شود:

الف) تهیه و تنظیم پیش‌نویس ضوابط، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های اجرایی جهت بررسی در شورای علمی و تصویب هیأت‌امنا؛

ب) شناسایی و پیشنهاد اعضای گروه‌های علمی و سایر عوامل اجرایی؛

ج) تهیه پیش‌نویس برنامه سالانه خانه جهت بررسی در شورای علمی و تصویب هیأت‌امنا؛

د) اجرای برنامه مصوب خانه و ارایه گزارش منظم پیشرفت کار به شورای علمی و عنداللزوم هیأت‌امنا؛

و) امضای مکاتبات و اسناد اداری و مالی در چارچوب ضوابط، آیین‌نامه‌ها و شیوه‌نامه‌های مصوب هیأت‌امنا حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره.

ماده ۱۰-

این اساسنامه در ۱۰ ماده در جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

نظام‌نامه هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و
مناظره (ویژه معارف و علوم انسانی) مصوب جلسات ۵۳۱،
۵۳۲، ۵۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۹، ۱۳۸۲/۱۰/۳۰ و ۱۳۸۲/۱۱/۷
شورای عالی انقلاب فرهنگی

فصل اول - کلیات

ماده ۱- نام

براساس مصوبات جلسات ۵۳۱، ۵۳۲ و ۵۳۳ مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۹ و ۱۳۸۲/۱۰/۳۰ و ۱۳۸۲/۱۱/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی، «هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره (ویژه علوم انسانی و معارف دینی)» تشکیل می‌شود که از این پس در این نظام‌نامه به‌طور خلاصه «هیأت» نامیده می‌شود.

ماده ۲- موضوع فعالیت

موضوع فعالیت «هیأت» عبارت است از: تدوین برنامه‌ها، سیاست‌های اجرایی، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌ها و فراهم نمودن زمینه لازم برای تحقق اهداف کرسی‌های علمی نظریه‌پردازی، نقد و مناظره در جهت تولید علم و ترویج آزاد اندیشی در حوزه علوم انسانی و معارف دینی.

ماده ۳- محل استقرار

محل استقرار «دبیرخانه هیأت» براساس مصوبه جلسه ۵۷۱ مورخ ۸۴/۸/۱ «پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی» می‌باشد.

ماده ۴- اهداف و سیاست‌ها

اهداف و سیاست‌های «هیأت» عبارتند از:
۱- حمایت ویژه از مباحثات روش‌مند و قابل‌داوری و تبدیل آن به تجربه انباشته و

جمع‌بندی شده؛

- ۲- زمینه‌سازی ویژه برای نهضت تولی در عرضه نظریه اسلامی در علوم انسانی؛
- ۳- علمی کردن مجادلات و تخصصی کردن گفت‌وگوهای فرهنگی و ایجاد فرصت رسمی و علمی و قانونی برای عرضه ایده‌ها و نقد و کالبدشکافی آنها؛
- ۴- نهادینه سازی اندیشه و بیان و امکان تبادل آرای علمی با رعایت اخلاق و منطق گفت‌وگو و قانون اساسی؛
- ۵- کاستن از تنش‌ها و بحران‌های فرهنگی و مهار غوغاسالاری، عوام‌زدگی و عوام‌فریبی در مباحث فرهنگی و دینی در سطح دانشگاه؛
- ۶- تشویق نخبگان و مراکز علمی کشور به ارایه نظریات پژوهشی و تولید نظریه در علوم انسانی با اتکا به مبانی اسلامی به منظور خروج از جزم‌های ترجمه‌ای و وارداتی و نیز تحجر و قشری‌گری؛
- ۷- پاسخ‌گویی به نیازهای فکری و معرفتی و اطلاع‌رسانی در مسایل علمی و فرهنگی مورد توجه دانشگاهیان؛
- ۸- شفاف‌سازی محل نزاع و ابهام در جبهه‌بندی فکری و فرهنگی و جمع‌بندی علمی مباحث مهم به‌منظور رشد فرهنگی جامعه.

فصل دوم - تشکیلات سازمانی

ماده ۵-

ارکان «هیأت» برابر مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به شرح ذیل می‌باشد:

الف) دبیرخانه هیأت؛

ب) گروه‌های علمی.

ماده ۶- هیأت

۱- رییس هیأت؛^۱

تبصره- رییس هیأت از میان اعضاء و با رأی اکثریت آنها انتخاب و به تأیید شورای عالی

- انقلاب فرهنگی خواهد رسید.^۱
- ۲- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۳- رییس جهاد دانشگاهی؛
- ۴- رییس یا معاون پژوهشی^۲ دفتر همکاری حوزه و دانشگاه؛
- ۵- رییس یا معاون پژوهشی^۳ پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛
- ۶- رییس معاون پژوهشی پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛
- ۷- یکی از معاونان ذی ربط مدیر حوزه علمیه؛^۴
- ۸- سه نفر از شخصیت‌های فرهنگی به پیشنهاد وزرای علوم، تحقیقات و فناوری، فرهنگ و ارشاد اسلامی و رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
- تبصره- اعضای بند ۸، هر کدام از بین دو نفر پیشنهادی با تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب می‌شوند.
- ۹- یک نفر از شخصیت‌های صاحب نظر در زمینه هنر به پیشنهاد رییس فرهنگستان هنر؛
- ۱۰- چهار نفر از صاحب نظران در حوزه علوم انسانی و معارف اسلامی با انتخاب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- تبصره- یک نفر از اعضای موضوع بند ۱۰ در میان صاحب نظران زن و به معرفی شورای فرهنگی اجتماعی زنان انتخاب می‌شود.^۵
- ۱۱- رییس پژوهشگاه آموزش و پرورش؛^۶
- ۱۱- رییس یا معاون پژوهشی دانشگاه علامه طباطبائی (ره)؛^۷

۱- همان

۲- اصلاحی جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳- همان

۴- همان

۵- الحاقی جلسه ۶۲۲ مورخ ۸۷/۱/۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۶- همان

۷- همان

۳۶۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۱۲- یکی از دو معاون پژوهشی یا فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مشروط به حضور منظم و مؤثر در جلسات، عضو هیأت خواهند بود؛^۱

۱۳- رییس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی قم.^۲

تبصره- احکام اعضای حقیقی را رییس جمهور صادر می‌کند.

ب) جلسات عادی هیأت حداقل به صورت ماهیانه تشکیل می‌شود و با حضور ۸ تن از اعضا رسمیت می‌یابد.

تبصره- هیأت می‌تواند علاوه بر جلسات عادی، جلسات فوق‌العاده نیز تشکیل دهد.

ج) حد نصاب لازم برای تصویب هر موضوع کسب حداقل ۶ رأی می‌باشد.

د) چنانچه عضوی سه جلسه متوالی غیبت داشته باشد، این امر توسط رییس هیأت به شورای عالی انقلاب فرهنگی گزارش می‌شود تا درخصوص ایشان اتخاذ تصمیم شود.

ماده ۷- وظایف هیأت و اعضای آن

وظایف هیأت و اعضای آن به شرح ذیل می‌باشد:

الف) تصویب اصول راهبردی برای عملی‌سازی و تأسیس کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره؛

- ب) نظارت بر عملکرد دبیر، دبیرخانه و گروه‌های علمی؛
- ج) استماع و رسیدگی به گزارش‌های رییس و دبیر؛
- د) انتخاب دبیر؛
- ه) تأیید و تصویب پیشنهاد اصلاح آیین‌نامه؛
- و) تصویب برنامه سالیانه هیأت؛
- ز) تصویب بودجه سالیانه پیشنهادی دبیرخانه؛
- ح) تصویب ویژگی‌های علمی اعضای هیأت داوران کرسی‌ها؛
- ط) تصویب سیاست‌ها و ضوابط تشویقی برای ترویج و رونق کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره.

۱- اصلاحی جلسه ۵۸۷ مورخ ۸۵/۴/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- همان

تبصره- هیأت می‌تواند براساس رأی اکثریت مطلق اعضا، برخی از وظایف خود را به صورت موقت به شورای علمی دبیرخانه واگذار نماید.

ماده ۸- دبیر و دبیرخانه

الف) دبیر

دبیر هیأت برای مدت دو سال به پیشنهاد رییس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی و با رأی اکثریت مطلق اعضا انتخاب می‌شود. انتخاب مجدد ایشان بلامانع است. تبصره- دبیر هیأت در پژوهشگاه مزبور هم‌تراز معاونت‌های آن می‌باشد.

ب) شورای علمی دبیرخانه

مساعدت کارشناسی به دبیر و دبیرخانه و سایر وظایف مندرج در این اساسنامه را برعهده دارد و ساختار و اعضای آن براساس پیشنهاد دبیر به تصویب هیأت می‌رسد.

ج) دبیرخانه

مدیریت اجرایی حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی و مناظره و نیز عملی ساختن مصوبات هیأت به عهده دبیرخانه می‌باشد.

تبصره- دبیرخانه شامل دبیر، گروه‌های علمی و عوامل و کارکنان اجرایی و اداری می‌باشد.

ماده ۹- وظایف دبیر و دبیرخانه

وظایف دبیر و دبیرخانه عبارتند از:

الف) تهیه و تنظیم خط‌مشی‌های کلان و سیاست‌های خرد برنامه‌ای و اجرایی و پیشنهاد آن به هیأت جهت تصویب؛

ب) هدایت و نظارت بر انجام کرسی‌ها؛

ج) تهیه و پیشنهاد برنامه و بودجه سالیانه؛

د) مدیریت گروه‌های علمی؛

ه) صدور احکام اعضای گروه‌های علمی؛

و) بررسی صلاحیت هیأت داوران هر کرسی؛

ز) تهیه، تنظیم و ارایه هرگونه پیشنهاد و طرح جهت هرچه بهتر برگزار شدن

کرسی‌ها؛

ح) انجام مطالعات لازم در خصوص روش‌شناسی نظریه‌پردازی و مناظره علمی؛
ط) نظرسنجی، نیازسنجی، امکان‌یابی و ... جهت هرچه کامل‌تر برگزار شدن کرسی‌ها؛
ی) ارزیابی علمی کرسی‌های برگزارشده و ارائه پیشنهادات تکمیلی برای بهینه‌سازی روند اجرای کرسی‌ها؛
ک) هدایت کرسی‌ها و نظارت نزدیک بر نحوه اجرا و کیفیت علمی آنها؛
ل) تنظیم توافق‌نامه‌ها با دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی، کانون‌های مطالعاتی، مراکز تحقیقاتی، انجمن‌های علمی، قطب‌های علمی و ... جهت اجرا و گسترش کرسی‌ها؛
م) تهیه و تنظیم گزارش شش‌ماهه جهت ارائه به هیأت و شورای عالی انقلاب فرهنگی.

ماده ۱۰- وظایف شورای علمی دبیرخانه

- ۱- مساعدت کارشناسی درباره وظایف دبیرخانه؛
- ۲- رسیدگی به امور محوله از سوی هیأت؛
- ۳- بررسی و تأیید صلاحیت هیأت داوران کرسی‌ها؛
- ۴- بررسی و تأیید امتیازات علمی و مالی قابل اعطا به اعضای کرسی‌ها و مؤسسات برگزارکننده در چارچوب سیاست‌ها و ضوابط مصوب.

ماده ۱۱- گروه‌های علمی

گروه‌های علمی، بازوان علمی و کارشناسی دبیرخانه هستند.
الف) گروه‌های علمی بنابه صلاحدید و تصویب هیأت می‌توانند دائمی یا موقت باشند.

ب) تعداد گروه‌ها، عناوین و وظایف آنها بنا به تصمیم و تصویب هیأت تعیین می‌گردد و می‌تواند متغیر باشد.

تبصره- گروه‌های علمی مصوب هیأت عبارتند از: معارف اسلامی (شامل رشته‌های: فلسفه اسلامی، کلام و الهیات، علوم قرآن و حدیث و فقه و اصول)، فلسفه، ادیان و عرفان، تاریخ، هنر، علوم تربیتی، حقوق، زبان و ادبیات فارسی، علوم اجتماعی، علوم سیاسی، روان‌شناسی، مدیریت، اقتصاد، زبان‌شناسی و ...

ماده ۱۲- وظایف گروه‌های علمی

وظایف گروه‌های علمی عبارتند از:

الف) رایحه مشاوره علمی به دبیر؛

ب) تهیه و تنظیم اولویت‌های علمی کرسی‌ها؛

ج) بررسی اولیه طرح‌ها و تقاضاهای علمی برای رایحه در کرسی‌ها؛

د) مطالعه، بررسی و اظهار نظر در خصوص امور محوله از سوی دبیر؛

ه) تهیه، تنظیم و رایحه هرگونه پیشنهاد و طرح جهت هرچه بهتر برگزار شدن

کرسی‌ها؛

و) انجام مطالعات لازم در خصوص روش‌شناسی نظریه‌پردازی و مناظره علمی؛

ز) نگرش‌نگاری، نیازسنجی، امکان‌یابی و ... جهت هرچه کامل‌تر برگزار شدن

کرسی‌ها؛

ح) ارزیابی علمی کرسی‌های برگزار شده و رایحه پیشنهادات تکمیلی برای بهینه‌سازی

روند اجرای کرسی‌ها؛

ط) حضور در کرسی‌ها و مطالعه نزدیک نحوه اجرا و کیفیت علمی آنها.

ماده ۱۳-

این نظام‌نامه با سیزده ماده و شش تبصره در مورخ ۸۴/۶/۱۴ بازنگری و تصویب شد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

**ماده واحده ایجاد زمینه و ظرفیت برای برگزاری موفق
کرسی‌های آزاداندیشی مصوب جلسه ۷۰۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۹
شورای عالی انقلاب فرهنگی**

شرح

ماده واحده «ایجاد زمینه و ظرفیت برای برگزاری موفق کرسی‌های آزاداندیشی» که در جلسه ۷۰۸ مورخ ۱۳۹۰/۱۲/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی و براساس مصوبه ۹۰/۸/۱۷ شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی به تصویب رسیده است، به شرح ذیل برای اجرا ابلاغ می‌شود:

«ماده واحده - برگزاری و ارایه نظرات در کرسی‌های آزاداندیشی در چارچوب مقررات دانشگاه و آیین‌نامه مربوطه، منوط به تشخیص هیأت برگزاری کرسی در دانشگاه می‌باشد و تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی خارج از دانشگاه امکان هیچ‌گونه اعمال نظر و یا دخالت در برگزاری یا عدم برگزاری آن نخواهند داشت.

تبصره ۱- انعکاس کلیه مطالب کرسی‌ها در نشریات و رسانه‌های عمومی، در چارچوب قوانین مطبوعات کشور می‌باشد.

آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاد اندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب مورخ ۱۳۹۰/۱۱/۲۹ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

با استعانت از الطاف حضرت حق و الهام از آموزه‌های دین مبین اسلام و پیروی از سنت نبوی (ص) و سیره امامان (ع) در جهت ایجاد، تقویت و نهادینه‌سازی فضای عقلایی، چند صدایی و آزاد استماع سخن و اتباع بهترین آن و نیز لزوم آزادی اندیشه و بیان که سنت دانشگاه تمدن‌ساز اسلامی- ایرانی محسوب می‌شود و ایجاد فرهنگ تضارب آراء و تعامل علمی در عین اجتناب از مرء و جدال باطل و جلوگیری از ابتلای محیط‌های دانشگاهی به سطحی‌نگری و سودهای گروهی، و در راستای اجرای منویات رهبر معظم آزاد اندیش و فرزانه انقلاب اسلامی، مندرج در نامه ایشان به جمعی از دانش‌آموختگان حوزه علمیه در تاریخ ۸۱/۱۱/۱۶ و بیانات معظم له در دیدار با جمعی از نخبگان علمی کشور در تاریخ ۸۸/۸/۶ در خصوص ضرورت راه‌اندازی کرسی‌های مناظره، نقد، نظریه‌پردازی و آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و همچنین با استناد به مصوبه جلسه ۵۹۶ مورخ ۸۵/۱۰/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی در خصوص تأسیس خانه ملی گفتگوی آزاد و نیز ماده ۲ نظام‌نامه هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره مصوب جلسات ۵۳۱، ۵۳۲ و ۵۳۳ مورخ ۸۲/۱۰/۹، ۸۲/۱۰/۳۰ و ۸۲/۱۱/۱۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی و آیین‌نامه هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی مبنی بر ترویج آزاداندیشی در حوزه علوم انسانی و معارف دینی، آیین‌نامه اولیه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی با هماهنگی دستگاه‌های مرتبط تدوین و در تاریخ ۱۳۸۹/۰۸/۱۱ برای اجرای آزمایشی یک‌ساله به دانشگاه‌ها ابلاغ گردید.

اینک با انقضای مدت آزمایشی مذکور، این آیین‌نامه براساس دیدگاه‌ها و نقطه‌نظرات

کارشناسان، مدیران، معاونان، تشکل‌ها و فعالان دانشجویی در هیأت مرکزی کرسی‌ها مورد بازنگری قرار گرفته و آیین‌نامه اصلاح شده حاضر از این پس مبنای عمل مؤسسات آموزش عالی خواهد بود.

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱- در این آیین‌نامه تعاریف زیر مورد نظر است:

۱-۱- کرسی آزاداندیشی: نشستی است که در آن افرادی از دانشگاهیان به صورت آزاد، نظام‌مند، مؤدبانه، محترمانه، عقلانی و منطقی در باب موضوعات معین، و در حضور حضار به اظهار نظر و تبادل آراء و گفتگو همراه با استدلال و یا ارایه مستندات می‌پردازند.

۲- مؤسسه: به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی اطلاق می‌شود.

۳-۱- هیأت مؤسسه: به هیأت کرسی‌های آزاد اندیشی که با ترکیب معین شده در ماده ۶ این آیین‌نامه در هر مؤسسه تشکیل می‌گردد، اطلاق می‌شود.

۴-۱- هیأت مرکزی: به هیأت مرکزی کرسی‌های آزاد اندیشی که با ترکیب معین شده در ماده ۵ این آیین‌نامه تشکیل می‌گردد، اطلاق می‌شود.

۵-۱- باشگاه آزاد اندیشی دانشگاهیان: به محل برگزاری کرسی در مؤسسه اطلاق می‌شود.

ماده ۲- انواع کرسی‌ها: به لحاظ کارکرد، کرسی‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند:

۱-۲- کرسی‌هایی که هدف آنها تولید علم و اندیشه‌های نو بوده و به دو صورت زیر برگزار می‌شود:

الف) نظریه پردازی: ارایه نظریه علمی جدید که محصول مطالعه و پژوهش روشمند و برخوردار از سطح علمی لازم بوده، دارای مبانی منطقی، فرضیه و دلایل کافی و ساختار علمی مناسب و کاربرد در خور باشد.

ب) نقد: استقرای مستدل، متقن و مستند مجموعه محاسن و معایب یک مکتب، نظریه و نظر یا اثر علمی، در مسیر ابطال یا تکمیل آن نظریه، با رعایت ادبیات رشته

علمی مربوط و منطق و اخلاق نقد، که از چارچوب نظری و ساختار علمی روشن برخوردار باشد.

تبصره - کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره در چارچوب نظام‌نامه و آیین‌نامه‌های هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی، نقد و مناظره مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی برگزار خواهد شد.

۲-۲- کرسی‌هایی که هدف اصلی آنها، تضارب افکار و عقلانی نمودن محیط و تبیین تدریجی حق بوده و به‌عنوان مقدمه و زمینه‌سازی برای تولید علم می‌باشد که به دو روش زیر برگزار می‌شود:

الف) مناظره: به هرگونه مباحثه رو در رو، روشمند و منطقی میان دو صاحب‌نظر، که به گونه نقادانه دیدگاه‌ها و نظریات یکدیگر را درباره موضوعی خاص به چالش می‌کشند تا دیدگاه برتر، محرز گردد، گفته می‌شود و حسب مورد براساس آیین‌نامه‌های تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان یا هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی برگزار می‌شود.

ب) آزاداندیشی: که تعریف آن در بند ۱ ماده ۱ ذکر شده است و منظور نظر این آیین‌نامه از کرسی، کرسی آزاداندیشی می‌باشد.

جدول الف) مقایسه اشکال مختلف کرسی

نوع کرسی	سطح علمی ارایه دهندگان بحث	سطح علمی مخاطبین و حضار	نقش حضار	هدف اصلی
کرسی آزاد اندیشی	عموم دانشجویان، اعضای هیأت علمی	عموم دانشگاهیان	توجه و استفاده از بحث و پرسشگری	عقلانی‌سازی فضای دانشگاه و افزایش بصیرت و علم
کرسی مناظره				
کرسی نظریه‌پردازی	دانشجویان و اعضای هیأت علمی صاحب‌نظر	متخصصان و صاحب‌نظران	ارایه نظر و نقد (حضور فعال)	تولید علم
کرسی نقد و نظر				

ماده ۳- اهداف

۳-۱- ایجاد محیط امن برای بیان آزادانه و ناصحانه اندیشه‌ها در دانشگاه؛

۳۷۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۲-۳- ایجاد، تقویت و نهادینه‌سازی سبک اسلامی ایرانی تعامل گفتمانی در محیط دانشگاهی؛

۳-۳- ایجاد، تقویت و نهادینه‌سازی سنت حسنه گفتگوی آزاد دو یا چند جانبه در محیط دانشگاهی؛

۴-۳- تقویت سازوکار و فرایند فرهنگ تولید اندیشه در دانشگاه؛

۵-۳- تبیین تدریجی حق در فرایند برگزاری موفق و قانونمند کرسی‌ها؛

۶-۳- تضارب آراء و حاکم شدن فضای عقلانی و علمی با رعایت اخلاق و منطق گفت و گو در محیط دانشگاهی؛

۷-۳- ایجاد فرصت قانونی و عادلانه برای طرح آزادانه آراء، دیدگاه‌ها و سؤالات پیرامون موضوعات سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی جامعه و آگاهی از نظرات مختلف در محیط دانشگاه‌ها؛

۸-۳- تقویت روحیه حقیقت‌جویی، آزادگی و قانون‌گرایی و توسعه فضای استدلالی، خوداتکایی فکری و تفکر خلاق و رشد فرهنگ نقدپذیری بین اعضای خانواده دانشگاه؛

۹-۳- تشویق دانشگاهیان به مطالعه و تفکر بیشتر در راستای بصیرت‌افزایی و نخبه‌پروری فرهنگی، سیاسی و علمی؛

۱۰-۳- رفع ابهامات و شبهات گوناگون اعتقادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی با ارائه شفاف شبهه یا ابهام و دریافت پاسخ علمی و منطقی.

ماده ۴- ضوابط عمومی کرسی‌ها

۱-۴- برگزاری کرسی‌ها باید وحدت، همدلی و صمیمیت را بین کلیه اعضاء، ادیان و مذاهب و اقوام تقویت نماید.

۲-۴- برگزاری کرسی‌ها باید به تحکیم وحدت و تمامیت ارضی و تقویت هویت و وحدت ملی منجر شود.

۳-۴- فرایند برگزاری کرسی‌ها باید به ایجاد و نهادینگی سبکی نو از تعامل گفتمانی اسلامی- ایرانی در محیط‌های دانشگاهی بینجامد؛ تعامل گفتمانی که بارزترین ویژگی‌های آن عبارت خواهد بود از:

الف) برجسته‌سازی مبانی، آداب و اصول اخلاق اسلامی و سنت‌های حسنه فرهنگی، اجتماعی و تربیتی در بیان نظرات، ذکر نام اشخاص، دانشمندان، مشاهیر و نخبگان و

اجتناب از توهین و افترا به اشخاص؛

(ب) نمایاندن دانایی محوری، مستندگویی، مسالمت‌جویی و محترم‌انگاری آرای اشخاص در اثنای گفتگوها؛

(ج) به نمایش گذاشتن مدارا، عدالت و تساوی گفتاری و انصاف‌مداری و عدالت محوری در جریان گفتگوها و داوری میان حامی و منتقد؛

(د) آشکارسازی وفاداری به اصول موضوعه مورد قبول آحاد مردم ایران در حوزه سیاست و حکومت؛

(ه) نشان دادن تمرکز محوری موضوعی و الزام به چارچوب موضوع مورد بحث در جریان گفتگو.

فصل دوم - ساختار و وظایف

ماده ۵- هیأت مرکزی

۵-۱- ترکیب هیأت مرکزی:

الف) وزیر به‌عنوان رئیس هیأت؛

ب) معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت به‌عنوان نایب رئیس هیأت؛

ج) رئیس یا نماینده تام‌الاختیار نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛

د) یکی از رؤسای دانشگاه‌ها با حکم رئیس هیأت؛

ه) رئیس یا نماینده تام‌الاختیار سازمان بسیج دانشجویی؛

و) رئیس یا نماینده تام‌الاختیار سازمان بسیج اساتید؛

ز) دو نفر دانشجوی شاغل به تحصیل (یک‌نفر در مقطع کارشناسی و یک‌نفر در

مقطع تحصیلات تکمیلی) از بین اعضای شورای مرکزی تشکل‌های اسلامی دانشجویی

(طبق قوانین مندرج در آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان) به پیشنهاد مجمع

هماهنگی تشکل‌های اسلامی و حکم رئیس هیأت؛

ح) یک‌نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه با مرتبه علمی دانشیاری یا بالاتر با حکم

رئیس هیأت.

تبصره ۱- اعضای حقیقی هیأت مرکزی برای مدت ۲ سال با حکم رئیس هیأت

۳۷۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنها، بلامانع است.

تبصره ۲- جلسات هیأت مرکزی با حضور حداقل نصف به علاوه یکی از اعضای رسمی است.

تبصره ۳- هرگاه پرونده تجدیدنظر نسبت به مصوبات شورای فرهنگی مؤسسه‌ای در دستور کار هیأت مرکزی قرار گیرد با صلاحدید رییس هیأت مرکزی، حضور نماینده هیأت مؤسسه مذکور بدون داشتن حق رأی بلامانع خواهد بود.

تبصره ۴- احراز صلاحیت‌های عمومی اعضای حقیقی هیأت مرکزی الزامی است.

تبصره ۵- دبیر هیأت مرکزی به پیشنهاد معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت و با حکم رییس هیأت منصوب خواهد شد و دبیرخانه هیأت زیر نظر معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت فعالیت خواهد داشت.

۵-۲- وظایف هیأت مرکزی:

الف) سیاست‌گذاری کلان برگزاری کرسی‌ها در مؤسسات؛

ب) تدوین و تصویب برنامه آموزشی کرسی‌ها؛

ج) اتخاذ راهبردها و راهکارهای رفع موانع و تسهیل برگزاری کرسی‌ها؛

د) بررسی و تصویب بخشنامه‌های مورد نیاز و پیشنهاد ضوابط و دستورالعمل‌های مرتبط؛

تبصره - تدوین ضوابط و آیین‌نامه جدید و دستورالعمل‌های مرتبط و اصلاح آیین‌نامه در جلسه مشترک معاونین فرهنگی و اجتماعی دستگاه‌ها بررسی خواهد شد.

ه) اتخاذ تصمیم نهایی درخصوص درخواست تجدید نظر اشخاص حقیقی و حقوقی

نسبت به رأی شورای فرهنگی مؤسسه و اعلام نظر در مدت قانونی مقرر؛

و) حمایت، هدایت، نظارت و ارزیابی عملکرد هیأت‌های مؤسسات؛

ز) رتبه‌بندی فعالیت‌های هیأت‌های مؤسسات در پایان هر سال تحصیلی، اعلام و

تشویق هیأت‌های برتر؛

ح) تدوین و تصویب مقررات تشکیل و اداره باشگاه آزاد اندیشی دانشگاهیان.

ماده ۶- هیأت مؤسسه

۶-۱- ترکیب هیأت مؤسسه:

- الف) رییس مؤسسه به‌عنوان رییس هیأت؛
- ب) معاون فرهنگی و اجتماعی مؤسسه به‌عنوان نایب رییس هیأت؛
- ج) مسؤؤل نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در مؤسسه و یا نماینده تام‌الاختیار وی؛
- د) مسؤؤل یا نماینده بسیج دانشجویی مؤسسه؛
- ه) مسؤؤل یا نماینده بسیج اساتید مؤسسه؛
- و) یک‌نفر دانشجوی عضو شورای مرکزی یکی از تشکل‌های اسلامی دانشجویی مؤسسه با معرفی بزرگ‌ترین تشکل اسلامی دانشجویی مؤسسه؛
- ز) یک‌نفر دانشجو از بین دانشجویان فعال فرهنگی انجمن‌های علمی یا نشریات دانشجویی یا کانون‌های فرهنگی و هنری با حکم رییس هیأت؛
- ح) دو نفر از اعضای هیأت علمی مؤسسه از میان دارندگان بالاترین امتیاز فرهنگی (ماده یک آیین‌نامه ارتقا) با حکم رییس هیأت.
- تبصره ۱-** در مؤسساتی که معاون فرهنگی و اجتماعی ندارد، معاون دانشجویی و فرهنگی یا عناوین مشابه‌عده‌دار نیابت رییس هیأت خواهد بود.
- تبصره ۲-** احکام عضویت هر یک از افراد عضو هیأت، توسط رییس مؤسسه صادر می‌شود.
- تبصره ۳-** در مؤسسات فاقد دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، یک‌نفر توسط مسؤؤل دفتر استانی نهاد مذکور معرفی می‌شود.
- تبصره ۴-** مؤسساتی که تشکل دانشجویی ندارند، دو دانشجو از میان فعالان فرهنگی مؤسسه و با حکم رییس هیأت انتخاب می‌شوند.
- تبصره ۵-** رییس هیأت می‌تواند یک‌نفر حقوقدان با اولویت انتخاب از میان اعضای هیأت علمی مؤسسه را عنداللزوم و بدون حق رأی در جلسات دعوت نماید.
- تبصره ۶-** در مراکز و واحدهای دانشگاه‌های پیام‌نور، علمی و کاربردی، فنی و حرفه‌ای و مؤسسات آموزش عالی غیرانتفاعی و مجتمع‌های آموزش عالی، شورای فرهنگی مربوط، مسؤولیت هیأت را به‌عهده می‌گیرد.
- تبصره ۷-** دبیر هیأت مؤسسه به پیشنهاد معاون فرهنگی و اجتماعی و با حکم رییس مؤسسه منصوب می‌گردد و دبیرخانه هیأت، زیر نظر معاون فرهنگی و اجتماعی

فعالیت خواهد نمود.

۶-۲- وظایف هیأت مؤسسه:

الف) برنامه‌ریزی به‌منظور تشکیل منظم و قانون‌مند کرسی‌ها؛

ب) بررسی و اعلام نظر در مورد درخواست برگزاری کرسی‌ها؛

ج) نظارت بر روند برگزاری کرسی‌ها؛

د) تأیید یا تعیین داور کرسی‌ها در چارچوب آیین‌نامه؛

ه) تأیید یا تعیین منتقدین موضوع کرسی‌ها در چارچوب آیین‌نامه از حیث نصاب و

توازن علمی کرسی‌ها؛

و) ارزیابی و رتبه‌بندی کرسی‌های برگزار شده؛

ز) رسیدگی به شکایات و گزارش‌های رسیده در مورد تخلفات؛

ح) تأسیس، تجهیز و نظارت بر اداره باشگاه آزاد اندیشی مؤسسه.

تبصره ۱- دبیر هیأت موظف است نسبت به ارزیابی کرسی‌ها (بر اساس فرم پیوست

شماره ۳ و ۲) اقدام و جمع‌بندی آن را به‌صورت فصلی به شورای فرهنگی مؤسسه و

هیأت مرکزی ارسال نماید.

تبصره ۲- تصمیم‌گیری در مورد دعوت از سخنران خارج از دانشگاه منوط به

پیشنهاد هیأت نظارت بر تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان خواهد بود.

ماده ۷- دبیرخانه هیأت مرکزی و مؤسسه

به‌منظور ساماندهی فعالیت‌ها و پیشبرد امور هیأت مرکزی یا هیأت مؤسسه، اعم از

تماس و مکاتبه با اشخاص حقیقی و حقوقی، نهادهای ذی‌ربط و حفظ و نگهداری اسناد

و مدارک، دبیرخانه آن هیأت‌ها با شرح وظایف ذیل تشکیل می‌شود:

الف) اعلام دستور کار و دعوت از اعضا برای شرکت در جلسات هیأت؛

ب) طبقه‌بندی پرونده‌ها، ثبت و نگهداری اسناد و مکاتبات و تشکیل نظام بایگانی؛

ج) دریافت درخواست کتبی افراد متقاضی برابر چارچوب پیش‌بینی شده در ماده ۴-

۵ این آیین‌نامه و طرح آنها در جلسات رسمی هیأت؛

د) ابلاغ تصمیم هیأت به‌صورت مکتوب در مهلت قانونی تعیین شده به متقاضی؛

ه) تنظیم صورت‌جلسات و انجام مکاتبات ضروری؛

و) تدوین گزارش عملکرد و جلسات هیأت؛

ز) اطلاع‌رسانی به‌موقع در خصوص ضوابط، مقررات و بخشنامه‌های موجود مرتبط با فعالیت هیأت و تغییرات احتمالی آن در آینده؛
ح) انجام سایر امور محول.

تبصره - کلیه مکاتبات هیأت مرکزی یا هیأت مؤسسه، حسب مورد تنها با امضای رییس یا نایب رییس هیأت مذکور معتبر و قابل انجام است.

ماده ۸- جلسات هیأت مؤسسه

۸-۱- جهت برنامه‌ریزی و اتخاذ تصمیم درباره درخواست‌های کتبی افراد یا تشکل‌های متقاضی کرسی آزاد اندیشی و انجام دیگر وظایف محول، هیأت در مهلت مقرر ذکر شده در بند ۳ ماده ۹ تشکیل جلسه می‌دهد.

۸-۲- جلسات هیأت با حضور نصف به علاوه یک نفر از اعضا، رسمی است و مصوبات آن می‌بایست به تصویب اکثریت اعضای حاضر برسد.

ماده ۹- درخواست‌ها و رسیدگی به آنها

۹-۱- هر یک از مجموعه‌ها و اشخاص زیر می‌توانند درخواست برگزاری کرسی را به هیأت مؤسسه ارایه نمایند:

الف) هر کدام از تشکل‌های اسلامی، بسیج دانشجویی، بسیج اساتید، انجمن‌های علمی و یا کانون‌های فرهنگی-هنری؛

ب) حداقل ۳ نفر از دانشگاهیان (دانشجویان و یا اعضای هیأت علمی)؛

ج) هر یک از اعضای شورای فرهنگی؛

د) هر یک از اعضای هیأت مؤسسه.

تبصره - متقاضی می‌بایست درخواست خود را در قالب فرم شماره یک پیوست به دبیرخانه هیأت مؤسسه ارایه و رسید دریافت نماید.

۹-۲- متقاضی برگزاری کرسی مکلف است در درخواست خود، مجری و حداکثر ۵ نفر موافق با موضوع را معرفی و در صورت تمایل داور و حداکثر ۵ نفر منتقد را به هیأت مؤسسه پیشنهاد نماید.

۹-۳- هیأت مؤسسه مکلف است ظرف مدت هفت روز کاری، از تاریخ دریافت تقاضا، نسبت به تشکیل جلسه و اعلام نظر رسمی و کتبی در مورد درخواست برگزاری کرسی

اقدام نماید.

۴-۹- در صورت عدم معرفی یا عدم تأیید منتقدین معرفی شده، هیأت مؤسسه مکلف است ظرف مدت یک روز کاری نسبت به اعلام فراخوان برای ثبت نام منتقدین در طی مدت ۴ روز اقدام نماید.

۵-۹- در صورت ثبت نام حداقل ۲ نفر منتقد در مدت ۴ روز کاری، موضوع ظرف مدت ۷ روز کاری، به منظور تشکیل جلسه و اعلام کتبی نتیجه در دستور کار جلسه هیأت مؤسسه قرار می‌گیرد. رییس هیأت مسؤول رعایت زمان‌بندی مقرر است.

۶-۹- در صورت عدم ثبت نام یا عدم تأیید مجدد منتقد یا منتقدین در مهلت مقرر، موضوع از دستور کار هیأت مؤسسه خارج می‌شود و طرح مجدد آن، منوط به ثبت نام حداقل یک نفر منتقد می‌باشد.

۷-۹- عدم اعلام نظر رسمی هیأت مؤسسه در مهلت مقرر ذکر شده در این آیین‌نامه، به منزله موافقت با درخواست ثبت شده می‌باشد.

۸-۹- چنانچه متقاضی نسبت به رأی هیأت مؤسسه اعتراض داشته باشد، می‌تواند اعتراض خود را ظرف مدت یک هفته از تاریخ ابلاغ رأی، به صورت مکتوب به دبیرخانه هیأت مؤسسه ارایه دهد. هیأت مؤسسه مکلف است در اولین جلسه شورا، موضوع را بررسی و نتیجه نهایی را به متقاضی اطلاع دهد.

۹-۹- در صورت اعتراض متقاضی به تصمیم نهایی هیأت مؤسسه، موضوع با درخواست متقاضی و دریافت کلیه مستندات مربوط، به هیأت مرکزی ارجاع و رأی هیأت مرکزی قطعی و لازم‌الاجرا است.

۱۰-۹- هیأت مرکزی مکلف است ظرف مدت ۴۵ روز از زمان دریافت اعتراض، به موضوع رسیدگی و تصمیم قطعی را اتخاذ و رأی خود را به مؤسسه ذی‌ربط ابلاغ نماید.

ماده ۱۰- فرایند برگزاری کرسی

الف) تلاوت آیاتی از قرآن مجید؛

ب) خیرمقدم و معرفی گروه موافق و منتقد به حضار توسط مجری و بیان ضوابط حاکم بر کرسی به صورت مختصر؛

ج) طرح مختصر موضوع توسط داور حداکثر به مدت ۱۰ دقیقه؛

د) بیان نظرات موافق و منتقدان به صورت عادلانه، به تناوب و با توزیع فرصت یکسان؛

ه) طرح سؤال کتبی یا شفاهی حضار به صورت محدود؛

و) جمع‌بندی داور.

تبصره ۱- دبیر هیأت مؤسسه موظف است یک جلسه هماهنگی را با حضور کلیه موافقین و منتقدین موضوع به همراه مجری و داور قبل از جلسه کرسی برگزار نموده و نسبت به انجام موارد زیر اقدام نماید:

- ابلاغ آیین‌نامه جلسه به گروه موافق و منتقد؛

- تصمیم‌گیری در مورد مدت زمان جلسه، نحوه تقسیم وقت، شروع کننده بحث و دیگر اجزای جلسه.

تبصره ۲- مخاطبین این جلسات کلیه دانشجویان، اعضای هیأت علمی و کارکنان مؤسسه می‌باشند.

تبصره ۳- هیأت مؤسسه پس از جلب موافقت متقاضی و گوینده سخن، تصمیم لازم را در خصوص چگونگی ضبط و انعکاس مطالب مطروحه در کرسی‌ها اتخاذ می‌نماید.

تبصره ۴- بیان دیدگاه و اعتقاد افراد در چارچوب ضوابط ذکر شده و موضوع مورد بحث، موجب امنیت حقوقی وی خواهد بود.

ماده ۱۱- مجری

۱۱-۱- شرایط مجری

الف) اشتها به حسن شهرت؛

ب) دارا بودن توانایی لازم در مدیریت جلسه.

۱۱-۲- وظایف مجری

الف) اعلام موضوع، ضوابط برگزاری و الزامات آرایه دیدگاه در کرسی؛

ب) معرفی مختصر طرفین؛

ج) اعلام زمان باقی مانده یا اتمام زمان برای صحبت هر فرد؛

د) دقت در اختصاص وقت برابر به طرف‌های گفتگو.

ماده ۱۲- داور

۱۲-۱- شرایط داور

الف) نسبت به موضوع احاطه داشته باشد؛

۳۷۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ب) ترجیحاً از اعضای هیأت علمی همان مؤسسه باشد؛

ج) دارای حسن شهرت بوده و مورد وثوق و اعتماد دانشگاهیان باشد.

۲-۱۲- وظایف داور

الف) تذکر به طرفین شرکت‌کننده‌ای که خارج از موضوع صحبت نمایند؛

ب) کمک به پیشبرد مباحث؛

ج) جمع‌بندی نظرات اعلام شده؛

د) نظارت بر رعایت مفاد این آیین‌نامه در جلسه کرسی.

تبصره ۱- به تشخیص هیأت، مجری می‌تواند به شرط احراز شرایط داور (موضوع

ماده ۱۲-۱)، وظایف داور را نیز انجام دهد.

ماده ۱۳- سایر موارد

۱۳-۱- هزینه‌های برگزاری کرسی‌ها بر عهده مؤسسه می‌باشد و مؤسسه مکلف است

همه ساله اعتبار مشخصی را برای برگزاری مطلوب کرسی‌ها در بودجه کل مؤسسه

منظور نماید.

۱۳-۲- هیأت‌های مؤسسه‌ها و هیأت مرکزی مکلفند از کرسی‌های برتر و نمونه و

افراد فعال در برگزاری آنها به نحو شایسته‌ای تقدیر نمایند. مؤسسه مکلف است اعتبار

مشخصی را برای این منظور پیش‌بینی نموده و اختصاص دهد.

۱۳-۳- رییس مؤسسه مکلف است نسبت به اعمال امتیاز مناسب ارتقای اعضای

هیأت علمی فعال در برگزاری اقدام نماید.

ماده ۱۴- این آیین‌نامه در ۱۴ ماده و ۲۱ تبصره به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ آن

لازم‌الاجراست.

دستورالعمل تشکیل باشگاه آزاداندیشی دانشگاهیان مصوب مورخ ۹۱/۱۰/۱۹ هیأت مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری^۱

در راستای اجرای منویات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ایجاد نهضت آزاد فکری و آزاداندیشی با مدیریت نخبگان استادی و دانشجویی در دانشگاه‌ها در دیدار با دانشجویان و اساتید دانشگاه‌های استان کرمان مورخ ۱۳۸۴/۲/۱۹ و دیدار با اساتید و دانشجویان دانشگاه‌های استان سمنان مورخ ۱۳۸۵/۸/۱۸ و همچنین با استناد به مصوبه ۵۹۰۱ مورخ ۱۳۸۵/۱/۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی درخصوص تأسیس خانه ملی گفتگوی آزاد و بند ۲ ماده ۲ آیین‌نامه کرسی‌های آزاداندیشی، باشگاه آزاداندیشی دانشگاهیان بر مبنای این دستورالعمل در دانشگاه‌ها تشکیل و اداره می‌گردد:

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- **باشگاه آزاداندیشی:** عبارت است از مجموعه‌ای در مؤسسه که وظیفه اجرا، تسهیل، زمینه‌سازی و آموزش برگزاری جلسات بحث، گفتگوی آزاد، کرسی‌های آزاداندیشی و هرگونه تعامل، گفتگوی فکری و اندیشه‌ای بین دانشگاهیان در موضوعات علمی، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی را بر عهده دارد؛

۱-۲- **شورای هماهنگی باشگاه:** شورایی مرکب از افراد تعیین شده در ماده ۴ این دستورالعمل است که وظیفه اداره باشگاه و هماهنگی مسایل مربوط به آن را بر عهده دارد؛

۱-۳- **کمیته‌های تخصصی:** کمیته‌هایی مرکب از نمایندگان اعضای شورای هماهنگی که براساس وظایف تعریف شده در ماده ۵ این دستورالعمل بخشی از امور

۱- ریاست این هیأت با وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.

۳۸۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مربوط به باشگاه آزاداندیشی را پیگیری و انجام می‌دهند.

ماده ۲- اهداف

- ۱-۲- زمینه‌سازی برای نیل به اهداف مندرج در آیین‌نامه کرسی آزاداندیشی؛
- ۲-۲- تسهیل و اجرایی نمودن نهضت آزاد فکری به ویژه کرسی‌های آزاداندیشی و فضای بحث و گفتگوی آزاد در بین دانشگاهیان؛
- ۳-۲- بسترسازی برای مشارکت نخبگان دانشگاهی از جمله مدرسان دانشگاهی و فعالان دانشجویی در فضای آزاداندیشی؛
- ۴-۲- ایجاد ارتباط مؤثر میان نهادهای تصمیم‌گیر و دانشجویان و اعضای هیأت علمی برای برگزاری هر چه بهتر کرسی‌های آزاداندیشی در محیط دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی؛
- ۵-۲- آموزش سخنوری، مباحثه، تعامل و گفتگو و پرورش نیروی سخنور، منطقی، دقیق و تحلیل‌گر.

ماده ۳- وظایف

- ۱-۳- اختصاص مکانی در مؤسسه برای حضور دانشگاهیان و ارایه نظرات و مباحث؛
- ۲-۳- برگزاری منظم و مستمر و حمایت از جلسات بحث، گفتگوی آزاد، حلقه‌های مطالعاتی و کرسی‌های آزاداندیشی؛
- ۳-۳- تشکیل جلسات همکاری و همفکری با علاقه‌مندان به تضارب آرا و فعالان علمی، فرهنگی و سیاسی مؤسسه برای برگزاری تشکیل جلسات؛
- ۴-۳- ایجاد فضای مطلوب کرسی‌های آزاداندیشی به وسیله نشریات، تابلوها و وبگاه‌ها در فضاهای حقیقی و مجازی؛
- ۵-۳- شناسایی و معرفی موضوعات مناسب آزاداندیشی متناسب با ویژگی‌های بومی دانشگاه و پیشنهاد به هیأت کرسی‌های مؤسسه برای تصویب؛
- ۶-۳- تشکیل کلاس‌های آموزش فن بیان، منطق و اصول مباحثه آزاداندیشی برای تمامی اقشار و سلايق؛
- ۷-۳- تهیه بانک اطلاعات کارشناسان و متخصصان رشته‌های مختلف علمی، فرهنگی و سیاسی به منظور مشاوره و داوری در کرسی‌های آزاداندیشی؛
- ۸-۳- تشکیل کمیته‌های تخصصی مندرج در ماده ۵ دستورالعمل.

ماده ۴- ساختار

۴-۱- براساس بنده "ه" ماده ۲-۶ آیین‌نامه تشکیل کرسی‌های آزاداندیشی، باشگاه آزاداندیشی دانشگاهیان زیر نظر هیأت کرسی‌های آزاداندیشی مؤسسه اداره می‌گردد؛ معاونت فرهنگی و اجتماعی مؤسسه از سوی هیأت، وظیفه تأسیس، تجهیز و نظارت بر فعالیت باشگاه را دارد؛

۴-۲- شورای هماهنگی بالاترین رکن تصمیم‌گیری درخصوص فعالیت‌های باشگاه است؛

۴-۳- اعضای شورای هماهنگی باشگاه عبارت‌اند از نماینده بسیج اساتید، یک نفر از اعضای هیأت علمی عضو هیأت کرسی‌های آزاداندیشی مؤسسه، نماینده بسیج دانشجویی، نمایندگان هر یک از تشکل‌های اسلامی، نماینده شورای هماهنگی کانون‌های فرهنگی و نماینده شورای دبیران انجمن‌های علمی؛

۴-۴- شورای هماهنگی در شروع نیم‌سال دوم تحصیلی هر سال با معرفی اعضای جدید آغاز به کار می‌کند؛

۴-۵- دبیر شورای هماهنگی باشگاه در اولین جلسه کار شورا توسط اعضا انتخاب می‌گردد؛

۴-۶- شورای هماهنگی باشگاه وظیفه اجرایی نمودن وظایف مندرج در ماده ۳ این دستورالعمل، جذب حداکثری و تشویق دانشجویان به حضور در باشگاه آزاداندیشی، طرح مهمترین و آخرین مسایل مرتبط با کرسی‌های آزاداندیشی در باشگاه، فراهم آوردن فضای بحث آزاد برای همه سلاقی، ارتباط با معاونت فرهنگی به‌منظور تسهیل برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی و نیز جلوگیری از موازی‌کاری در فعالیت‌های باشگاه را دارد؛

۴-۷- شورای هماهنگی باشگاه وظیفه ارایه مجوز به درخواست دانشگاهیان برای برگزاری جلسات بحث و گفتگو در محیط باشگاه را داراست. تشکیل جلسات نیازمند مجوز شورای فرهنگی، هیأت نظارت بر تشکل‌های اسلامی یا معاونت فرهنگی و اجتماعی نمی‌باشد؛

۴-۸- درخواست برگزاری جلسات، باید حداکثر ظرف ۴۸ ساعت بررسی و پاسخ مقتضی ارایه گردد؛

۳۸۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۴-۹- در صورت اعتراض افراد یا گروه‌ها به تصمیم شورای هماهنگی باشگاه در خصوص عدم رایحه مجوز به برگزاری جلسات گفتگو، موضوع در دستور کار هیأت کرسی‌های آزاداندیشی مؤسسه قرار می‌گیرد؛

۴-۱۰- در خصوص برگزاری کرسی‌های آزاداندیشی، هیأت نظارت بر کرسی‌های آزاداندیشی مؤسسه تنها مرجع تصمیم‌گیر است؛

۴-۱۱- جلسات شورای هماهنگی باشگاه با حضور دست کم دو سوم تعداد اعضا رسمیت می‌یابد و موارد مطروحه با رأی اکثریت نسبی اعضای حاضر در جلسه تصویب می‌گردد؛

۴-۱۲- زمان تشکیل جلسات شورای هماهنگی باشگاه با توجه به میزان تقاضا و برنامه‌های پیشنهادی تعیین می‌گردد.

ماده ۵- کمیته‌ها

۵-۱- باشگاه دارای سه کمیته "اجرایی"، "آموزشی" و "محتوایی" می‌باشد که اعضای آن با معرفی هر مجموعه و تأیید شورای هماهنگی باشگاه منصوب می‌گردند؛

۵-۲- کمیته‌ها باید ظرف مدت دو هفته از شروع به کار شورای هماهنگی، فعالیت خود را آغاز نمایند؛

۵-۳- کمیته "اجرایی" وظیفه پیگیری درخواست مجموعه‌های متقاضی برگزاری کرسی آزاداندیشی مطابق آیین‌نامه و تسهیل و زمینه‌سازی اجرای کرسی آزاداندیشی را دارد؛

۵-۴- کمیته "آموزشی" وظیفه برگزاری کلاس‌های آمادگی دانشگاهیان برای شرکت در جلسات بحث و گفتگو را دارد این کلاس‌ها با موضوعات فن بیان، منطق و اصول مباحثه و آزاداندیشی برگزار می‌گردند؛

۵-۵- کمیته "محتوایی" وظیفه تشخیص موضوعات مناسب آزاداندیشی و رایحه به شورای هماهنگی، شناسایی اساتید صاحب نظر در هر موضوع، ارزیابی کرسی‌های آزاداندیشی برگزار شده و نیز تنظیم و انتشار مباحث صورت پذیرفته در جلسات با استفاده از تابلو، نشریه و وبگاه را دارد.

ماده ۶- ضوابط حاکم بر باشگاه

۶-۱- تشکیل باشگاه آزاداندیشی در تمامی مؤسسات الزامی بوده و همه مؤسسات

باید فضایی را به این امر اختصاص دهند؛

۶-۲- صرف بیان دیدگاه و نظرات در چارچوب ضوابط این دستورالعمل و آیین‌نامه کرسی‌های آزاداندیشی، موجب امنیت حقوقی بیان‌کننده نظرات در محیط باشگاه خواهد بود؛

۶-۳- باشگاه آزاداندیشی علاوه بر مکان ثابت در هر مؤسسه از مکان‌های متغیر نیز می‌تواند برخوردار باشد. هر باشگاه دارای یک نشان معین بوده و می‌تواند در یک کلاس و یا مکان‌های دیگر مؤسسه نصب گردد؛

۶-۴- هرگونه ضبط صوتی و یا تصویری از جلسات منوط به رضایت همه گروه‌ها و عوامل درگیر در بحث خواهد بود؛

۶-۵- آیین‌نامه باشگاه باید در محل مناسبی داخل و خارج باشگاه و در معرض دید همگان نصب شود؛

۶-۶- هزینه‌های لازم برای اداره باشگاه بر عهده مؤسسه مربوطه است و شورای فرهنگی مؤسسه همه ساله مکلف است اعتبار مشخص را برای اداره باشگاه اختصاص دهد؛

۶-۷- علاوه بر گروه‌های دارای مجوز، هر یک از دانشجویان مؤسسه می‌توانند بصورت مستقل درخواست برگزاری بحث و گفتگو در فضای باشگاه را به شورای هماهنگی باشگاه ارایه نمایند.

این دستورالعمل در ۶ ماده به شرح فوق به تصویب هیأت مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا است.

رییس هیأت مرکزی کرسی‌های آزاداندیشی وزارت علوم تحقیقات و فناوری- کامران دانشجو

اساسنامه نهاد نمایندگان مقام معظم رهبری در دانشگاهها مصوب جلسه ۳۲۴ جلسه مورخ ۱۳۷۲/۱۲/۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

براساس دستور رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت ... خامنه‌ای (مدظله العالی) مبنی بر تجدیدنظر در اساسنامه شورای نمایندگان و دفاتر آنها در دانشگاهها (موضوع مصوبه شماره ۱۳۶۸/دش مورخ ۱۳۶۹/۴/۲۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و اصلاحیه‌های آن) و ایجاد سازمان جدیدی برای تحقق اهداف مورد نظر معظم له (نهادنماینده مقام معظم رهبری در دانشگاهها) با این اهداف، وظایف و سازمان تشکیل می‌شود:

ماده ۱- نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها که در این اساسنامه اختصاراً (نهاد نمایندگی) نامیده می‌شود نهادی است که زیر نظر معظم له در کلیه دانشگاهها و مراکز آموزش عالی به انجام وظایف مصرح در اساسنامه می‌پردازد.

ماده ۲- اهداف

- ۱- توسعه و تعمیق آگاهی‌ها و علایق اسلامی دانشجویان و دانشگاهیان و تبیین ارزش‌های اسلامی؛
- ۲- ایجاد و گسترش فضای معنوی و اسلامی در دانشگاهها و رشد فضایل اخلاقی در دانشگاهیان؛
- ۳- رشد بینش سیاسی در محیط دانشگاه؛
- ۴- حمایت و هدایت فکری تشکل‌های دانشجویی و دانشگاهی؛
- ۵- حاکمیت بخشیدن به ارزش‌های اسلامی و انقلابی در سطوح اجرایی و علمی؛
- ۶- مقابله با ترویج عقاید و افکار انحرافی و هجوم فرهنگی و تقویت روح خودباوری و استقلال فکری؛

۷- تقویت پیوند حوزه و دانشگاه.

ماده ۳- وظایف

- ۱- تبیین مسایل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی از طریق برگزاری جلسات، سخنرانی و بحث و مناظره، نشر مقالات و جزوات و مانند آن؛
- ۲- انجام دادن مسؤولیت های روحانیت و در محیط دانشگاه مانند اقامه جماعت و برپایی مجالس و محافل مذهبی و اهتمام به تعظیم شعایر اسلامی و مراسم دینی؛
- ۳- اجرای برنامه های آموزشی، پژوهشی و تربیتی در زمینه علوم و معارف اسلامی از قبیل:
  - برگزاری گردهمایی ها و نشست های تخصصی، جلسات پاسخ به سؤالات، نشر مقالات و جزوات و فعالیت های فوق برنامه و مانند آن؛
  - ۴- حضور فعال در میان دانشجویان و دانشگاهیان به منظور راهنمایی و ارشاد فکری و اخلاقی و پاسخ گویی به مسایل شرعی؛
  - ۵- هدایت تشکل ها و نهادها و حرکت های اسلامی دانشجویی و دانشگاهی و تقویت فعالیت های اسلامی در دانشگاه؛
  - ۶- مطالعه و بررسی وضع دینی و اعتقادی و گرایش های فرهنگی و سیاسی در محیط دانشگاه و علل ضعف ها و نارسایی ها برای دستیابی به راه حل های مناسب؛
  - ۷- بسط فرهنگ امر به معروف و نهی از منکر و اقامه نماز در دانشگاه ها؛
  - ۸- همکاری با نهادها و مراکز حوزه ای و دانشگاهی و پشتیبانی از آنها برای تقویت پیوند حوزه و دانشگاه؛
  - ۹- گزینش علمی و عمومی استادان دروس معارف اسلامی و نظارت بر کیفیت ارایه آن دروس و ارزیابی عملکرد آن؛
  - ۱۰- تأیید رییس پیشنهادی گروه معارف اسلامی قبل از معرفی به رییس دانشگاه؛
  - ۱۱- نظارت بر رعایت موازین اسلامی و ارزش های انقلاب در امور اداره دانشگاه ها، تشکل ها و فعالیت های فرهنگی و سیاسی- اجتماعی مراکز هنری و ورزشی و خوابگاه های دانشگاهی و نیز نشریات داخلی دانشگاه؛
  - ۱۲- بررسی مقررات، آیین نامه ها و بخشنامه های راجع به امور فرهنگی در مراکز آموزش عالی و مؤسسات وابسته از نظر انطباق با معیارها و ارزش های اسلامی و انقلاب اسلامی؛

۱۳- حمایت از نیروهای متخصص و متعهد در دانشگاه؛

۱۴- اعلام نظر کتبی درباره خلاف‌های بین متون جزوات درسی و مباحث راجع به مبانی ارزش‌ها و دیدگاه‌های دینی و اسلامی از طرف دفتر مرکزی نهاد، به مسؤولان ذی‌ربط برای اصلاح؛

تبصره ۱- در مواردی که اجرای بندهای این ماده نیاز به حضور مسؤول نهاد در یکی از شوراها، هیأت‌ها یا کمیته‌های وزارتخانه، دانشگاه یا دانشکده داشته باشد از وی برای شرکت در جلسه دعوت خواهد شد.

تبصره ۲- به منظور اجرای وظایف ناشی از این ماده، صورت‌جلسات شوراها و هیأت‌ها و کمیته‌های تبصره ۱ به اطلاع مسؤول نهاد می‌رسد.

تبصره ۳- مسؤول نهاد در هر دانشگاه نظرها و تذکرات خود را در هر یک از موارد برای بررسی و اقدام لازم کتباً به رییس یا مسؤولان دانشگاه یا مرکز آموزش عالی اعلام می‌دارد، در صورت عدم موافقت یا عدم اعتنا، موضوع به شورای نمایندگان احاله می‌شود تا با حضور طرفین بررسی و تصمیم نهایی اتخاذ شود.

۱۵- عضویت نماینده نهاد در شورای عالی برنامه‌ریزی و نماینده در هیأت نظارت و بازرسی شورای عالی انقلاب فرهنگی. این دو نماینده به پیشنهاد رییس نهاد و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی انتخاب خواهند شد.

ماده ۴- ارکان نهاد نمایندگی عبارتند از:

۱- شورای نمایندگان مقام معظم رهبری؛

۲- ریاست نهاد؛

۳- دفاتر نمایندگان در دانشگاه‌ها.

ماده ۵- شورای نمایندگان مقام معظم رهبری عالی‌ترین مرجع سیاست‌گذاری نهاد است و اعضای آن را رهبر معظم انقلاب اسلامی منصوب می‌کنند.

ماده ۶- رییس نهاد بالاترین مسؤول اجرایی نهاد است و با پیشنهاد شورای نمایندگان توسط مقام معظم رهبری برای مدت سه سال تعیین می‌شود.

ماده ۷- مسؤول دفتر نمایندگی در دانشگاه مسؤولیت اداره دفتر و اجرای وظایف نهاد در حیطة دانشگاه را بر عهده دارد وزیر نظر رییس نهاد و در چارچوب برنامه‌ها و

آیین‌نامه‌های ابلاغ شده از سوی وی فعالیت می‌کند.

ماده ۸- نصب و عزل مسؤولان دفاتر نمایندگی در دانشگاه‌ها پس از مشورت با رییس دانشگاه به پیشنهاد رییس نهاد و تصویب شورای نمایندگان و حکم رییس شورا صورت می‌گیرد.

ماده ۹- وظایف شورای نمایندگان:

- ۱- تصویب سیاست‌ها و خط‌مشی‌ها، نموداری تشکیلاتی و شرح وظایف قسمت‌ها؛
- ۲- پیشنهاد رییس نهاد به مقام معظم رهبری؛
- ۳- تصویب برنامه و تهیه و تنظیم بودجه و ترازنامه سالانه و ارایه آن برای تصویب به مراجع ذی‌صلاحیت؛
- ۴- نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورای نمایندگان و عملکرد آنها؛
- ۵- نصب و عزل مسؤولان دفاتر نمایندگان در دانشگاه یا امضای رییس شورای نمایندگان پس از پیشنهاد رییس دانشگاه؛
- ۶- تصویب تشکیلات دفاتر نمایندگی و محدوده وظایف شعب وابسته در چارچوب اساسنامه.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات رییس نهاد:

- ۱- اداره کلیه امور نهاد در چارچوب اساسنامه و مقررات؛
- ۲- اجرای مصوبات شورای نمایندگان؛
- ۳- نظارت بر حسن اجرای وظایف دفاتر و واحدها و فعالیت‌های جاری نهاد و دانشگاه‌ها و پی‌گیری اشکالات و تخلفات احتمالی؛
- ۴- پیشنهاد برنامه محتوایی و طرح‌های اجرایی برای تصویب در شورای نمایندگان؛
- ۵- تهیه و ابلاغ آیین‌نامه‌ها و بخشنامه‌ها، به دفاتر نمایندگی در دانشگاه‌ها برای انجام وظایف محول؛
- ۶- پیشنهاد نصب و عزل مسؤولان دفاتر در دانشگاه‌ها پس از مشورت با رییس دانشگاه در هر مورد به شورای نمایندگان برای صدور حکم؛
- ۷- تهیه سیاست‌ها، خط‌مشی‌ها، نمودار تشکیلاتی و شرح وظایف قسمت‌ها و ارایه به شورای نمایندگان برای تصویب؛
- ۸- تهیه و تدوین برنامه، بودجه و ترازنامه سالانه و ارایه به شورا؛

۹- نصب و عزل معاونان و مسؤولان داخلی نهاد؛

۱۰- تشکیل شورایی از صاحب نظران حوزه و دانشگاه به منظور بررسی طرح‌ها و برنامه‌های محتوایی نهاد؛

۱۱- جذب و تربیت فضایی روحانی برای تصدی مسؤولیت‌ها در نهاد نمایندگی.

تبصره- با تصویب شورای نمایندگان، رییس نهاد می‌تواند برخی از وظایف دفاتر نمایندگی را به‌طور متمرکز اجرا کند.

ماده ۱۱- هیأت ریسه دانشگاه با حضور مسؤول دفتر نمایندگی نسبت به هرگونه پشتیبانی و تأمین نیازهای دفتر اعم از نیروی انسانی و فضا و تجهیزات در چارچوب امکانات دانشگاه، تصمیم‌گیری و اقدام می‌کند.

ماده ۱۲- بودجه نهاد همه ساله در ردیف مستقل در بودجه کل کشور پیش‌بینی می‌شود و دفتر نمایندگی می‌تواند علاوه بر اعتباراتی که از نهاد نمایندگی دریافت می‌کند، از بودجه‌ای که در ردیف راجع به مسایل فرهنگی، همه ساله در بودجه دانشگاه منظور می‌شود استفاده کند.

تبصره- اجرای این اساسنامه برای دانشگاه‌های غیردولتی موکول به تهیه متمم جداگانه‌ای برای این قبیل مؤسسات و تصویب در شورای عالی انقلاب فرهنگی خواهد بود.

این اساسنامه در ۱۲ ماده و ۵ تبصره در تاریخ ۱۳۷۲/۱۲/۳ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

آیین‌نامه تشکیل بسیج اساتید دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور مصوب جلسه ۴۹۰ مورخ ۱۳۸۰/۹/۲۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

به‌منظور تحقق آرمان‌های حضرت امام خمینی (ره) و رهنمودهای رهبر معظم انقلاب مبنی بر تحقق دانشگاه اسلامی و اشاعه تفکر بسیجی در آن، بسیج اساتید دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی کشور توسط نیروی مقاومت بسیج در چارچوب ضوابط و مقررات دانشگاه‌ها براساس مواد زیر تشکیل می‌شود:

ماده ۱- تعاریف

- ۱- فرهنگ و تفکر بسیجی: تلاش ناشی از اخلاق و انگیزه دینی و ایمان صادقانه، بصیرت، ایثار، جهاد علمی، عدالت خواهی، حسن سلوک، حضور عالمانه در صحنه‌ها، خیرخواهی، تعبد و معنویت از شاخصه‌های این فرهنگ غنی است؛
- ۲- دانشگاه، مؤسسه یا مرکز آموزش عالی: کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی اعم از دولتی یا غیردولتی که امر آموزش بالاتر از مقطع تحصیلی متوسطه را برعهده دارند؛
- ۳- محدوده دانشگاه‌ها: عبارت است از کلیه فضاهای آموزشی، پژوهشی، خوابگاه‌ها و محوطه دانشگاه یا دانشکده؛
- ۴- جذب: ایجاد شرایط و بستر مناسب برای همیاری، مشارکت و عضویت داوطلبانه اعضای هیأت علمی در بسیج اساتید دانشگاه‌ها.

۵- شرایط عضویت

- الف) اعتقاد و التزام عملی به مبانی دین مبین اسلام، احکام شرع مقدس، نظام جمهوری اسلامی ایران و ولایت مطلقه فقیه؛
- ب) عضویت در هیأت علمی یا اشتغال به تدریس و تحقیق در دانشگاه‌ها و مراکز

عالی آموزشی و پژوهشی کشور.

۶- سازمандهی

الف) برقراری ارتباط منسجم، منظم و تعیین وظایف مشخص بین اعضا، متناسب با عرصه‌های مختلف علمی و فرهنگی؛
ب) عدم بهره‌گیری از بسیج اساتید در جهت منافع حزبی و گروهی و پرهیز از ورود این تشکل به منازعات جناحی.

ماده ۲- اهداف

۱- تحقق دستورات و رهنمودهای حضرت امام خمینی (ره) و رهبر معظم انقلاب در دانشگاه‌ها؛

۲- بسط فرهنگ و تفکر بسیجی در میان اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها؛

۳- دفاع از ارزش‌ها و دستاوردهای انقلاب اسلامی؛

۴- کمک به ایجاد زمینه مناسب برای تلاش علمی و پژوهشی با هماهنگی مدیریت دانشگاه؛

۵- ارتقای اندیشه و روحیه خدمت به جامعه و کشور در دانشگاه‌ها؛

۶- کمک به ارتقای معرفت و آگاهی دینی.

ماده ۳- وظایف

۱- همکاری با مدیریت دانشگاه‌ها و دفاتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری و سایر تشکل‌های دانشگاه برای دستیابی به دانشگاه اسلامی؛

۲- تلاش برای تحقق وحدت حوزه و دانشگاه؛

۳- کمک به دولت و سایر نهادها در زمان بروز حوادث غیرمترقبه و شرایط بحرانی؛

۴- تقویت روحیه همکاری و ایثار در بین اساتید دانشگاه‌ها؛

۵- کمک به شناخت ابعاد تهاجم فرهنگی در دانشگاه‌ها و ارائه راهکارهای لازم؛

۶- مشارکت در برگزاری همایش‌ها و نشست‌های علمی و فرهنگی؛

۷- مشارکت در انجام تحقیقات مورد نیاز کشور از طریق برقراری ارتباط و همکاری

با سازمان‌ها و نهادهای دولتی و خصوصی، مراکز دانشگاهی، مؤسسات و انجمن‌های علمی و پژوهشی؛

۸- ارائه خدمات مشاوره‌ای به دانشجویان در زمینه‌های علمی، تحقیقاتی و فرهنگی؛

۹- برگزاری اردوهای علمی- فرهنگی برای اعضا و خانواده‌های آنان.

ماده ۴- اجرا

۱- مسؤؤل مرکز بسیج اساتید استان، با نظر خواهی از اساتید بسیجی هر دانشگاه، سه نفر را کتباً به ریاست دانشگاه معرفی می‌نماید و پس از توافق با رئیس دانشگاه یک نفر با حکم مسؤؤل سازمان بسیج اساتید نیروی مقاومت بسیج به‌عنوان مسؤؤل بسیج اساتید دانشگاه منصوب می‌شود.

تبصره- رئیس دانشگاه حداکثر ظرف یک ماه نظر کتبی موافق خود را درخصوص یکی از سه نفر معرفی شده به مسؤؤل مرکز بسیج اساتید اعلام می‌نماید.

۲- دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی موظفند علاوه بر حمایت‌های معنوی و قانونی، امکانات مورد نیاز بسیج اساتید حتی‌الامکان از قبیل دفتر و ... را در حد متعارف و شأن اساتید تأمین نمایند. بودجه و امکانات مورد نیاز برای فعالیت‌های بسیج اساتید از محل اعتباراتی که در بودجه سالانه وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش‌بینی می‌شود، تأمین خواهد شد.

این آیین‌نامه در جلسه ۴۹۰ مورخ ۸۰/۹/۲۷، بنا به پیشنهاد نیروی مقاومت بسیج به‌تصویب رسید و ماده ۴ آن در جلسه ۵۵۱ مورخ ۸۳/۹/۱۰ اصلاح شد.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی- سید محمد خاتمی

اصول کلی طرح نحوه تأسیس بسیج دانشجویی مصوب جلسه ۲۳۰ مورخ ۶۹/۹/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

- ۱- طبق فرمان حضرت امام (قدس سره) و مقام معظم رهبری بسیج دانشجویی با تولیت سپاه مرکزی بسیج برای دانشگاه‌ها تأسیس خواهد شد.
- ۲- فعالیت‌های آموزشی و اداری بسیج دانشجویی کلاً در خارج از محیط دانشگاه انجام خواهد گرفت.
- ۳- هر دانشجویی در هر دانشگاهی می‌تواند عضو بسیج شود.
- ۴- دانشجویان جهت عضویت در مراکز بسیج دانشجویی می‌توانند به‌طور مستقیم به بسیج مراجعه نموده و یا از طریق رییس دانشگاه به بسیج معرفی گردند. در هر دو صورت دانشگاه از عضویت دانشجویان در بسیج مطلع می‌شود.
- ۵- در فعالیت‌هایی که به‌صورت دسته جمعی (مانند رفتن به مناطق خاص اعم از مناطق جنگی، زلزله زده و یا امور پیشاهنگی) صورت می‌گیرد، در صورت احتمال تداخل و تعارض با برنامه‌های دانشگاه، ضروری است قبلاً هماهنگی‌های لازم با رییس دانشگاه صورت پذیرد.
- ۶- ارتباط اعضای بسیج با دانشگاه همانند ارتباط سایر دانشجویان با دانشگاه است.
- ۷- آموزش‌های جاری دانشگاه توسط دانشگاه داده می‌شود و هرگاه بسیج بخواهد برنامه‌های آموزشی اضافی در دانشگاه دایر کند باید طرح خود را به دانشگاه ارائه کند و اعتبار مالی آن را تأمین کند، تا دانشگاه در صورت موافقت به ارائه این آموزش‌ها اقدام نماید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

قانون تشکیل، تقویت و توسعه بسیج دانشجویی مصوب ۱۳۷۰/۹/۲۲ مجلس شورای اسلامی

ماده واحده- به منظور جذب، آموزش و سازماندهی دانشجویان داوطلب دانشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی و تقویت روحیه همیاری، مسؤولیت پذیری، بسط فرهنگ و تفکر بسیجی و ایجاد آمادگی دفاع همه‌جانبه از دست‌آوردهای انقلاب اسلامی در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، علمی، دفاعی، بسیج دانشجویی در کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه آزاد اسلامی و سایر دانشگاه‌ها، مؤسسات و مراکز آموزش عالی تشکیل، تقویت و توسعه می‌یابد.

تبصره ۱- به منظور مشارکت بیشتر دانشجویان بسیجی در امور فرهنگی دانشگاه‌ها، مسؤول بسیج دانشجویی آن دانشگاه، مؤسسه و مرکز آموزش عالی، عضو شورای فرهنگی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی خواهد بود.

تبصره ۲- وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، فرهنگ و آموزش عالی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلفند اعتبار مورد نیاز این قانون را در سال ۱۳۷۷ از ردیف تقویت بنیه دفاعی (۵۰۳۰۴۱) سرانه بسیج دانشجویی و از ردیف بودجه فرهنگی و پژوهشی دانشگاه‌ها تأمین و برای سال‌های بعد دستگاه‌های فوق مکلفند در حدود امکانات عمل نمایند.

تبصره ۳- روز دوم آذر ماه سالروز فرمان تاریخی حضرت امام (ره) مبنی بر تشکیل بسیج دانشجویی، روز بسیج دانشجویی و شانزدهم دی ماه سالروز شهادت دانشجویی بسیجی شهید سید حسن علم‌الهدی و هم‌زمان دانشجوی وی در هویزه به‌عنوان روز شهدای دانشجوی بسیجی تعیین می‌گردد.

تبصره ۴- آیین‌نامه اجرایی این قانون ظرف مدت سه ماه توسط نیروی مقاومت بسیج با همکاری وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش

۳۹۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

پزشکی و دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح تهیه و پس از تأیید ستاد کل نیروهای مسلح در صورت تصویب مقام معظم رهبری لازم‌الاجرا خواهد بود.

قانون فوق مشتمل بر ماده واحده و چهار تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ بیست و دوم آذر ماه یک‌هزار و سیصد و هفتاد مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۷۷/۹/۲۵ به تأیید شورای نگهبان رسیده است.

رییس مجلس شورای اسلامی - علی اکبر ناطق نوری

**آیین‌نامه اجرایی قانون تشکیل، تقویت و توسعه بسیج
دانشجویی مصوب جلسات ۴۶۸، ۴۷۰، ۴۷۱ و ۴۷۲
مورخ ۷۹/۷/۵، ۷۹/۸/۱۷، ۷۹/۹/۱۵ و ۷۹/۱۰/۱۳
شورای عالی انقلاب فرهنگی**

مقدمه

در اجرای تبصره ۴ قانون تشکیل، تقویت و توسعه بسیج دانشجویی (مصوب جلسه مورخ ۱۳۷۷/۹/۲۲ مجلس شورای اسلامی) و اختیارات تفویضی مقام معظم رهبری (نامه شماره ۴۷۳۵۵ - ۴/۱ مورخ ۱۳۷۷/۱۲/۳)، آیین‌نامه اجرایی قانون مزبور به شرح ذیل به تصویب می‌رسد.

فصل اول - کلیات

ماده ۱- در این آیین‌نامه عناوین زیر، جایگزین تعاریف کامل آنها می‌گردد:

۱-۱- فرهنگ و تفکر بسیجی: مجموعه رفتار، گفتار، روش و اندیشه را شامل می‌گردد که منبعث از مبانی انقلاب اسلامی و تعالیم حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری است. ایثار، شهادت، عدالت خواهی، حسن سلوک، عشق به ولایت، حضور در صحنه‌ها، خیرخواهی، خلوص، تعبد و معنویت از شاخصه‌های این فرهنگی غنی است.

۱-۲- دانشگاه، مؤسسه یا مرکز آموزش عالی: کلیه دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی اعم از دولتی یا غیردولتی که امر آموزش بالاتر از مقطع تحصیلی متوسطه را بر عهده دارند.

تبصره - هر واحد دانشگاهی وابسته به دانشگاه‌های دولتی در دیگر شهرها و نیز هر

واحد دانشگاه غیردولتی، یک مرکز یا واحد آموزش عالی مستقل محسوب می‌شود.

- ۱-۳- **محدوده دانشگاه‌ها:** عبارت است از کلیه فضاها، دانشگاهی؛ شامل فضاهای آموزشی، پژوهشی، خوابگاه‌ها و محوطه دانشگاه یا دانشکده.
- ۱-۴- **جذب:** ایجاد شرایط و بستر مناسب برای همیاری، مشارکت و عضویت داوطلبانه دانشجویان در بسیج دانشجویی.

تبصره- شرایط عضویت شامل عموم دانشجویان شاغل به تحصیل در آن دانشگاه می‌باشد که به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و اهداف انقلاب اسلامی اعتقاد دارند.

- ۱-۵- **آموزش:** برگزاری دوره‌های آموزشی حول محورهای فرهنگی، علمی و دفاعی.

۱-۶- **سازماندهی:** برقراری ارتباط منسجم، منظم و تعیین وظایف مشخص بین اعضا، متناسب با عرصه‌های مختلف فرهنگی، علمی و دفاعی.

ماده ۲- اهداف بسیج دانشجویی عبارتند از:

- ۱-۲- تحقق فرامین و رهنمودهای حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری.
- ۲-۲- تقویت روحیه همیاری و مسؤولیت پذیری.
- ۲-۳- بسط فرهنگ و تفکر بسیجی.
- ۲-۴- ایجاد آمادگی دفاع همه‌جانبه از دستاوردهای انقلاب اسلامی در عرصه‌های گوناگون فرهنگی، علمی و دفاعی.

فصل دوم - وظایف

ماده ۳- بسیج دانشجویی برای نیل به اهداف مذکور از شیوه‌های زیر استفاده خواهد کرد:

- ۱-۳- جذب، آموزش و سازماندهی دانشجویان داوطلب.
- ۲-۳- آشنا ساختن دانشجویان با فرهنگ ایثار و شهادت و معرفی اسوه‌های انقلاب اسلامی و دفاع مقدس.
- ۳-۳- همکاری در توسعه تحقیقات و پژوهش‌های فرهنگی، علمی و دفاعی در

راستای پیشرفت و سازندگی کشور.

۳-۴- حفظ و ارتقای روحیه استکبار ستیزی در دانشجویان.

۳-۵- برگزاری یادواره‌ها، همایش‌ها، جشنواره‌ها و مسابقات مورد نیاز.

۳-۶- برگزاری دوره‌ها، اردوها و کلاس‌های فرهنگی، علمی و دفاعی.

تبصره- دوره‌های عملی دفاعی در خارج از دانشگاه برگزار می‌شود.

۳-۷- انتشار جزوات و نشریات بسیج دانشجویی مطابق ضوابط مصوب شورای عالی

انقلاب فرهنگی و دستورالعمل‌های ذی‌ربط.

۳-۸- همکاری با مسؤولان دانشگاه و تشکل‌های دانشگاهی طبق ضوابط و

دستورالعمل‌های نیروی مقاومت بسیج.

فصل سوم- اجرا

ماده ۴- بسیج دانشجویی نیروی مقاومت موظف است با همکاری و هماهنگی

رؤسای دانشگاه‌ها برای نیل به اهداف یاد شده در قانون و این آیین‌نامه نسبت به ایجاد و

توسعه بسیج دانشجویی در دانشگاه‌ها اقدام نماید.

ماده ۵- دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی دولتی و غیردولتی موظفند علاوه بر

حمایت‌های معنوی و قانونی، امکانات مورد نیاز بسیج دانشجویی از قبیل مکان و... را

در حد مقدرات و متناسب با توان دانشگاه‌ها تأمین نمایند.

ماده ۶- مسؤول سازمان بسیج دانشجویی با نظرخواهی از دانشجویان بسیجی هر

دانشگاه، سه نفر را کتباً به ریاست دانشگاه معرفی می‌نماید و با توافق طرفین، یکی از

آنان با حکم مسؤول سازمان بسیج دانشجویی به‌عنوان مسؤول بسیج دانشجویی دانشگاه

منصوب می‌شود.

تبصره- نحوه نظرخواهی از اعضای بسیج دانشجویی مطابق شیوه‌نامه‌ای است که

به‌تصویب نیروی مقاومت بسیج خواهد رسید.

ماده ۷- بودجه و امکانات مورد نیاز برای فعالیت‌های بسیج دانشجویی از محل

اعتباراتی که می‌بایست در بودجه سالانه وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح،

علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پیش‌بینی شود، تأمین

خواهد شد.

ماده ۸- وزارتخانه‌های دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و آموزش و پرورش و دانشگاه آزاد اسلامی برای تقویت بنیه علمی و حمایت از فعالیت هسته‌های علمی دانشجویان بسیجی از محل اعتبارات پژوهشی در حد توان حمایت لازم را به عمل خواهند آورد.

ماده ۹- بسیج دانشجویی، فعالیت‌های فرهنگی و علمی خود را با ریاست دانشگاه هماهنگ خواهد نمود و در مواردی که فعالیت‌های بسیج دانشجویی با حمایت مالی دانشگاه انجام می‌پذیرد اخذ مجوز از شورای فرهنگی دانشگاه ضروری است.

ماده ۱۰- بسیج دانشجویی ضمن پرهیز از ورود به جناح‌بندی‌های حزبی و سیاسی، با حفظ شأن و منزلت بسیج در خصوص راهپیمایی و تجمعات دانشجویی از هیأت نظارت دانشگاه مجوز خواهد گرفت.

آیین‌نامه فوق در ۱۰ ماده و ۵ تبصره، در جلسات ۴۶۸، ۴۷۰، ۴۷۱ و ۴۷۲ مورخ ۷۹/۷/۵، ۷۹/۸/۱۷، ۷۹/۹/۱۵ و ۷۹/۱۰/۱۳ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

تشکیل شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مصوب جلسه ۵۷۵ مورخ ۱۳۸۴/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده واحده - به منظور سیاست‌گذاری، هماهنگی و نظارت بر برنامه‌های آموزشی، پژوهشی و فعالیت‌های مرتبط با علوم قرآنی و حدیث و همچنین نظارت بر جشنواره‌ها و مسابقات سراسری، ملی و بین‌المللی قرآن و عترت در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور «شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی» تشکیل می‌شود.

اعضای شورا عبارتند از:

- ۱- رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها (رییس شورا)؛
- ۲- معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها (دبیر شورا)؛
- ۳- معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا نماینده تام‌الاختیار وزیر؛
- ۴- معاون فرهنگی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا نماینده تام‌الاختیار وزیر؛
- ۵- معاون فرهنگی جهاد دانشگاهی یا نماینده تام‌الاختیار رییس جهاد دانشگاهی؛
- ۶- معاون فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار رییس دانشگاه؛
- ۷- نماینده تام‌الاختیار وزارت آموزش و پرورش؛
- ۸- رییس سازمان بسیج دانشجویی؛
- ۹- رییس مرکز فعالیت‌های قرآنی دانشجویان کشور جهاد دانشگاهی؛
- ۱۰- نماینده تام‌الاختیار رییس سازمان اوقاف و امور خیریه؛

۱۱- رییس دانشگاه پیام‌نور.^۱

تبصره ۱- برنامه‌ها، جشنواره‌ها و مسابقات سراسری که مرحله ملی یا بین‌المللی داشته باشند مشمول این ماده واحد می‌شوند.

تبصره ۲- تصمیمات شورا با رأی اکثریت مطلق اعضا معتبر بوده و با امضای رییس شورا ابلاغ می‌شود.

تبصره ۳- حضور اشخاص متخصص و صاحب نظر در علوم قرآنی در جلسات شورا با دعوت این شورا بلامانع است.

تبصره ۴- کلیه دانشکده‌ها (اعم از دولتی و غیردولتی - غیرانتفاعی) که در رشته‌های مرتبط با علوم قرآنی اقدام به پذیرش دانشجو می‌نمایند، نیز مشمول این ماده واحد خواهند بود.

تبصره ۵- آیین‌نامه اجرایی این ماده واحد، حداکثر ظرف مدت ۳ ماه پس از ابلاغ، توسط نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها تدوین و به‌منظور تصویب به شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی ارایه می‌شود. مصوبه تشکیل شورای هماهنگی فعالیت‌های قرآنی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی در جلسه ۵۷۵ مورخ ۸۴/۱۰/۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

آیین‌نامه کانون‌های فرهنگی دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۸۸/۴/۲ وزرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مقدمه

با عنایت به ماده واحده مصوب جلسه ۶۴۰ مورخ ۸۷/۱۱/۲۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی و ضوابط کلی فعالیت کانون‌های فرهنگی دانشجویان دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوبه جلسه ۱۶۵ شورای اسلامی شدن دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و با هدف زمینه‌سازی رشد خلاقیت‌های فرهنگی دانشجویان، سامان‌دهی خواسته‌ها و تلاش‌های خودانگیخته فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویی و حمایت و هدایت این گروه از فعالیت‌ها در جهت نیل به ارزش‌های متعالی اسلامی و ایرانی کانون‌های فرهنگی دانشجویان در دانشگاه‌ها تشکیل می‌شوند، این کانون‌ها به منظور تأکید بر هویت ملی و اسلامی، ارتقای سطح همکاری جمعی و بسط و تعمیق فرهنگ مشارکت در دانشگاه‌ها، تأسیس و تقویت نهادهای مدنی و قانونمندی حوزه فعالیت‌های فرهنگی دانشجویان براساس ضوابط مندرج در آیین‌نامه کانون‌های فرهنگی دانشجویان (که از این پس به اختصار آیین‌نامه نامیده می‌شود) فعالیت می‌کنند.

فصل اول - تعاریف و کلیات

ماده ۱- کانون‌های فرهنگی دانشجویان نهادهایی هستند که در قالب ضوابط این آیین‌نامه در زمینه‌هایی از قبیل دینی و مذهبی (اسلام‌شناسی، نماز و نیایش، امر به معروف و نهی از منکر، عفاف و حجاب، قرآن و عترت، مراسم، اعیاد، و وفیات مذهبی

و ...)، ادبی و هنری (ادبیات، فیلم و عکس، هنرهای نمایشی، هنرهای تجسمی، صنایع دستی و ...) فرهنگ و اندیشه (مطالعات فرهنگی، و ...) و اجتماعی (جهادباوری، سازندگی، ایران‌شناسی، گردشگری، محیط زیست، آسیب‌های اجتماعی، امداد و هلال احمر و ...) فعالیت می‌کنند و در این آیین‌نامه به‌اختصار کانون نامیده می‌شوند.

تبصره ۱- تشکل‌هایی که زمینه فعالیت آنها علمی، صنفی، ورزشی و سیاسی است از شمول این آیین‌نامه خارج‌اند.

تبصره ۲- هر کانون می‌تواند با تصویب شورای مرکزی خود و تأیید شورای فرهنگی دانشگاه، در دانشکده‌ها، خوابگاه‌ها و واحدهای تابعه دانشگاه در همان شهر، دفاتر وابسته خود را ایجاد کند.

تبصره ۳- در صورت استقرار دانشکده‌ها، خوابگاه‌ها و واحدهای تابعه یک دانشگاه در چند شهر، امکان تشکیل کانون به‌صورت مجزا در واحدهای مذکور وجود دارد.

ماده ۲- اساسنامه کانون مجموعه‌ای است مکتوب شامل اهداف، شرح وظایف، تشکیلات، شرایط عضویت، دستورالعمل‌ها و مقررات اجرایی ویژه یک کانون که در قالب ضوابط کلی فعالیت کانون‌ها، ضوابط این آیین‌نامه و دستورالعمل‌های تکمیلی آن و الگوی تنظیم شده در اداره کل امور فرهنگی دستگاه توسط هیأت مؤسس کانون تدوین می‌شود و در آن موارد ذیل ذکر می‌گردد:

۱- فعالیت کانون به‌گونه‌ای خواهد بود که حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و وحدت و هویت ملی ایران اسلامی را تحکیم کرده و در جهت تقویت ارزش‌های فرهنگی ایرانی-اسلامی باشد.

۲- فعالیت کانون به‌گونه‌ای خواهد بود که با وظایف سایر نهادها، شوراها، انجمن‌ها، تشکل‌ها و نشریات سیاسی دانشجویی و هیأت علمی و کارکنان دانشگاه تزاخم نداشته باشد.

تبصره ۱- اساسنامه پیشنهادی هیأت مؤسس پس از تصویب مجمع عمومی کانون و تأیید شورای فرهنگی دانشگاه لازم‌الاجرا است.

تبصره ۲- تغییرات اصلاحی اساسنامه پس از تصویب در مجمع عمومی کانون، باید به تأیید شورای فرهنگی دانشگاه برسد.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۰۳

ماده ۳- عضو کانون به هر یک از دانشجویان شاغل به تحصیل در دانشگاه محل فعالیت کانون اطلاق می‌شود که مطابق این آیین‌نامه به عضویت کانون در می‌آیند و در چارچوب اساسنامه کانون به فعالیت می‌پردازند. حداقل تعداد اعضا جهت فعالیت یک کانون ۱۵ نفر است.

تبصره ۱- هر دانشجو در زمان واحد می‌تواند حداکثر در سه کانون عضویت داشته باشد.

تبصره ۲- لغو عضویت اعضای کانون یا یکی از موارد زیر محقق می‌شود:

الف) فراغت یا انصراف از تحصیل یا اخراج؛

ب) عدم فعالیت در چارچوب اساسنامه کانون با تشخیص شورای مرکزی کانون و تأیید گروه ناظر بر فعالیت کانون‌های دانشگاه؛

ج) محرومیت از تحصیل به واسطه حکم قطعی کمیته انضباطی (عضویت مجدد این فرد یک‌سال پس از گذراندن دوران محرومیت تنها در صورتی ممکن خواهد بود که به تصویب چهار پنجم اعضای شورای مرکزی برسد).

تبصره ۳- هرگاه عضو کانون در حین فعالیت مشروط شود، عضویت وی از آغاز نیم‌سال بعد از اعلام مشروطی لغو می‌شود.

ماده ۴- مجمع عمومی کانون شورایی است متشکل از اعضای کانون که جلسات آن به منظور تصویب اساسنامه و آیین‌نامه‌های داخلی کانون و تغییرات آنها، انتخاب اعضای شورای مرکزی کانون، تدوین اولویت‌ها، دریافت گزارش فعالیت سالانه شورای مرکزی کانون و نظارت بر فعالیت‌های آن و استیضاح شورای مرکزی یا اعضای آن به‌طور عادی حداقل سالی یک‌بار و به‌طور فوق‌العاده براساس دعوت شورای مرکزی یا به پیشنهاد یک سوم اعضای کانون تشکیل می‌شود. جلسات مجمع عمومی با حضور حداقل نصف به علاوه یک اعضا رسمی است و مصوبات آن با رأی اکثریت مطلق حاضران معتبر است.

تبصره ۱- در صورت عدم رسمیت جلسات مجمع عمومی، باید ظرف یک ماه جلسه مجدد تشکیل شود. این جلسه با حضور هر تعداد از اعضا رسمی خواهد بود.

تبصره ۲- تصویب تغییرات اساسنامه با رأی دو سوم اعضای مجمع عمومی امکان‌پذیر است و هرگونه اعمال تغییرات توسط مجمع عمومی در اساسنامه باید در

چارچوب آیین‌نامه صورت گیرد. در صورتی که شورای فرهنگی دانشگاه تغییرات اعمال شده در اساسنامه را مغایر آیین‌نامه بداند، نظرات خود را به صورت مکتوب و مستدل به کانون ارائه می‌کند. در صورت اصرار طرفین بر نظرات خود، مرجع نهایی رسیدگی گروه ناظر دانشگاه بوده و رأی این گروه قطعی و لازم‌الاجرا است.

تبصره ۳- دبیر شورای هماهنگی کانون‌ها و نماینده مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه می‌تواند به‌عنوان ناظر در جلسات مجمع عمومی کانون شرکت کند.

ماده ۵- شورای مرکزی کانون شورایی است متشکل از سه تا هفت نفر از اعضای کانون که مطابق مفاد مندرج در این آیین‌نامه (فصل سوم) به منظور برنامه‌ریزی و اجرای سیاست‌ها و اولویت‌های مصوب کانون، توسط مجمع عمومی کانون انتخاب می‌شوند و وظایف آن مطابق اساسنامه کانون تعیین می‌شود.

ماده ۶- شورای هماهنگی کانون‌های فرهنگی دانشگاه شورایی متشکل از دبیران کانون‌های فرهنگی دانشگاه، مدیر کل امور فرهنگی، نماینده نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه و دبیر این شورا می‌باشد. رییس این شورا مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه است و دبیر این شورا منتخب دبیران کانون‌ها و با تأیید مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه خواهد بود. (مطابق ماده ۱۷). شورای هماهنگی کانون‌های دانشگاه ظرف یک ماه پس از ابلاغ نهایی این آیین‌نامه در صورت وجود حداقل سه کانون در دانشگاه مطابق ماده ۱۷ تشکیل و از این پس به اختصار «شورای هماهنگی» نامیده می‌شود.

ماده ۷- با هدف نظارت بر فعالیت کانون‌ها در هر دانشگاه یا مؤسسه آموزش عالی یک گروه ناظر متشکل از معاون دانشجویی ... فرهنگی یا عنوان مشابه، مسؤول نهاد نمایندگی و مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه تشکیل می‌شود. این گروه گزارش‌های نظارت خود را در پایان هر نیم‌سال به گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های دستگاه متبوع خود ارسال خواهد کرد.

ماده ۸- با هدف نظارت و ارزیابی فعالیت‌ها و عملکرد کانون‌ها و گروه‌های ناظر و شورای فرهنگی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی کشور در قبال فعالیت کانون‌ها، گروه مرکزی نظارت بر کانون‌ها در هر دستگاه مرکب از معاون فرهنگی و اجتماعی و مدیر کل امور فرهنگی دستگاه و معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها

تشکیل می‌شود.

وظایف گروه مرکزی نظارت بر کانون‌ها به شرح زیر است:

- ۱- نظارت و ارزیابی عملکرد گروه ناظر و شورای فرهنگی هر دانشگاه در قبال فعالیت‌های کانون‌ها؛
- ۲- نظارت و ارزیابی فعالیت کانون‌های هر دانشگاه؛
- ۳- صدور مجوز، انحلال و نظارت و ارزیابی عملکرد مجمع‌های تخصصی کانون‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویان؛
- ۴- بررسی و ارزیابی فعالیت‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی دانشجویان دانشگاه‌های کشور با عنایت به گزارش‌های دوره‌ای گروه ناظر و عنداللزوم تحقیقات میدانی و گزارش‌های نظارتی؛
- ۵- این شورا مرجع نهایی رسیدگی به اختلافات احتمالی شورای فرهنگی، گروه ناظر مجمع‌های تخصصی کانون‌های فرهنگی می‌باشد و حکم این شورا در این خصوص لازم‌الاجرا و نافذ است؛
- ۶- نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و دستگاه و تفسیر این آیین‌نامه.

فصل دوم - ضوابط تشکیل و صدور مجوز

ماده ۹- حداقل سه نفر از دانشجویان علاقه‌مند به فعالیت فرهنگی می‌توانند به عنوان هیأت مؤسس، تقاضای خود را مبنی بر تشکیل کانون در یکی از زمینه‌های مندرج در این آیین‌نامه به دبیرخانه شورای فرهنگی دانشگاه ارایه کنند. اساسنامه پیشنهادی کانون و ضرورت تشکیل آن باید به پیوست تقاضانامه ارایه شود. این دانشجویان باید دارای شرایط زیر باشند:

الف) گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی؛

ب) نداشتن حکم قطعی محرومیت از تحصیل به مدت یک نیم‌سال تحصیلی یا بیشتر.

تبصره - هیأت مؤسس پس از تشکیل مجمع عمومی و انتخاب شورای مرکزی

کانون منحل می‌شود.

ماده ۱۰- شورای فرهنگی دانشگاه ظرف ۴۵ روز پس از دریافت و ثبت تقاضا، نسبت به صدور مجوز تأسیس کانون یا اعلام کتبی دلایل عدم صدور مجوز (مطابق ماده ۱۱ این آیین‌نامه) اقدام می‌کند.

ماده ۱۱- در صورت عدم رسیدگی به تقاضای تأسیس کانون در مهلت مقرر، مخالفت شورای فرهنگی با تأسیس کانون یا اعلام نکردن دلایل عدم صدور مجوز توسط آن شورا، هیأت مؤسس می‌تواند اعتراض خود را ظرف ۱۵ روز پس از پایان مهلت رسیدگی، به گروه ناظر دانشگاه اعلام کند. گروه ناظر دانشگاه ظرف یک ماه نسبت به بررسی اعتراض هیأت مؤسس و صدور رأی نهایی به صورت کتبی اقدام می‌کند. رأی گروه ناظر در این خصوص قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۲- شرایط صدور مجوز برای کانون به شرح زیر است:

الف) اعضای هیأت مؤسس کانون باید واجد شرایط مندرج در ماده ۹ این آیین‌نامه باشند؛

ب) در ساختار پیشنهادی اساسنامه کانون باید کلیه اجزا نظیر اهداف و وظایف، ارکان و تشکیلات (مانند اعضاء و شیوه عضوگیری، مجمع عمومی، شورای مرکزی و دبیر کانون) مطابق مفاد این آیین‌نامه پیش‌بینی شود؛

ج) در زمینه مورد تقاضا در همان دانشگاه، کانون مشابهی که با مجوز رسمی مدیرکل امور فرهنگی یا شورای فرهنگی دانشگاه فعالیت می‌کند وجود نداشته باشد.

ماده ۱۳- شورای فرهنگی دانشگاه نمی‌تواند بدون استناد به یکی از موارد مندرج در ماده ۹ این آیین‌نامه، از صدور مجوز کانون خودداری کند.

تبصره- تشکیل کانون به صورت مجزا یا شاخه کانونی در دانشکده‌ها، خوابگاه‌ها و واحدهای تابعه دانشگاه در همان شهر یا شهرهای دیگر با تصویب شورای فرهنگی دانشگاه امکان‌پذیر است.

د) براساس قوانین و مقررات دستگاه و دانشگاه منعی برای تشکیل آن کانون وجود نداشته باشد.

ماده ۱۴- پس از صدور مجوز فعالیت کانون، هیأت مؤسس کانون باید از طریق

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۰۷

فراخوان عمومی و نصب اطلاعیه در سطح دانشگاه اقدام به عضوگیری رسمی نموده و ظرف سه ماه پس از دریافت مجوز، نسبت به برگزاری اولین مجمع عمومی با حضور نماینده مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه جهت تصویب اساسنامه و برگزاری انتخابات شورای مرکزی کانون اقدام کند. در صورت عدم اقدام در مهلت مقرر، مجوز صادر شده لغو خواهد شد.

تبصره ۱- چنانچه در مهلت مقرر، تعداد اعضای کانون به حد نصاب تشکیل کانون (۱۵ نفر) نرسد، مجوز کانون لغو خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت لغو مجوز، تقاضای تأسیس مجدد همان کانون، از سوی شورای فرهنگی دانشگاه قابل بررسی می‌باشد.

تبصره ۳- کلیه مهلت‌ها و زمان‌های پیش‌بینی شده در این آیین‌نامه، تعطیلات نوروز، تابستان و بین دو نیم‌سال را شامل نمی‌شود.

فصل سوم - شورای مرکزی

ماده ۱۵- اعضای شورای مرکزی کانون متشکل از پنج تا هفت عضو اصلی و دو عضو علی‌البدل می‌باشند که با برگزاری انتخابات مجمع عمومی کانون و از میان اعضای دارای شرایط زیر برای مدت یک‌سال مطابق اساسنامه کانون انتخاب می‌شوند:

الف) حداقل یک نیم‌سال تحصیلی را گذرانده باشند (به استثنای مقاطع تحصیلات تکمیلی)؛

ب) تا پایان دوره فعالیت شورا دانشجو باشند؛

ج) دو نیم‌سال تحصیلی متوالی یا سه نیم‌سال تحصیلی غیر متوالی مشروط نشده باشند؛

د) محکومیت انضباطی منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر نداشته باشند؛

ه) عضو شورای مرکزی یا دبیر تشکل‌های اسلامی، شوراهای صنفی دانشجویان، مسؤول بسیج دانشجویی و عضو شورای مدیران انجمن‌های علمی و سردبیر نشریات سیاسی دانشجویی دانشگاه نباشند؛

و) عضو شورای مرکزی سایر کانون‌های فرهنگی دانشگاه نباشند.

ماده ۱۶- جلسات شورای مرکزی کانون باید حداقل یک بار در ماه با حضور حداقل دو سوم از اعضای اصلی تشکیل شود و مصوبات آن با رأی اکثریت مطلق حاضران معتبر است.

تبصره- کلیه مصوبات کانون باید منطبق با اساسنامه کانون، مصوبات شورای هماهنگی و سیاست‌ها و اولویت‌های دانشگاه باشد.

ماده ۱۷- در اولین جلسه شورای مرکزی کانون، اعضای شورا یک نفر را از میان خود به عنوان دبیر کانون انتخاب و به مدیرکل امور فرهنگی معرفی می‌کنند. دبیر کانون مسئولیت برنامه‌ریزی جلسات شورای مرکزی کانون و نظارت بر اجرای مصوبات آن، شرکت در جلسات شورای هماهنگی کانون‌ها و ارائه گزارش مستمر به آن شورا و پی‌گیری مصوبات شورای هماهنگی کانون‌ها را عهده‌دار است. همچنین مسئولیت کلیه امور حقوقی، اداری و قانونی کانون بر عهده دبیر آن است.

فصل چهارم - شورای هماهنگی

ماده ۱۸- در صورت وجود حداقل سه کانون در دانشگاه مطابق این آیین‌نامه، مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه ظرف یک ماه نسبت به تشکیل شورای هماهنگی مطابق ماده ۶ اقدام می‌کند. دبیران کانون‌های حاضر در اولین جلسه این شورا، سه نفر از دانشجویان عضو شورای مرکزی کانون‌های دانشگاه یا کارشناسان (اداری حداقل مدرک کارشناسی مرتبط) دانشگاه را که دارای سوابق برجسته و ارزنده‌ای در حوزه فعالیت‌های فرهنگی هستند، به مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه معرفی می‌کنند و مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه ظرف مدت ۱۵ روز پس از معرفی، یک نفر از ایشان را برای یک‌سال به سمت دبیری شورای هماهنگی منصوب می‌کند.

تبصره- در صورت عدم تأیید معرفی‌شدگان توسط مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه، شورای هماهنگی برای یک بار دیگر ظرف یک هفته پس از اعلام نظر کتبی مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه سه نفر دیگر را معرفی می‌کند، در صورت تداوم اختلاف، شورای فرهنگی دانشگاه مرجع نهایی حل اختلاف و انتخاب دبیر شورای هماهنگی کانون‌ها می‌باشد.

ماده ۱۹- وظایف شورای هماهنگی به شرح زیر است:

الف) ایجاد هماهنگی بین کانون‌های دانشگاه و برنامه‌ریزی جهت فعالیت‌های مشترک میان کانون‌های مختلف دانشگاه؛

ب) تدوین سیاست‌ها و اولویت‌های کاری کانون‌ها و ارائه پیشنهاد به مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه؛

ج) تأیید برنامه‌های مصوب شورای مرکزی کانون‌ها و پیشنهاد برنامه‌ها و اعتبارات مورد نیاز کانون‌ها به مدیر کل امور فرهنگی دانشگاه؛

د) تدوین برنامه آموزشی کانون‌ها و ابلاغ آن جهت اجرا و نظارت بر اجرای دقیق آن؛
ه) تدوین آیین‌نامه داخلی کانون‌ها شامل نحوه برگزاری انتخابات، نحوه رسیدگی به تخلفات و نظارت بر حسن اجرای طرح‌ها توسط کانون‌ها؛

و) نظارت بر عملکرد کانون‌ها از جهت مطابقت مصوبات و برنامه‌های اجرایی با آیین‌نامه و مقررات کانون؛

ز) ایجاد تسهیلات لازم جهت برقراری ارتباط کاری کانون‌های دانشگاه با سایر نهادهای فرهنگی و دانشجویی داخل دانشگاه.

تبصره- هرگونه ارتباط کاری با مراکز مرتبط خارج از دانشگاه از طریق اداره کل امور فرهنگی دانشگاه انجام می‌شود.

ماده ۲۰- شورای هماهنگی با دعوت مکتوب دبیر از کلیه اعضا هر ماه حداقل یک جلسه برگزار می‌کند. جلسات آن با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت دارد و مصوبات آن با رأی اکثریت مطلق حاضران معتبر است.

ماده ۲۱- در صورت مغایرت مصوبات شورای هماهنگی با قوانین و مقررات آموزش عالی به تشخیص گروه ناظر دانشگاه و اصرار شورای هماهنگی بر اجرای مصوبه، موضوع در جلسه مشترک گروه ناظر، رییس و دبیر شورای هماهنگی و دبیر کانون مربوطه بررسی و در صورت عدم توافق، موضوع به شورای فرهنگی دانشگاه جهت حل اختلاف ارجاع می‌شود. شورای فرهنگی دانشگاه ظرف یک ماه نظر نهایی را اعلام می‌کند و نظر شورای فرهنگی دانشگاه لازم‌الاجراء است.

ماده ۲۲- دبیر شورای هماهنگی به‌عنوان نماینده و سخنگوی این شورا، مسؤولیت

برنامه‌ریزی جلسات شورای هماهنگی، پی‌گیری و نظارت بر حسن اجرای مصوبات و انجام کلیه مکاتبات شورای هماهنگی را بر عهده دارد.

ماده ۲۳- استیضاح دبیر شورا با درخواست حداقل یک سوم اعضا و عزل وی با رأی حداقل دو سوم اعضا صورت می‌گیرد. تعیین دبیر جدید شورا مطابق ماده ۱۸ این آیین‌نامه انجام می‌شود.

فصل پنجم - تخلفات و تنبیهات

ماده ۲۴- در صورتی که دبیر و شورای مرکزی کانون پایبند به آیین‌نامه کانون‌ها، اساسنامه مصوب، مصوبات معتبر کانون یا آیین‌نامه انضباطی دانشجویان نباشد متخلف شناخته می‌شود و باید پاسخ‌گو باشند.

ماده ۲۵- چنانچه شورای مرکزی کانون جلسه مجمع عمومی سالانه خود را جهت تعیین اعضای شورای مرکزی جدید در موعد مقرر (مندرج در اساسنامه کانون) برگزار نکند، شورای هماهنگی موظف است ضمن صدور اخطار کتبی به دبیر شورای مرکزی کانون، دو ماه مهلت دهد تا نسبت به برگزاری انتخابات در مجمع عمومی اقدام شود. در صورتی که شورای مرکزی کانون نسبت به برگزاری مجمع عمومی در مهلت مقرر اقدام نکند، شورای فرهنگی دانشگاه، شورای مرکزی کانون را منحل می‌نماید. در این صورت شورای هماهنگی، ظرف یک ماه اقدام به برگزاری جلسه مجمع عمومی خواهد کرد.

ماده ۲۶- در صورتی که دبیر و شورای مرکزی کانون سه ماه متوالی (به جز تعطیلات نوروز و تابستان و بین دو نیم‌سال تحصیلی) تشکیل جلسه ندهد، ضمن دریافت اخطار کتبی، از شورای هماهنگی، ۱۵ روز فرصت دارد نسبت به برگزاری جلسه شورای مرکزی کانون اقدام کند. در صورت عدم اقدام لازم در مهلت مقرر، شورای فرهنگی دانشگاه، شورای مرکزی را منحل می‌کند و شورای هماهنگی موظف است ظرف یک ماه نسبت به تعیین تکلیف کانون مزبور اقدام نماید.

ماده ۲۷- چنانچه کانونی در طول یک نیم‌سال تحصیلی هیچ فعالیتی در سطح دانشگاه نداشته باشد، شورای هماهنگی در این خصوص دبیر کانون و شورای مرکزی را مورد سؤال قرار می‌دهد. در صورت موجه نبودن ادله ارائه شده، بنا به نظر اکثریت مطلق

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۱۱

اعضای شورای هماهنگی ضمن صدور اخطار کتبی، مدت یک ماه به دبیر و شورای مرکزی کانون مهلت خواهد داد تا نسبت به فعال کردن کانون اقدام کند. در صورت عدم فعالیت کانون در این مدت، شورای فرهنگی دانشگاه شورای مرکزی کانون را منحل و شورای هماهنگی ظرف یک ماه نسبت به تعیین تکلیف کانون مربوطه اقدام خواهد کرد.

ماده ۲۸- چنانچه براساس نظر گروه ناظر و تأیید شورای هماهنگی برنامه اجرا شده توسط کانونی مغایر مفاد ماده ۲۴ این آیین‌نامه باشد، دبیر کانون توسط گروه ناظر مورد سؤال قرار می‌گیرد و در صورت موجه نبودن دلایل وی، گروه ناظر بر کانون مورد نظر اخطار کتبی خواهد داد و در صورت دریافت دو اخطار، شورای فرهنگی دانشگاه، کانون را منحل خواهد کرد.

ماده ۲۹- در صورت انحلال شورای مرکزی کانون، اعضای شورای منحل شده حق نامزدی در انتخابات آتی را ندارند.

ماده ۳۰- در صورت انحلال کانون توسط شورای فرهنگی براساس تخلفات مندرج در ماده ۲۴، اعضای شورای مرکزی کانون منحل شده حق درخواست تأسیس مجدد همان کانون را ندارند.

ماده ۳۱- در صورتی که تعداد اعضای کانون پس از تشکیل، از ۱۵ نفر کمتر شود، شورای مرکزی کانون دو ماه فرصت دارد نسبت به عضوگیری مجدد و جلوگیری از انحلال کانون اقدام کند. در غیر این صورت با رأی شورای فرهنگی دانشگاه، مجوز فعالیت کانون لغو خواهد شد.

فصل ششم - بودجه و پشتیبانی

ماده ۳۲- مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه موظف است جهت اجرای این آیین‌نامه و برنامه‌های مصوب کانون‌ها، تسهیلات مالی و پشتیبانی لازم را مطابق دستورالعمل‌های تشکیلات و اعتبارات اداره کل امور فرهنگی دانشگاه با تصویب شورای فرهنگی در اختیار کانون‌ها قرار دهد.

تبصره ۱- مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه در صورت امکان، فضای فیزیکی مناسب جهت فعالیت کانون‌ها را در اختیار آنها قرار می‌دهد.

تبصره ۲- مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه می‌تواند یکی از کارشناسان اداره کل امور فرهنگی دانشگاه را به‌عنوان مسؤول امور کانون‌ها منصوب کند.

ماده ۳۳- بودجه و اعتبارات مورد نیاز فعالیت‌های کانون‌ها و هزینه‌های مترتب بر این آیین‌نامه (که به تصویب شورای فرهنگی دانشگاه رسیده است) در بودجه سالانه اداره کل امور فرهنگی دانشگاه پیش‌بینی و از محل اعتبارات دانشجویی ... فرهنگی دانشگاه تأمین می‌شود. مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه می‌تواند از کمک‌های سایر دستگاه‌ها نیز بهره‌مند شود.

تبصره - دستگاه می‌تواند سالیانه به منظور حمایت از کانون‌های فعال، از محل اعتبارات فرهنگی مبالغی را به‌عنوان کمک در اختیار اداره کل امور فرهنگی دانشگاه قرار دهد.

فصل هفتم - مجمع‌های تخصصی کانون‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی دانشجویان دانشگاه‌های کشور

ماده ۳۴- دبیران کانون‌های فعال در یک زمینه یک موضوع فعالیت در چارچوب این آیین‌نامه و دستورالعمل مجمع کانون‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی دانشجویی می‌توانند از گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های دستگاه مجوز تأسیس و فعالیت مجمع تخصصی کانون‌های مورد نظر را درخواست نمایند.

ماده ۳۵- هر یک از زمینه‌ها و موضوع‌های فعالیت کانون دانشجویی اعم از فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی مصرح در ماده یک این آیین‌نامه می‌توانند مجمع تخصصی کانون مرتبط را تأسیس نموده و فعالیت نمایند مشروط بر اینکه در چارچوب این آیین‌نامه و دستورالعمل و پس از اخذ مجوز از گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های دستگاه اقدام نمایند.

تبصره ۱- دستورالعمل تشکیل و فعالیت مجمع‌های تخصصی کانون‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی در چارچوب این آیین‌نامه، ضوابط و مقررات دستگاه و مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی حداکثر سه ماه پس از تصویب این آیین‌نامه تهیه و به تصویب گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۱۳

دانشجویی دستگاه خواهد رسید. در این دستورالعمل چگونگی و مقررات مربوط به تأسیس، فعالیت، ارکان، انتخابات، تشکیل جلسات و انحلال مجمع‌های تخصصی کانون‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و دینی دانشجویی مورد اشاره قرار خواهد گرفت.

تبصره ۲- مجمع‌های تخصصی موجود برای ادامه فعالیت باید از گروه مرکزی نظارت بر کانون مجوز فعالیت دریافت نمایند.

ماده ۳۶- نظارت بر انتخابات و حمایت از فعالیت هر مجمع تخصصی بر عهده دبیرخانه کانون‌ها مستقر در اداره کل امور فرهنگی دستگاه به نمایندگی از گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های دانشجویی دستگاه خواهد بود.

فصل هشتم - ابلاغ، اجرا و تفسیر آیین‌نامه

ماده ۳۷- گروه مرکزی نظارت بر کانون‌های فرهنگی هر دستگاه مرجع تفسیر این آیین‌نامه و تدوین و تصویب دستورالعمل‌های تکمیل آن است و وظیفه نظارت بر حسن اجرای این آیین‌نامه را در دانشگاه‌ها بر عهده دارد.

تبصره - اداره کل امور فرهنگی هر دانشگاه موظف است گزارش فعالیت کانون‌های خود را در هر نیم‌سال تحصیلی به اداره کل امور فرهنگی دستگاه ارسال نمایند.

ماده ۳۸- کانون‌هایی که پیش از ابلاغ آیین‌نامه در دانشگاه‌ها فعال بوده‌اند، موظفند حداکثر ظرف دو ماه وضعیت خود را با مفاد آیین‌نامه حاضر منطبق کنند.

ماده ۳۹- کلیه عناوین یاد شده در این آیین‌نامه مطابق عنوان‌های مشابه در سایر دستگاه‌ها و دانشگاه‌های تابعه خواهد بود.

ماده ۴۰- این آیین‌نامه در یک مقدمه، ۸ فصل، ۴۰ ماده و ۲۵ تبصره در تاریخ ۸۸/۰۴/۰۲ به تصویب وزیرای علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی رسید.

وزیر علوم، تحقیقات و فناوری - مصطفی معین

نحوه تشکیل و صدور مجوز تأسیس انجمن‌های علمی، ادبی و هنری مصوب جلسه ۲۶۲ مورخ ۷/۸/۷۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده ۱- تأسیس انجمن‌های علمی، ادبی و هنری و موافقت نهایی با تشکیل آنها و صدور مجوز تأسیس و تجدید پروانه و نظارت بر حسن انجام کار آنها برحسب مورد بر عهده وزارت فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است.

ماده ۲- انجمن‌های علمی، ادبی و هنری جنبه غیرانتفاعی دارند و به فعالیت علمی، فنی، هنری و پژوهشی در رشته مربوط می‌پردازند و پروانه آنها به نام هیأت مؤسس صادر خواهد شد.

ماده ۳- اساسنامه این انجمن‌ها و هرگونه تغییر در مواد آن باید به تصویب وزارت مربوط برسد.

ماده ۴- رسیدگی به درخواست تأسیس انجمن‌های مذکور و بررسی صلاحیت علمی و عمومی هیأت مؤسس و هیأت مدیره و تصویب آنها با کمیسیونی است که تحت نظر وزیر مربوط تشکیل می‌گردد.

تبصره - یکی از اعضای کمیسیونی که وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی برای بررسی انجمن‌های علمی مربوط تشکیل می‌گردد باید از طرف سازمان نظام پزشکی تعیین شود.

ماده ۵- ترکیب کمیسیون ماده ۴ و شرح وظایف کمیسیون و چگونگی تشکیل هیأت بررسی تخلفات انجمن‌ها و نحوه رسیدگی به تخلفات و تعطیل موقت، لغو پروانه و انحلال انجمن‌ها مطابق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی خواهد رسید.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۱۵

ماده ۶- این مصوبه در ۶ ماده و یک تبصره در دویست و شصت و دومین جلسه مورخ ۷۰/۸/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و جایگزین مصوبه شماره ۱۹۰۶/دش مورخ ۷۰/۶/۵ منظور و مصوبه اخیر الذکر لغو می‌گردد.

رئیس جمهور و رئیس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

آیین‌نامه نحوه تشکیل و شرح وظایف کمیسیون موضوع ماده ۴ مصوب وزرای فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی

ماده ۱- در جهت اجرای مصوبه دویست و شصت و دومین جلسه مورخ ۷۰/۸/۷ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر تأسیس انجمن‌های علمی، ادبی و هنری کمیسیونی با ترکیب و شرح وظایف مندرج در این آیین‌نامه در هر یک از وزارتخانه‌های فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌گردد.

تبصره - رسیدگی به امور انجمن‌های علمی غیرپزشکی در وزارت فرهنگ و آموزش عالی، انجمن‌های علمی گروه پزشکی در وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و انجمن‌های هنری در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی انجام خواهد شد.

ماده ۲- کمیسیون از ۶ تا ۷ نفر عضو به انتخاب وزیر مربوط با ترکیب ذیل تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- دو تا سه نفر از مسؤولان ذی‌ربط وزارتخانه، مدیرکل یا مسؤول حقوقی وزارت، سه تن از اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی کشور و درخصوص کمیسیون رسیدگی به امور انجمن‌های هنری ۳ تن از صاحب‌نظران در امور فرهنگی و هنری.

تبصره ۲- رییس کمیسیون با حکم وزیر مربوط منصوب می‌شود.

تبصره ۳- مسؤولیت تشکیل جلسات، ثبت و ضبط صورت مذاکرات، ابلاغ آراء و احکام کمیسیون و دعوت از اعضا برای شرکت در جلسات با دبیر کمیسیون است که با حکم رییس کمیسیون از بین اعضای کمیسیون یا افراد ذی‌صلاح غیرعضو کمیسیون منصوب می‌شود. در صورت اخیر دبیر کمیسیون بدون حق رأی در جلسات شرکت

خواهد کرد.

تبصره ۴- اعضای هیأت علمی موضوع تبصره ۱ برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند و تجدید انتخاب آنها بلامانع است.

تبصره ۵- رئیس کمیسیون حسب مورد و لزوم می‌تواند از افراد صاحب‌نظر و متخصصین غیرعضو برای شرکت در جلسات و کسب نظر از آنها دعوت کند. در این حال افراد مدعو در رأی‌گیری شرکت نخواهند داشت.

ماده ۳- وظایف کمیسیون به شرح زیر است:

۱-۳- بررسی و تصویب دستورالعمل‌ها و روش اجرایی و ضوابط مورد عمل کمیسیون و اجرای آن پس از تأیید وزیر ذی‌ربط.

۲-۳- رسیدگی به درخواست تأسیس انجمن و صدور مجوز تأسیس.

۳-۳- بررسی صلاحیت‌های علمی و عمومی اعضای هیأت مؤسس و هیأت مدیره.

۴-۳- صدور مجوز تأسیس انجمن.

۵-۳- تصویب اساسنامه انجمن و تصویب هرگونه تغییر در اساسنامه مصوب.

۶-۳- تصویب آیین‌نامه‌ها و ضوابط مربوط به تشکیل هیأت بررسی تخلفات، نحوه رسیدگی به تخلفات و تعیین مجازات‌های مربوط.

۷-۳- تعیین هیأت بررسی تخلفات و هیأت نظارت بر عملکرد انجمن‌ها.

۸-۳- تصویب آیین‌نامه داخلی کمیسیون.

۹-۳- تعیین نماینده برای نظارت بر حسن اجرای انتخابات انجمن‌ها.

۱۰-۳- نظارت بر حسن انجام کار انجمن‌ها.

۱۱-۳- تصویب تصمیمات هیأت بررسی تخلفات.

ماده ۴- جلسات کمیسیون با حضور دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیم‌گیری در خصوص مسایل مطروحه به کسب حداقل ۴ رأی موافق مشروط خواهد بود.

ماده ۵- کمیسیون می‌تواند حسب مورد و نیاز برای رسیدگی به صلاحیت‌های علمی و عمومی اعضای هیأت مؤسس یا هیأت مدیره انجمن‌ها نسبت به تشکیل کمیته‌های تخصصی اقدام کند.

تبصره ۱- انتخاب افراد غیرعضو کمیسیون برای عضویت در کمیته‌های تخصصی

بلامانع است.

تبصره ۲- آرای کمیته تخصصی در صورت تنفیذ از سوی کمیسیون معتبر شناخته خواهد شد.

ماده ۶- تقاضای تأسیس انجمن باید توسط هیأت مؤسس انجمن که در هیچ حال تعداد آنها از ۳ نفر کمتر نخواهد بود همراه اساسنامه پیشنهادی به کمیسیون ارسال گردد.

تبصره - تقاضای کمیسیون انجمن در صورتی که انجمنی به همان نام یا با همان نوع فعالیت در آن رشته موجود باشد پذیرفته نخواهد شد.

ماده ۷- اعضای هیأت مؤسس و هیأت مدیره باید دارای شرایط زیر باشند:
۱-۷- تابعیت ایران.

۲-۷- التزام به قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.

۳-۷- نداشتن سوء پیشینه کیفری، نداشتن نقش مؤثر در تحکیم رژیم گذشته و عدم وابستگی به احزاب و گروه‌های محارب با نظام.

۴-۷- داشتن سطح تحصیلی و تجارب علمی، فنی، ادبی و هنری مناسب حسب مورد به تشخیص کمیسیون مربوط.

ماده ۸- اساسنامه پیشنهادی هیأت مؤسس باید حاوی نکات زیر باشد:

۱-۸- هدف از تشکیل انجمن، موضوع فعالیت و نام آن.

۲-۸- ارکان تشکیلات، شرح وظایف، حدود اختیارات و مسؤولیت هر رکن.

۳-۸- شرایط عضویت در انجمن.

۴-۸- نحوه انتخاب مسؤولان و کارگزاران انجمن.

۵-۸- مرکز اصلی انجمن و نحوه فعالیت احتمالی مراکز انجمن در شهرستان‌ها.

۶-۸- منابع تأمین مالی انجمن.

۷-۸- مدت فعالیت.

۸-۸- ترتیب انحلال و تسویه.

ماده ۹- پس از صدور مجوز تأسیس انجمن، هیأت مؤسس می‌تواند برابر مقررات مربوط نسبت به ثبت انجمن اقدام کند.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۱۹

ماده ۱۰- هیأت مؤسس موظف است ظرف مدت ۶ ماه از صدور مجوز تأسیس انجمن طبق اساسنامه نسبت به تشکیل مجمع عمومی و برگزاری انتخابات اقدام و هیأت مدیره منتخب را به کمیسیون معرفی کند.

تبصره ۱- جلسه مجمع عمومی با رعایت شرایط مندرج در اساسنامه مصوب با حضور نماینده تام‌الاختیار کمیسیون مربوط رسمیت می‌یابد.

تبصره ۲- هیأت مدیره انتخابی پس از تأیید کمیسیون رسمیت می‌یابد.

ماده ۱۱- مدت اعتبار پروانه صادره حداکثر ۴ سال است و انجمن موظف است سه ماه قبل از انقضای مدت مذکور درخواست تجدید پروانه انجمن را به کمیسیون تسلیم نماید.

ماده ۱۲- به‌منظور نظارت بر فعالیت‌های انجمن‌ها و نیز رسیدگی به تخلفات احتمالی آنها هیأت رسیدگی به تخلفات با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

تبصره ۱- یک نفر از مسؤولان اجرایی وزارت و یک نفر از اعضای هیأت علمی یا صاحب‌نظرانی که در کمیسیون عضویت دارند به انتخاب کمیسیون، مدیر کل یا مسؤول حقوقی وزارتخانه، یک نفر حقوقدان به انتخاب کمیسیون.

تبصره ۲- مدت عضویت اعضای هیأت ۲ سال است و انتخاب مجدد آنان بلامانع است.

تبصره ۳- مسؤول اجرایی وزارت، سمت دبیری هیأت را برعهده خواهد داشت.

تبصره ۴- جلسات هیأت با حضور دبیر و دو عضو دیگر رسمیت می‌یابد و تصمیم‌ها با اکثریت سه رأی موافق اتخاذ می‌شود.

ماده ۱۳- تنبیهاتی که براساس پیشنهاد هیأت و تصویب کمیسیون در مورد انجمن‌ها می‌تواند اعمال شود به شرح زیر است:

۱-۱۳- تذکر کتبی؛

۲-۱۳- تعطیل موقت از سه ماه تا یک سال؛

۳-۱۳- لغو پروانه و انحلال انجمن.

تبصره ۵- هرگاه انجمن مرتکب خلافی شود که بنابر قوانین کشوری مستوجب کیفر باشد پرونده مربوط به مراجع ذیصلاح قضایی ارسال خواهد شد.

۴۲۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۱۴- از این پس کلیه امور مربوط به انجمن‌های علمی و هنری موجود که پیش از این با مجوز وزارت کشور تأسیس شده‌اند، براساس ضوابط این آیین‌نامه و از طریق کمیسیون مربوط انجام خواهد شد.

این آیین‌نامه در ۱۴ ماده و ۱۶ تبصره و ۲۶ بند به تصویب وزیرای فرهنگ و آموزش عالی، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده است و از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجراست.

وزیر فرهنگ و آموزش عالی - وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

اساسنامه تشکیل انجمن علمی دانشجویی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی مصوب ۱۳۷۷/۷/۱۲ وزارت فرهنگ و آموزش عالی

مقدمه

به‌منظور حمایت از فعالیت‌های خود جوش علمی و پژوهشی دانشجویان و شناسایی و جذب دانشجویان مبرز و علاقه‌مند و هدایت آنها در مسیر بالندگی علمی و فرهنگی و گسترش فرهنگ مشارکت و همکاری‌های گروهی در عرصه‌های پژوهشی، انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور تشکیل می‌شود.

ماده ۱- اهداف

- ۱-۱- تقویت خلاقیت و شکوفایی استعداد دانشجویان در عرصه‌های علمی، پژوهشی؛
- ۲-۱- افزایش سطح مشارکت و روح همکاری و همیاری و فعالیت‌های گروهی در میان دانشجویان؛
- ۳-۱- شناسایی دانشجویان نخبه و ممتاز و بهره‌گیری از مشارکت آنان در ارتقای فضای علمی دانشگاه؛
- ۴-۱- قانونمند کردن و نهادینه ساختن فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجویی.

ماده ۲- ارکان

- شورای علمی مرکزی دانشجویان دانشگاه؛
- هسته‌های علمی دانشجویی دانشکده‌ها.

ماده ۳- هسته‌های علمی دانشجویی دانشکده‌ها

- هسته‌های علمی دانشجویی دانشکده از دانشجویان زبده دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد که معدل کل نیم‌سال قبلی آنها ۱۶ و بالاتر باشد و دانشجویان دوره

۴۲۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

دکتر با معدل ۱۷ و بالاتر تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- دانشجویان جدیدالورودی که در آزمون سراسری رتبه ۳۰۰ و کمتر از آن را به دست‌آورده‌اند می‌توانند به عضویت هسته‌های علمی درآیند.

تبصره ۲- شرط ادامه عضویت در هسته‌های علمی دانشجویی احراز حد نصاب علمی تعیین شده در این ماده برای هر نیم‌سال تحصیلی می‌باشد.

تبصره ۳- حداقل تعداد اعضای هسته‌های علمی نباید کمتر از ۵ نفر باشد.

ماده ۴- شرح وظایف هسته‌های علمی دانشجویی دانشکده‌ها

- جذب دانشجویان زبده و ممتاز دانشکده‌ها در هسته‌های علمی؛

تبصره ۱- دانش‌آموختگان زبده و ممتاز دانشگاه نیز با موافقت ریاست دانشگاه می‌توانند در جلسات هسته‌های علمی حضور یابند.

- انتشار نشریات علمی دانشجویی؛

- تعریف پروژه‌های تحقیقاتی و اجرای آن پس از تأیید شورای علمی مرکزی دانشجویان با پشتیبانی معاونت دانشجویی دانشگاه؛

- همکاری در امر ارتقای سطح آموزشی دانشجویان و به‌ویژه دانشجویان مشروطی با هماهنگی با معاون آموزشی دانشگاه؛

- همکاری با اعضای هیأت علمی دانشکده در اجرای پروژه‌های تحقیقاتی دانشگاه؛

- تشکیل جلسات منظم بحث و تبادل نظر علمی؛

- ارائه گزارش عملکرد (هر سه ماه یک‌بار) به شورای علمی مرکزی دانشجویان؛

- برگزاری همایش‌ها و جشنواره‌های علمی و پژوهشی با تصویب شورای علمی مرکزی دانشجویان.

تبصره ۲- هسته‌های علمی دانشکده در اولین جلسه از میان خود یک‌نفر را به‌عنوان دبیر انتخاب می‌نمایند. دعوت اعضا توسط دبیر هسته صورت می‌پذیرد.

ماده ۵- شورای علمی مرکزی دانشجویان دانشگاه

۱- معاونت دانشجویی دانشگاه (رییس شورا)؛

۲- مدیر کل امور پژوهشی دانشگاه (دبیر)؛

۳- مدیر کل فرهنگی؛

۴- مدیر کل امور آموزشی دانشگاه؛

۵- دبیران هسته‌های علمی دانشجویی دانشکده‌ها.

تبصره- در صورت فقدان مدیرکل فرهنگی در دانشگاه، مدیر کل امور دانشجویی در جلسات حضور می‌یابد.

ماده ۶- شرح وظایف شورای علمی مرکزی دانشجویان

- اهتمام به انتشار نشریه علمی و دانشجویی دانشگاه؛

- تصویب طرح‌های پژوهشی ارایه شده از سوی هسته‌های علمی دانشکده‌ها؛

- برنامه‌ریزی برای بازدیدهای علمی دانشجویان از مراکز علمی کشور، مؤسسات صنعتی و فرهنگی؛

- برنامه‌ریزی برای ارایه تسهیلات ویژه کمک آموزشی به اعضای هسته‌های علمی؛

- تصویب پیشنهادهای هسته‌های علمی دانشکده‌ها برای برگزاری جشنواره‌ها و همایش‌های علمی دانشجویان در رشته‌های مختلف؛

- ایجاد تسهیلات مناسب برای دستیابی اعضای هسته‌های علمی به شبکه‌های اطلاع‌رسانی علمی منطقه و جهان؛

- پیشنهاد چاپ و انتشار آثار علمی برجسته دانشجویان به نهادهای ذی‌ربط با تأیید معاونت دانشجویی؛

- ایجاد تسهیلات مناسب برای عضویت دانشجویان عضو هسته علمی در کتابخانه‌های سایر دانشگاه‌ها و مراکز علمی.

ماده ۷- ساختار اجرایی

دستورالعمل‌های اجرایی هسته‌های علمی دانشکده‌ها در اولین جلسه شورای علمی مرکزی دانشجویان به تصویب خواهد رسید.

تبصره- مصوبات علمی و پژوهشی شورای علمی مرکزی دانشجویان که برای دانشگاه ایجاد تعهدات مالی خواهد نمود با تأیید معاون دانشجویی دانشگاه قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۸- این اساسنامه با یک مقدمه و ۸ ماده و ۷ تبصره در تاریخ ۱۳۷۷/۷/۱۲ به تصویب وزیر فرهنگ و آموزش عالی می‌رسد و از تاریخ ابلاغ به دانشگاه‌ها قابل اجرا می‌باشد.

وزیر فرهنگ و آموزش عالی- سید محمدرضا هاشمی گلپایگانی

آیین نامه انجمن ها و اتحادیه های علمی دانشجویی مصوبه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ۱۳۸۷/۹/۱۸

مقدمه

به منظور حمایت، تقویت و ترویج فرهنگ و اخلاق علمی در دانشگاه های کشور، تقویت روحیه و بنیه علمی دانشجویان مستعد و توانمند و فراهم آوردن زمینه های مناسب برای فعالیت های جمعی علمی، همچنین بهره گیری از توانمندی و خلاقیت آنان در تحقق توسعه علمی و نهضت تولید علم و جنبش نرم افزاری، انجمن های علمی دانشجویی حوزه های مختلف دانش با حمایت دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی کشور طبق مفاد این آیین نامه تشکیل می شوند و به فعالیت می پردازند.

بخش اول - تعاریف، اهداف و کلیات

ماده ۱- انجمن های علمی دانشجویی متشکل از دانشجویان علاقه مند به مشارکت در فعالیت های علمی در یک دانشکده یا گروه آموزشی است.
تبصره ۱- در هر دانشگاه متناظر با هر رشته دانشگاهی یک انجمن علمی می تواند تشکیل شود.

تبصره ۲- در صورتی که دانشجویان دو یا چند رشته علاقه مند به تشکیل انجمن علمی دانشجویی بین رشته ای باشند می توانند طبق ضوابط این آیین نامه اقدام نمایند.
ماده ۲- اتحادیه انجمن های علمی، تشکیلاتی دانشجویی، غیرانتفاعی و بین دانشگاهی و متشکل از دبیران انجمن های علمی در رشته دانشگاهی است که در چارچوب ضوابط این آیین نامه و دستورالعمل آن تشکیل می شود و به فعالیت می پردازد.

ماده ۳- فعاليت‌هاي علمي عبارتند از:

- ۱- مناظره و نقد علمي؛
- ۲- هم‌اندوشي و نشست‌هاي تخصصي؛
- ۳- مطالعات و پژوهش‌هاي علمي؛
- ۴- نشر و ترويج يافته‌هاي علمي؛
- ۵- فعاليت‌هاي کمک آموزشي.

تبصره- برخي از مصاديق و عرصه‌هاي فعاليت انجمن‌ها و اتحاديه‌هاي انجمن‌هاي

علمي عبارتند از:

- ۱- برگزاري دوره‌هاي آموزشي تکميلي و تقويتي و تشکيل کارگاه‌هاي تخصصي؛
- ۲- برگزاري و همکاري در اجراي جشنواره‌ها، کنفرانس‌ها و مسابقات علمي (داخلي و خارجي)؛
- ۳- توليد و انتشار نشریه علمي، کتاب و نشریات الکترونيکي، نرم‌افزارهاي رایانه‌اي و فيلم‌هاي علمي-آموزشي؛
- ۴- برنامه‌ريزي و اجراي بازديدهاي علمي از مراکز علمي، صنعتي و فناوري؛
- ۵- اطلاع‌رسانی در خصوص کليه فعاليت‌هاي مرتبط با اهداف انجمن؛
- ۶- حمايت و تشويق مادي و معنوي از ابتکارات، خلاقيت‌هاي علمي، فعاليت‌هاي پژوهشي و اختراعات دانشجويان.

ماده ۴- اهداف تشکيل و فعاليت انجمن‌ها و اتحاديه‌هاي انجمن‌هاي علمي عبارتند

از:

- ۱- ايجاد زمينه‌هاي مناسب براي شکوفايي استعدادها، برانگيختن خلاقيت علمي دانشجويان، دانش‌آموختگان و بهره‌گيري از توانمندی ايشان در تقويت و تحقق فضای علمي دانشگاه؛
- ۲- افزايش مشارکت و رقابت دانشجويان در فعاليت‌هاي علمي جمعي و نهادينه ساختن اين فعاليت‌ها؛
- ۳- حمايت از فعاليت‌هاي علمي دانشجويي و راهنمايي و هدايت دانشجويان در امر آموزش و پژوهش؛
- ۴- تقويت و تحکيم پيوندهاي نظام آموزش عالی با بخش‌هاي مختلف جامعه؛

۵- تعمیق دانش و بینش علمی دانشجویان با بهره‌گیری از توان علمی اعضای هیأت علمی.

بخش دوم- ارکان و تشکیلات

ماده ۵- دانشجویان کلیه گرایش‌ها و مقاطع تحصیلی یک رشته دانشگاهی اعضای انجمن علمی متناظر با همان رشته به شمار می‌روند.

ماده ۶- شورای مدیریت انجمن علمی متشکل از ۵ عضو اصلی و ۲ عضو علی‌البدل است که با انجام انتخابات از میان اعضای انجمن، با رأی مستقیم آنان و کسب اکثریت نسبی آرا برای مدت یک‌سال انتخاب می‌شوند.

تبصره- اعضای اصلی و علی‌البدل در رشته‌هایی با فراگیری بیش از ۵۰۰ دانشجو متشکل از ۷ عضو اصلی و ۲ عضو علی‌البدل خواهد بود.

ماده ۷- وظایف شورای مدیریت عبارتند از:

۱- جذب دانشجویان علاقه‌مند و خلاق به فعالیت‌های علمی- پژوهشی و ایجاد انگیزه برای مشارکت در این‌گونه فعالیت‌ها؛

۲- برنامه‌ریزی، ساماندهی، اجرا، هدایت و نظارت بر فعالیت‌های ادواری و سالانه انجمن؛

۳- برقراری ارتباط مستمر با دیگر انجمن‌های علمی دانشجویی و انجمن‌های علمی تخصصی داخل و خارج دانشگاه‌ها؛

۴- برقراری ارتباط با نهادها و سازمان‌های خارج از دانشگاه برای انجام فعالیت‌های مشترک؛

۵- برنامه‌ریزی و پیشنهاد همکاری برای اجرای طرح‌های پژوهشی و مطالعاتی؛

۶- تصویب اساسنامه انجمن علمی و اخذ تأیید آن از مدیریت فرهنگی دانشگاه؛

۷- همکاری و ارتباط مستمر با مدیر و اعضای هیأت علمی گروه آموزشی ذی‌ربط برای تحقق اهداف و فعالیت‌های علمی انجمن (موضوع ماده ۳)؛

۸- تشکیل کمیته‌های مختلف کاری و نظارت بر عملکرد آنها؛

۹- برگزاری انتخابات شورای مدیریت دوره بعد؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۲۷

۱۰- حفظ و نگهداری وسایل و تجهیزات انجمن، تصویب هزینه‌های مالی برنامه‌ها، تنظیم و ارایه گزارش مالی انجمن به‌طور سالانه و ارسال آن به مدیر فرهنگی دانشگاه؛
۱۱- تدوین برنامه‌های سالانه و ارایه آن به مدیر فرهنگی.

ماده ۸- شورای مدیریت انجمن یکی از اعضای خود را به‌عنوان دبیر شورا انتخاب می‌کند و به رییس دانشکده و مدیر فرهنگی دانشگاه اعلام می‌کند.

ماده ۹- دبیر انجمن مسؤولیت برگزاری جلسات شورای مدیریت انجمن و پی‌گیری و نظارت بر اجرای مصوبات آن، شرکت در جلسات شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشکده یا دانشگاه و ارایه گزارش مستمر به شورای مدیریت را بر عهده دارد. همچنین دبیر انجمن مسؤول انجام کلیه امور حقوقی و اداری انجمن است.

ماده ۱۰- شورای دبیران:

در دانشگاه‌هایی که حداقل ۵ انجمن علمی دانشجویی تشکیل شده باشد شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه با حضور دبیران کلیه انجمن‌های علمی دانشجویی تشکیل می‌شود.

تبصره - دانشکده‌هایی که حداقل ۳ انجمن علمی داشته باشند می‌توانند شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشکده را تشکیل دهند که وظایف شورای دبیران دانشگاه به جز بند دوم به آن تفویض می‌گردد.

ماده ۱۱- یک نفر از اعضای شورای دبیران دانشکده به انتخاب ایشان به‌عنوان دبیر این شورا انتخاب می‌شود که به نمایندگی از این شورا در شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشگاه شرکت می‌کند.

تبصره - دبیر شورای دبیران هر دانشکده به تعداد انجمن‌های علمی آن دانشکده در شورای دبیران دانشگاه دارای حق رأی می‌باشد.

ماده ۱۲- شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه از میان خود یک‌نفر را به‌عنوان دبیر شورا انتخاب می‌نمایند که براساس آیین‌نامه داخلی شورا فعالیت خواهد کرد.

ماده ۱۳- دبیران شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها حداقل سالی یک بار به دعوت اداره کل امور فرهنگی وزارت علوم جهت بررسی مسایل،

مشکلات عمومی انجمن‌ها، انتقال تجربیات و برنامه‌ریزی جهت طرح‌ها و برنامه‌های مشترک تشکیل جلسه می‌دهند.

ماده ۱۴- انجمن‌های علمی دانشجویی رشته‌های مشابه می‌توانند نسبت به تشکیل اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی آن رشته‌ها اقدام نمایند که ضوابط و شرایط تأسیس اتحادیه در چارچوب این آیین‌نامه و دستورالعمل تشکیل و فعالیت اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵- وظایف شورای دبیران

۱- پیشنهاد و تصویب طرح‌های مشترک و هماهنگی در اجرای آن برنامه‌ها؛
۲- انتخاب نمایندگان شورای دبیران برای شرکت در کمیته حمایت و نظارت بر انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه؛

۳- معرفی یک نفر ناظر برای هیأت اجرایی انتخابات انجمن‌های علمی دانشجویی؛
۴- تصویب آیین‌نامه داخلی مشترک انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه و آیین‌نامه داخلی شورای دبیران در چارچوب این آیین‌نامه؛

۵- ایجاد هماهنگی و رسیدگی به مسایل بین انجمن‌های علمی دانشجویی؛
۶- نظارت بر حسن عملکرد انجمن‌های علمی دانشجویی (امور مالی، حفظ و استفاده صحیح از اموال و تجهیزات، اجرای آیین‌نامه داخلی و ...) و ارایه گزارش به کمیته حمایت و نظارت بر انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه.

بخش سوم - ضوابط تشکیل و فعالیت انجمن‌ها و

اتحادیه‌های علمی دانشجویی

ماده ۱۶- برای تأسیس انجمن علمی دانشجویی، حداقل ۵ نفر از دانشجویان رشته ذی‌ربط تقاضای خود را به معاون دانشجویی و فرهنگی دانشکده و در صورت عدم وجود این پست در دانشکده آن را به معاون پژوهشی دانشکده ارایه می‌دهند. معاون دانشکده در صورت عدم تأسیس انجمن در رشته مورد نظر، پس از مشورت با گروه آموزشی مربوطه موافقت خود را برای تأسیس انجمن اعلام و نسبت به فراخوان ثبت‌نام داوطلبان شورای مدیریت و برگزاری انتخابات اقدام می‌نماید.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۲۹

تبصره ۱- در صورت عدم وجود هر یک از معاونان فوق‌الذکر، به صلاحدید رییس دانشکده یکی از معاونان عهده‌دار وظایف خواهد شد.

تبصره ۲- انتخابات در سطح دانشگاه و همزمان در کلیه دانشکده‌ها در آبان‌ماه هر سال برگزار می‌شود. معاونت دانشجویی و فرهنگی زمان دقیق برگزاری انتخابات را اعلام می‌کند.

ماده ۱۷- معاون دانشکده صلاحیت نامزدها را بر طبق مفاد این آیین‌نامه بررسی و احراز و پس از اعلام اسامی نامزدها انتخابات را با اعلام قبلی برگزار می‌کند. نتایج آن طی صورت‌جلسه‌ای تنظیم و به مدیریت فرهنگی دانشگاه ارسال می‌شود.

تبصره ۱- فقط دانشجویان شاغل به تحصیل در رشته مورد نظر حق رأی و حق داوطلب شدن را دارا می‌باشند.

تبصره ۲- نخستین شورای مدیریت منتخب حداکثر ظرف مدت دو هفته پس از برگزاری انتخابات باید اساسنامه انجمن را تدوین و به مدیریت فرهنگی دانشگاه ارسال نماید.

ماده ۱۸- اداره امور فرهنگی پس از تأیید انتخابات و اساسنامه، انجمن را در لیست انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه ثبت و به دانشکده اعلام خواهد کرد. مدیر گروه آموزشی مربوط نسبت به صدور حکم اعضای شورای مدیریت برای مدت یک‌سال اقدام می‌نماید.

ماده ۱۹- شرایط داوطلبان عضویت در شورای مدیریت انجمن علمی دانشجویی به شرح ذیل می‌باشد:

الف) شرایط عمومی

۱- اشتغال به تحصیل در رشته مربوط؛

۲- عدم عضویت در شورای مرکزی دیگر تشکل‌های دانشجویی اعم از صنفی، سیاسی، ورزشی و فرهنگی؛

تبصره- اعضای شورای مرکزی دیگر تشکل‌ها در صورت استعفا یک ماه قبل از برگزاری انتخابات انجمن‌های علمی و پذیرش آن می‌توانند داوطلب عضویت در شورای مدیریت انجمن علمی شوند.

۴۳۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

۳- عدم محکومیت منجر به توبیخ کتبی و درج در پرونده یا بالاتر؛
۴- گذراندن حداقل یک نیم‌سال تحصیلی برای دانشجویان مقاطع کاردانی و کارشناسی.

ب) شرایط اختصاصی

داوطلبان باید حداقل دارای یکی از شرایط ذیل باشند:

۱- معدل نیم‌سال گذشته داوطلب کمتر از میانگین معدل گروه در همان نیم‌سال نباشد؛
۲- داشتن حداقل یک مقاله علمی چاپ شده (اعم از تألیف یا ترجمه) در نشریات دانشجویی، دانشگاهی و ...؛

تبصره- تأیید علمی بودن محتوای مقاله توسط مدیر گروه ذی‌ربط انجام خواهد شد؛

۳- اجرا یا همکاری در اجرای یک طرح پژوهشی به تأیید کارفرما یا مجری طرح؛

۴- تألیف یا همکاری در تألیف یا ترجمه کتاب؛

۵- داوطلب از دانشجویان استعدادهای درخشان و یا برگزیدگان المپیادها باشد.

ماده ۲۰- مجوز برنامه‌ها و فعالیت‌هایی که در سطح دانشکده برگزار می‌شود توسط معاون دانشکده و در صورتی که در سطح دانشگاه برگزار شود توسط مدیر فرهنگی پس از تأیید معاون دانشکده و در صورتی که در سطح ملی یا فرادانشگاهی برگزار شود توسط کمیته حمایت و نظارت از انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه پس از تأیید مدیر فرهنگی صادر می‌شود.

ماده ۲۱- فعالیت‌های انجمن‌های علمی دانشجویی در چارچوب این آیین‌نامه و صرفاً در عرصه‌های علمی مجاز می‌باشند و هرگونه فعالیت صنفی، سیاسی و ... توسط انجمن‌ها تخلف محسوب می‌شود.

ماده ۲۲- میزان و نحوه حمایت مالی از طرح‌های مصوب انجمن‌های علمی دانشجویی به تشخیص معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه می‌باشد.

ماده ۲۳- یک‌ماه قبل از پایان مدت قانونی فعالیت شورای مدیریت انجمن، این شورا با تشکیل هیأت اجرایی انتخابات شامل یک نماینده از اعضای شورای مدیریت (با شرط عدم داوطلبی)، یک نماینده از نماینده شورای دبیران دانشگاه یا دانشکده و یک نماینده از طرف معاون دانشکده نسبت به برگزاری انتخابات دوره جدید اقدام و

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۳۱

صورت جلسه را برای معاون دانشکده ارسال خواهد کرد.

تبصره - در صورت داوطلب شدن، تمام اعضای شورای مدیریت یکی از دانشجویان آن رشته را به عنوان نماینده در هیأت اجرایی انتخاب می کنند.

ماده ۲۴ - در صورت وجود هرگونه شکایت و یا اعتراض در کلیه مراحل انتخابات مدیر امور فرهنگی، مرجع پی گیری می باشد.

تبصره - در صورت باقی ماندن اختلاف، کمیته حمایت و نظارت بر انجمن های علمی دانشجویی دانشگاه مرجع تصمیم گیری نهایی خواهد بود.

ماده ۲۵ - جهت تشکیل انجمن علمی دانشجویی بین رشته ای ۵ نفر از دانشجویان به عنوان هیأت مؤسس دلایل توجیهی، اساسنامه پیشنهادی و تقاضای خود را به معاون دانشکده ارایه و پس از تأیید ایشان به منظور تصمیم گیری برای کمیته نظارت و حمایت از انجمن های علمی دانشجویی دانشگاه ارسال می شود. در صورت موافقت کمیته با تشکیل انجمن علمی بین رشته ای مراتب به دانشکده اعلام و هیأت مؤسس نسبت به فراخوان عضویت در انجمن اقدام خواهد کرد.

ماده ۲۶ - پس از عضوگیری و تصویب نهایی اساسنامه در مجمع عمومی، اعضای انجمن که شرایط عمومی و اختصاصی داوطلبان را دارا می باشند، می توانند داوطلب عضویت در شورای مدیریت انجمن شده و پس از تأیید نهایی صلاحیت توسط هیأت اجرایی، انتخابات برگزار خواهد شد.

تبصره ۱ - فقط اعضای انجمن حق رأی و حق داوطلب شدن در انجمن مربوطه را دارند.

تبصره ۲ - شرایط داوطلبان عضویت در انجمن علمی دانشجویی بین رشته ای باید در اساسنامه پیشنهادی اعلام شده باشد.

بخش چهارم - شورای حمایت و نظارت بر انجمن ها و

اتحادیه های علمی دانشجویی

ماده ۲۷ - برای حمایت از انجمن های علمی دانشجویی و نظارت بر آنها در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری شورایی مرکب از معاون فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم

(رییس شورا)، معاون پشتیبانی، حقوقی و امور مجلس وزارت علوم یا نماینده تام‌الاختیار وی، مدیرکل دفتر امور فرهنگی (نایب رییس)، مدیرکل دانشجویان داخل، دبیر کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، کارشناس مسؤول امور انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی، سه تن از دبیران اتحادیه‌ها به انتخاب شورای دبیران اتحادیه‌های انجمن‌های علمی - دانشجویی تشکیل می‌شود. دبیرخانه این کمیته در اداره کل امور فرهنگی معاونت فرهنگی و اجتماعی خواهد بود. وظایف این کمیته عبارتند از:

- ۱- سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کلان انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌های کشور در چارچوب سیاست توسعه علمی و قانون برنامه؛
- ۲- ارزیابی فعالیت‌ها و نظارت بر کمیته‌های نظارت بر انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها براساس گزارش‌های مستند و سایر روش‌ها؛
- ۳- تعیین میزان و چگونگی حمایت مالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری از همایش‌های کشوری و نشست‌های علمی انجمن‌ها؛
- ۴- اخذ تصمیم و رایحه پیشنهاد جهت تسهیل ارتباط بین انجمن‌های علمی دانشجویی با انجمن‌های علمی استادان و پژوهشگران و انجمن‌های علمی متناظر یا مشابه آن در کشورهای دیگر؛
- ۵- تصویب دستورالعمل اتحادیه انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌های کشور و نظارت بر حسن اجرای آن.

ماده ۲۸- هیأت مؤسس اتحادیه حداقل ۳ تن از نمایندگان انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در یک رشته علمی معین می‌باشد که درخواست مجوز تأسیس و فعالیت را به شورای حمایت و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی وزارت علوم (موضوع ماده ۲۷ این آیین‌نامه) ارائه می‌نماید. محتوای این درخواست مشتمل بر موارد زیر است:

- ۱- تقاضای عضویت بیش از نیمی از تشکل‌های علمی موجود آن رشته در دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، به همراه نامه تأیید هر یک از انجمن‌ها که بر مبنای آن مدیر امور فرهنگی دانشگاه تأسیس و فعالیت آن انجمن را تسجیل کرده باشد؛
- ۲- رایحه پیش‌نویس اساسنامه اتحادیه که به امضای تشکل‌های متقاضی عضویت رسیده باشد.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۳۳

ماده ۲۹- شورای حمایت و نظارت پس از دریافت درخواست هیأت مؤسس و شورای مرکزی موقت اتحادیه حداکثر ظرف مدت دو ماه نسبت به بررسی آن درخواست اقدام می‌نماید و موافقت با تأسیس موقت یا دائمی یا دلایل مخالفت شورا را توسط دبیرخانه به اطلاع مؤسسان خواهد رساند.

ماده ۳۰- تأسیس، شرایط انتخاب شندگان، شورای مرکزی، انتخابات، تشکیلات و ارکان، اساسنامه و انحلال اتحادیه‌های انجمن‌های علمی دانشجویی در دستورالعمل مجزایی که به تصویب شورای حمایت و نظارت بر انجمن‌ها و نظارت بر انجمن‌ها و اتحادیه‌های علمی دانشجویی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری براساس این آیین‌نامه خواهد رسید، تعیین می‌شود.

ماده ۳۱- به منظور حمایت و نظارت فعالیت‌های انجمن‌های علمی دانشجویی، کمیته‌ای در هر دانشگاه با همین عنوان با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه (رییس کمیته)؛

۲- مدیرکل امور فرهنگی دانشگاه (دبیر کمیته)؛

۳- مدیرکل امور پژوهشی دانشگاه؛

۴- مدیرکل امور آموزشی دانشگاه؛

۵- یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه به انتخاب رییس دانشگاه؛

۶- دو نماینده از شورای دبیران انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه به انتخاب ایشان.

تبصره ۱- حکم اعضای کمیته توسط رییس دانشگاه صادر می‌شود.

تبصره ۲- در دانشگاه‌هایی که برای امور انجمن‌های علمی دانشجویی واحدی مستقل ایجاد شده باشد مسؤول آن واحد بدون حق رأی در جلسات کمیته شرکت می‌کند.

تبصره ۳- اعضای انتخابی کمیته برای مدت یک سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۳۲- وظایف کمیته حمایت و نظارت بر انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه به شرح ذیل است:

۱- نظارت بر حسن عملکرد انجمن‌های علمی در چارچوب قوانین و مقررات و رسیدگی به شکایات و تخلفات و حل اختلافات؛

تبصره ۱- در صورتی که شورای مدیریت انجمن علمی یا شورای دبیران دانشگاه از

اساسنامه انجمن تخلف نمایند، کمیته حمایت و نظارت برای بار اول به شورای مدیریت انجمن یا شورای دبیران تذکر شفاهی یا کتبی (حسب مورد) می‌دهد. در صورت تکرار تخلف برای بار دوم اخطار کتبی می‌دهد و در صورت تکرار و دریافت اخطار سوم، دبیر انجمن یا دبیر شورای دبیران باید در کمیته حمایت و نظارت دلایل اقدام خود را توضیح دهند. در صورتی که انجمن یا شورای دبیران نتوانند کمیته را قانع نمایند کمیته به شرح ذیل درباره انجمن تصمیم خواهد گرفت:

الف) انحلال شورای مدیریت انجمن که در این صورت معاون دانشکده موظف است ظرف مدت ۲ ماه انتخابات شورای مدیریت را برگزار نماید. (اعضای شورای مدیریت منحل شده نمی‌توانند نامزد انتخابات شوند)؛

ب) چنانچه تخلفی انضباطی متوجه شخص حقیقی از اعضای شورای مدیریت یا اعضای شورای دبیران باشد، به کمیته انضباطی معرفی خواهد شد.

تبصره ۲- مرجع تجدید نظر در آرای کمیته حمایت و نظارت شورای فرهنگی دانشگاه است.

۲- بررسی و تصویب برنامه‌های پیشنهادی انجمن‌های علمی دانشجویی که در سطح فرا دانشگاهی، ملی یا بین‌المللی برگزار می‌گردد؛

۳- سیاست‌گذاری و تعیین خط‌مشی‌های کلان انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه در چارچوب سیاست توسعه علمی کشور؛

۴- برنامه‌ریزی و هماهنگی مسایل بنیادی و مستمر انجمن‌های علمی دانشجویی (تسهیل ارتباطات با دیگر نهادهای جامعه، جلب حمایت‌های مالی، تشویق و تقدیر از انجمن‌های علمی فعال و طرح‌های برگزیده و ...)؛

۵- پیشنهاد برنامه و بودجه سالیانه انجمن‌های علمی دانشجویی دانشگاه به ریاست دانشگاه؛

۶- پیشنهاد بودجه سالیانه انجمن‌های علمی به ریاست دانشگاه براساس برنامه‌های ارائه شده به مدیریت امور فرهنگی و برنامه مدون انجمن‌ها.

این آیین‌نامه در ۳۲ ماده و ۲۱ تبصره در تاریخ ۱۸/ ۹/ ۱۳۸۷ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و از تاریخ ابلاغ به دانشگاه‌ها قابل اجرا است.

دستورالعمل آیین جشن دانش‌آموختگی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مصوب مورخ ۱۳۹۱/۳/۸ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

مقدمه

دانشگاه به‌عنوان مرکز تربیت متفکران، اندیشمندان و مدیران آینده، نقشی مؤثر در جریان امور فکری، اعتقادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی هر کشور داشته است و دانش‌آموختگان هر جامعه‌ای معرف اصول نگرشی و شالوده‌های بنیانی اعتقادات و ارزش‌های نظام آموزشی و تبلور آرمان‌های آن جامعه می‌باشند. صرف نظر از مسایل مشترک دانش‌آموختگان همه نظام‌های آموزشی معتبر جهان، وجوه تمایز و تفاوت در بینش‌ها و ارزش‌های آنها، متوجه جامعه‌ای است که شخصیت اجتماعی دانش‌آموختگان در آن پرورش یافته و شکل گرفته است.

دانشگاه‌های ایران متأثر از انقلاب اسلامی با رویکردهای الهی و معنوی آن، جهان بینی و نظام ارزشی اسلام را مبنای بینش و روش خود قرار داده و با هدف تربیت عالمان ملکوتی، جهت‌گیری‌های آموزشی خود را شکل داده است. لذا به‌منظور ارج نهادن به شخصیت علمی، فرهنگی و اجتماعی دانش‌آموختگان و تجلی بخشی به همراهی و همدلی و همبستگی بین دانشگاه و دانش‌آموختگان و نیز برنامه‌ریزی در جهت فعالیت هماهنگ و تعامل سازنده بین وزارتخانه، دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی و نهاد خانواده، این دستورالعمل، برای برگزاری مراسمی برگرفته از آداب اسلامی- ایرانی به‌عنوان جشن فراغت از تحصیل، تدوین گردیده است.

بخش اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱- تعاریف و کلیات

۱- **آیین جشن دانش‌آموختگی:** به مراسمی اطلاق می‌شود که همه ساله برای تکریم دانش‌آموختگان توسط دانشگاه برگزار و در این دستورالعمل به اختصار "آیین" نامیده می‌شود.

۲- **وزارت:** وزارت علوم، تحقیقات و فناوری به اختصار "وزارت" خوانده می‌شود.

۳- **مؤسسه:** به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی، مراکز و واحدهای تحت پوشش دانشگاه‌های جامع پیام نور، علمی- کاربردی و فنی و حرفه‌ای اطلاق می‌شود.

۴- **ستاد عالی:** به "ستاد عالی آیین جشن دانش‌آموختگی" که در معاونت فرهنگی و اجتماعی وزارت برای حمایت، هدایت و نظارت بر این آیین‌ها وفق ماده ۲ این دستورالعمل تشکیل می‌گردد، اطلاق می‌شود.

۵- **ستاد دانشگاهی:** شورای فرهنگی دانشگاه‌ها، متولی برگزاری آیین سالانه جشن دانش‌آموختگی در دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی می‌باشند که اختصاراً "ستاد دانشگاهی" نامیده می‌شوند.

بخش دوم - ارکان و تشکیلات

ماده ۲- ستاد عالی

متشکل از اعضای زیر می‌باشد:

- معاون فرهنگی - اجتماعی وزارت (رییس)؛
- یکی از مدیران حوزه معاونت فرهنگی - اجتماعی وزارت (دبیر)؛
- معاونت امور دانشجویان داخل سازمان امور دانشجویان؛
- مدیر کل برنامه‌ریزی آموزشی؛
- معاون فرهنگی - سیاسی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه پیام نور؛

- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه علمی - کاربردی؛

- معاون فرهنگی اجتماعی دانشگاه فنی و حرفه ای.

تبصره ۱- دبیرخانه ستاد عالی در معاونت فرهنگی - اجتماعی وزارت مستقر و دبیر آن با حکم رییس ستاد عالی منصوب می‌شود و وظیفه تعامل و هماهنگی با دبیرخانه‌های ستاد دانشگاهی، تشکیل و مستندسازی جلسات، پیگیری و ابلاغ تصمیمات و اطلاع‌رسانی مصوبات را عهده‌دار است.

تبصره ۲- جلسات ستاد عالی با دعوت رییس ستاد عالی تشکیل و با حضور نصف به‌علاوه یک اعضا، رسمیت یافته و مصوبات آن با تصویب اکثریت حضار اعتبار خواهد داشت.

ماده ۳- اهم وظایف ستاد عالی

۱- سیاست‌گذاری و تصویب برنامه‌های مشترک ستادهای دانشگاهی؛

۲- فراهم آوردن زمینه‌های استفاده از تجربیات دبیرخانه‌های ستاد دانشگاهی و تبادل آثار مکتوب و چند رسانه‌ای دانشگاه‌ها؛

۳- نظارت بر حسن اجرای آیین‌های جشن آموختگی در دانشگاه‌های کشور؛

۴- بررسی گزارش‌های ارایه شده توسط دانشگاه‌ها و تدوین گزارش مکتوب سالانه از آیین‌های جشن دانش‌آموختگی؛

۵- تبیین مفاد این دستورالعمل حسب مورد و ارایه نظرات پیشنهادی برای تصویب.

ماده ۴- ستاد دانشگاهی

در هر دانشگاه، شورای فرهنگی اجتماعی به‌عنوان ستاد دانشگاهی و اعضای شورای فرهنگی دانشگاه، به‌عنوان اعضای ستاد دانشگاهی می‌باشند و مسؤولیت اجرای آیین جشن دانش‌آموختگی بر عهده معاونت فرهنگی اجتماعی دانشگاه است.

ماده ۵- اهم وظایف ستاد دانشگاه

۱- تصویب برنامه‌های آیین جشن دانش‌آموختگی دانشگاه؛

۲- پیش‌بینی بودجه فعالیت‌ها و برنامه‌های ستاد و تأمین هزینه‌های برنامه اجرایی؛

۳- اتخاذ تصمیم در مورد جذب حامی مالی برای برنامه‌های؛

۴- تعیین میزان مشارکت در قبال دعوت از خانواده‌های دانش‌آموختگان؛

- ۵- ایجاد ارتباط با رسانه‌های گروهی و مطبوعات محلی و ملی؛
- ۶- هماهنگی کامل با خانواده‌های دانش‌آموختگان؛
- ۷- نظارت بر حسن اجرای برنامه‌ها و فعالیت‌های مربوط به آیین‌های جشن دانش‌آموختگی؛
- ۸- تأیید گزارش تهیه شده توسط دبیر ستاد برای ارسال به دبیرخانه مرکزی ستاد عالی.

ماده ۶- کمیته دانشجویی

کمیته دانشجویی ستاد آیین‌های جشن دانش‌آموختگی که با هدف استفاده از نظرات و همکاری دانشجویان تشکیل خواهد شد، بازوی اجرایی و مؤثر ستاد دانشگاه در اجرای برنامه‌های آیین بوده و حدود وظایف و اختیارات کمیته دانشجویی توسط ستاد آیین‌های جشن دانش‌آموختگی دانشگاه تعیین می‌گردد. کمیته دانشجویی ستاد هر دانشگاه، با ریاست مدیریت فرهنگی دانشگاه متشکل از نمایندگان دانشجویان فعال و نخبه هر رشته می‌باشد که با معرفی دانشکده و تأیید معاونت فرهنگی و اجتماعی تشکیل خواهد شد.

بخش سوم - شیوه برگزاری آیین

ماده ۷- ستاد عالی و ستادهای دانشگاهی مکلف هستند به نحوی سیاست‌ها و برنامه‌ها را تدوین نمایند که نشانگر برنامه‌ریزی لازم برای ظهور تربیت اسلامی در دوره تحصیلی دانش‌آموختگان، ارتباط مؤثر با خانواده‌های دانش‌آموختگان، تجلی گذار از مرحله دانشجویی به دانش‌آموختگی و قبول مسئولیت‌های اجتماعی و فعالیت‌های جامعه محور باشد.

ماده ۸- اهداف و الزامات برگزاری آیین‌های جشن دانش‌آموختگی

آیین‌ها باید به گونه‌ای باشد که موارد زیر در حین برگزاری و در برنامه‌ها و نتایج آن تبلور داشته باشد:

- ۱- تحکیم وحدت و هویت ملی ایرانی - اسلامی و تقویت ارزش‌های فرهنگی ایرانی - اسلامی؛

- ۲- تقویت وفاداری دانش‌آموخته به نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران؛
  - ۳- افتخار خدمتگزاری به مردم و کشور؛
  - ۴- ارتباط قوی و مداوم بین دانش‌آموخته و دانشگاه؛
  - ۵- تقویت نشاط فرهنگی و اجتماعی در دانشگاه.
- ماده ۹-** محورهای برنامه عبارتند از:
- تلاوت آیاتی از کلام الله مجید؛
  - اجرای سرود جمهوری اسلامی ایران؛
  - سخنرانی (یکی از اعضای هیأت ریسه دانشگاه، یا یکی از اساتید برجسته و یا یکی از مقامات محلی یا ملی)؛
  - پخش سرود دانشگاه؛
  - تقدیر از دانش‌آموختگان برتر هر رشته در زمینه‌های علمی و فرهنگی؛
  - تقدیر از خانواده‌های دانشجویانی که سال‌های اشتغال به تحصیل با دانشگاه مرتبط بوده‌اند؛
  - ترویج فرهنگ ایثار و شهادت و تجلی آرمان‌های انقلاب با تقدیر از خانواده معظم شهدای دانشگاه؛
  - مستندسازی (اعم از عکاسی و فیلم برداری) مراسم متناسب با شأن دانشگاه، دانش‌آموخته و خانواده‌های مدعو؛
  - قرائت دسته جمعی سوگند نامه دانش‌آموختگان؛
  - تقدیر ویژه از اساتید برتر از سوی دانش‌آموختگان هر رشته.
- ماده ۱۰-** حسب مورد ستادهای دانشگاهی با توجه به ویژگی‌های اداری، محلی و اقتضائات و امکانات خود می‌توانند تغییراتی در برنامه‌های آیین مذکور اعم از جزئیات برنامه، تعداد مدعوین و... و نیز اجرای طرح‌های جدید داشته باشند.
- ماده ۱۱-** دانشگاه می‌تواند برای تأمین بخشی از هزینه‌های آیین و فراهم‌سازی حضور خانواده‌ها در این برنامه، با تصویب دانشگاهی مبلغی از هردانش‌آموخته دریافت نماید.
- ماده ۱۲-** استفاده از حامیان مالی موجه و مؤثر در حوزه‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی با تشخیص ستاد دانشگاهی بلامانع است.

بخش چهارم - معرفی نشان‌های فرهنگی

ماده ۱۳- ارایه نمادها و الگوهای ایرانی - اسلامی در همه برنامه‌های آیین به خصوص در طرح لباس و پوشش دانش‌آموختگان دانشگاه، مورد تأکید است. درج نشان و پرچم جمهوری اسلامی ایران، نشان‌های برگرفته از فرهنگ ایثار و شهادت، آرم و نشان دانشگاه از جمله این موارد می‌باشد.

ماده ۱۴- ستاد عالی با استفاده از نظر اساتید، صاحب‌نظران، هنرمندان و کارشناسان طراحی لباس، وظیفه تدوین چارچوب‌های کلی و راهنمایی طرح‌های ارایه شده هردانشگاه را با معیارهای اسلامی - ایرانی برعهده‌دارد.

بخش پنجم - متن سوگندنامه

ماده ۱۵- ستاد عالی مکلف است در اولین فرصت پس از ابلاغ آیین‌نامه، سوگند نامه‌ای جامع و فاخر با تأکید بر التزام به آرمان‌های انقلاب اسلامی و شهیدان والامقام و نیز خدمتگزاری به میهن و مردم نیز متضمن بیان مؤلفه‌های شخصیتی یک دانش‌آموخته متعهد در آستانه ورود به محیط اجتماعی را، با مشارکت اساتید فاضل و اصحاب قلم تدوین و در اختیار ستادهای دانشگاه قرار دهد.

ماده ۱۶- اجرای این آیین‌نامه در سال اول به صورت آزمایشی بوده و پس از آن با اصلاح یا تأیید مجدد قطعی خواهد شد.

ماده ۱۷- این دستورالعمل در ۱۷ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۹۱/۳/۸ به تصویب وزیر علوم، تحقیقات و فناوری رسید و اجازه اجرای آزمایشی آن به مدت یک سال از تاریخ ابلاغ صادر گردید.

منشور توسعه فرهنگ قرآنی مصوب جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

دستیابی به جامعه‌ای متمسک به قرآن و عترت و برخوردار از ایمان و عمل صالح، تحقق اندیشه‌های معمار بزرگ انقلاب اسلامی (رضوان‌الله تعالی علیه) و رهنمودهای مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) در گسترش فرهنگ حیات بخش قرآن کریم، و ارتقای ایران به کشوری توسعه‌یافته با هویتی اسلامی-انقلابی، در گرو عزم ملی و اراده هماهنگ مدیران ارشد نظام برای توسعه فرهنگ قرآنی است. فرهنگی که باید متأثر از قرآن و حاکم بر بینش‌ها، نگرش‌ها و رفتارهای فردی و اجتماعی بوده و در کلیه سطوح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی نظام جمهوری اسلامی جاری باشد. بدین منظور، منشور توسعه فرهنگ قرآنی، که مبین منویات نظام مقدس جمهوری اسلامی در مواجهه با تعالیم قرآن، در مقام علم، اعتقاد و عمل در سطح ملی و بین‌المللی است، به‌شرح مواد آتی به تصویب می‌رسد.

ماده ۱- اهداف

- ۱- ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های دولتی، مؤسسات و گروه‌های فعال غیردولتی در جهت هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌های قرآنی در سطح ملی و بین‌المللی؛
- ۲- تقویت ایمان و اعتقاد به قرآن کریم و تمسک به تعالیم آن؛
- ۳- تعمیق معرفت و تعمیم فهم و درک قرآن کریم؛
- ۴- ارتقای التزام عملی به قرآن کریم در ابعاد فردی و اجتماعی؛
- ۵- تحقق فرهنگ قرآنی در نظام مدیریت، تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی کشور؛
- ۶- توسعه مهارت‌های روان‌خوانی، صحیح‌خوانی و درک معنای آیات قرآن کریم در میان اقشار مختلف جامعه به‌ویژه کودکان و نوجوانان؛

۷- تقویت و گسترش انس با قرآن کریم در اقشار مختلف جامعه؛
۸- ترویج آیات و مفاهیم قرآن کریم در حوزه فرهنگ عمومی (نمادسازی و تبلیغات رسانه‌ای و محیطی، محاورات و ...).

ماده ۲- سیاست‌ها و راهبردهای توسعه فرهنگ قرآنی

- ۱- توجه جدی به اصل جدایی‌ناپذیری قرآن کریم و اهل بیت (علیهم‌السلام) در کلیه فعالیت‌های قرآنی؛
- ۲- اولویت‌بخشی به توسعه فرهنگ قرآنی در مهندسی فرهنگ، مهندسی فرهنگی و مدیریت فرهنگی کشور؛
- ۳- توسعه نظریه‌پردازی در نظام‌های فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی مبتنی بر فرهنگ و معارف قرآنی؛
- ۴- توسعه مشارکت حداکثری مردم در فعالیت‌های قرآنی و تقویت نقش حمایتی و پشتیبانی دولت در گسترش فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور؛
- ۵- تأکید بر گسترش درک عموم مردم از مفاهیم، زیبایی‌ها و لذات معنوی قرآن کریم از طریق انس و ارتباط مستمر با آن؛
- ۶- اهتمام ویژه به توسعه فرهنگ قرآنی در میان اقشار تأثیرگذار (مدیران، نخبگان، فرهیختگان و گروه‌های مرجع) در داخل و خارج از کشور؛
- ۷- ابتنای حداکثری فعالیت‌های قرآنی بر مطالعه، کارشناسی و تحقیق شایسته؛
- ۸- هدایت فرآیندهای آموزشی، پژوهشی و تبلیغی ترویجی قرآنی به سمت کاربردی کردن تعالیم قرآنی در زندگی فردی و اجتماعی؛
- ۹- بهره‌گیری حداکثری از ظرفیت حوزه‌های علمیه در توسعه فرهنگ قرآنی؛
- ۱۰- ارتقا‌بخشی نظام تعلیم و تربیت، نظام رسانه‌ای، نظام تبلیغات دینی و سایر نظام‌های مؤثر، با الهام از تعالیم قرآن کریم؛
- ۱۱- ساماندهی و هماهنگ کردن دستگاه‌ها، نهادها و بخش‌های مؤثر کشور و فراهم کردن زمینه‌های یادگیری و رشد سازمانی جهت هم‌افزایی توان، تجربه و ارتقای سطح آنها در توسعه فرهنگ قرآنی.

ماده ۳- به‌منظور پیشبرد و اجرایی شدن اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای منشور توسعه فرهنگ قرآنی در داخل و خارج از کشور و تحقق عزم ملی برای توسعه تمسک و

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۴۳

اعتصام به قرآن کریم در همه عرصه‌ها، شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی، که از این پس در مواد آتی به اختصار شورای تخصصی نامیده می‌شود، زیر نظر شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود.

ماده ۴- وظایف شورای تخصصی

- ۱- تهیه و تصویب شاخص‌های توسعه فرهنگ قرآنی و تصویب شاخص‌های ارزیابی و نظارت بر فعالیت‌های قرآنی؛
- ۲- بررسی و پیشنهاد چگونگی حاکم کردن اصول و مبانی قرآنی در برنامه‌های توسعه بلندمدت و میان‌مدت کشور به سازمان‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر؛
- ۳- بررسی و بازنگری مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌های دولتی و عمومی، شوراهای و ستادها و سایر مجامع قرآنی و ارایه به شورای عالی انقلاب فرهنگی به منظور تصویب؛
- ۴- زمینه‌سازی و پی‌گیری تحقق رهنمودها و مطالبات رهبر معظم انقلاب اسلامی در حوزه قرآن کریم؛
- ۵- ایجاد ساز و کارهای لازم برای هماهنگی و تعامل مؤثر در زمینه فعالیت‌های قرآنی؛
- ۶- تأیید طرح‌ها و برنامه‌های ملی و فرابخشی در توسعه فرهنگ قرآنی؛
- ۷- اتخاذ تدابیر لازم برای توانمندسازی و جلب مشارکت بخش مردمی و تقویت نقش حمایتی دولت در جهت توسعه فرهنگ قرآنی؛
- ۸- اتخاذ تدابیر لازم برای گسترش فرهنگ وقف در امور قرآنی و بهره‌گیری حداکثری از موقوفات کشور در این زمینه؛
- ۹- ارزیابی و نظارت بر عملکرد دستگاه‌ها و نهادهای دولتی و غیردولتی؛
- ۱۰- شناسایی نیازها، محدودیت‌ها و موانع توسعه فرهنگ قرآنی و استفاده از ظرفیت‌ها برای رفع آنها از طریق مراجع ذی‌ربط در داخل و خارج از کشور؛
- ۱۱- تدوین اولویت‌ها و جهت‌گیری‌های کلان بودجه فعالیت‌های قرآنی و ارایه آن به شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
- ۱۲- برنامه‌ریزی برای تأمین و توسعه منابع انسانی مورد نیاز حوزه‌های مختلف امور قرآنی و کیفیت بخشی منابع انسانی موجود؛

۱۳- برنامه‌ریزی لازم برای طراحی سامانه‌های آماری و شبکه‌های اطلاع‌رسانی امور قرآنی.

ماده ۵- اعضای شورای تخصصی

- ۱- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی (رییس شورای تخصصی)؛
  - ۲- وزیر آموزش و پرورش؛
  - ۳- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛
  - ۴- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی؛
  - ۵- رییس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری؛
  - ۶- نماینده شورای عالی حوزه‌های علمیه؛
  - ۷- رییس سازمان تبلیغات اسلامی؛
  - ۸- رییس دفتر تبلیغات اسلامی؛
  - ۹- رییس سازمان اوقاف و امور خیریه؛
  - ۱۰- رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی؛
  - ۱۱- نماینده رییس سازمان صدا و سیما؛
  - ۱۲- نماینده کمیسیون فرهنگی مجلس شورای اسلامی؛
  - ۱۳- سه نفر از صاحب‌نظران مؤسسات آموزشی، پژوهشی و تبلیغی - ترویجی قرآنی مردمی با تصویب شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی؛
  - ۱۴- وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛^۱
  - ۱۵- نماینده کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس شورای اسلامی.^۲
- تبصره -** دبیر شورای تخصصی توسط رییس شورای تخصصی برای سه سال انتخاب می‌شود و انتخاب مجدد وی برای دوره‌های بعد بلامانع است.
- ماده ۶-** دبیرخانه شورای تخصصی برای پی‌گیری تمامی امور مربوط به شورای تخصصی، در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و نمودار تشکیلاتی و سازمانی آن توسط رییس شورای تخصصی تصویب می‌شود.
- ماده ۷-** کمیسیون‌های تخصصی با توجه به ماهیت قابل تفکیک فعالیت‌های قرآنی

۱- الحاقیه مصوب جلسه ۶۵۱ مورخ ۱۳۸۸/۰۸/۰۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- همان

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۴۵

در حوزه‌های آموزش عمومی، آموزش عالی، پژوهش و تبلیغ و ترویج قرآنی و به‌منظور ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مرتبط با هر حوزه، کمیسیون‌های سه‌گانه تخصصی، زیر نظر شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی و با عناوین ذیل تشکیل می‌شود:

۱- کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن؛

۲- کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی؛

۳- کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی.

تبصره - شرح وظایف و ترکیب اعضای کمیسیون‌های سه‌گانه فوق، توسط شورای تخصصی تعیین خواهد شد.

ماده ۸- روند کار شورای تخصصی

۱- مسایل و طرح‌های موردنظر شورای تخصصی، ابتدا در کمیسیون‌های تخصصی، مطالعه و بررسی شده و پس از تعیین اولویت، در جلسات شورای تخصصی موردبحث و اظهارنظر قرار می‌گیرد؛

۲- مصوبات شورای تخصصی با امضای رییس شورای تخصصی جهت اجرا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌شود؛

۳- در موارد نیاز، مصوبات و تصمیمات شورای تخصصی برای تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه می‌شود.

ماده ۹ - مصوبات شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی برای کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی و مؤسسات مردمی لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۰ - این مصوبه در ۱۰ ماده و دو تبصره در جلسه ۶۴۳ مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

آیین‌نامه شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی مصوبه جلسه اول شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۸

در اجرای مواد ۳ تا ۸ منشور توسعه فرهنگ قرآنی مصوب ششصد و چهل و سومین جلسه شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۸۸/۲/۲۲ و نحوه و ترتیبات تقسیم مأموریت‌ها و وظایف قرآنی دستگاه‌ها مصوب جلسه اول شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۸/۷/۲۸ و به‌منظور انسجام‌بخشیدن به سازمان و فعالیت شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی در جهت پیشبرد و اجرایی شدن اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای منشور، روند کار شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی، که در این آیین‌نامه شورای تخصصی نامیده می‌شود، براساس مواد این آیین‌نامه انجام می‌شود.

ماده ۱- تعاریف توسعه فرهنگ قرآنی: تعمیق و تعمیق شناخت و ایمان به قرآن و ارتباط و انس با آن و تحقق مضامین آیات قرآنی در رفتار فردی و اجتماعی اقشار مختلف جامعه.

فعالیت‌های قرآنی: فعالیت‌هایی که به‌منظور شناخت و شناساندن قرآن و معارف آن و تقویت ایمان به قرآن و انس با آن و بهره‌گیری فرد و جامعه از قرآن انجام می‌شود.
آموزش عمومی قرآن: برنامه‌های آموزشی مربوط به خواندن و درک مفاهیم و معارف قرآن که برای انس آحاد جامعه با قرآن و استفاده از آن ارایه می‌شود.

آموزش عالی (تخصصی) قرآنی: برنامه‌های آموزشی که به‌منظور تربیت نیروی انسانی متخصص فعالیت‌های مختلف قرآنی به اجرا درمی‌آید.

پژوهش‌های قرآنی: پژوهش‌هایی که با هدف شناخت قرآن و معارف آن و وظایف فرد و جامعه نسبت به قرآن و چگونگی تحقق توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه انجام می‌شود.

فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی: فعالیت‌هایی که با به‌کارگیری دانش، روش و ابزارهای مختلف هنر و ارتباطات، به‌منظور گسترش توجه و اشتیاق نسبت به قرآن کریم و توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه انجام می‌شود.

ماده ۲- ارکان شورای تخصصی

- جلسات شورای تخصصی؛

- کمیسیون‌ها؛

- دبیرخانه شورای تخصصی؛

- مجمع مشورتی شورای تخصصی.

ماده ۳- جلسات شورای تخصصی

جلسات شورای تخصصی هر دو ماه یک بار، با دعوت کتبی رییس شورا در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل می‌شود. تشکیل جلسات فوق‌العاده منوط به درخواست حداقل پنج نفر از اعضا می‌باشد.

تبصره ۱- تقویم جلسات شورای تخصصی توسط دبیرخانه تنظیم و به تأیید شورا می‌رسد.

تبصره ۲- جلسات شورای تخصصی با حضور رییس و اکثریت مطلق اعضا رسمیت داشته و مصوبات آن با رأی موافق اکثریت حاضر لازم‌الاجراست. در موارد ضرورت، جلسه به ریاست وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا دبیر شورا تشکیل می‌شود.

تبصره ۳- اعضای شورای تخصصی موظفند شخصاً در کلیه جلسات شورا شرکت کنند و همراهی یک نفر از مدیران مرتبط دستگاه‌ها با ایشان بلامانع است. همچنین در صورت بروز مشکل برای اعضای شورا، اعزام نماینده دستگاه غایب به جلسه با معرفی به دبیر شورا، بدون داشتن حق رأی، بلامانع است.

تبصره ۴- در صورت سه جلسه غیبت هر یک از اعضای حقوقی شورای تخصصی در طول سال، موضوع در شورا مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد.

تبصره ۵- مدت هر یک از جلسات شورای تخصصی دو ساعت است و افزایش آن در هر جلسه با موافقت اکثریت اعضای حاضر بلامانع است. همچنین در آغاز هر جلسه، پس از تلاوت قرآن و پیش از دستور، حداکثر چهارنفر از اعضا با تأیید رییس جلسه

۴۴۸ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

می‌توانند هر یک به مدت پنج دقیقه درباره مسایل و اخبار مهم قرآنی کشور و برنامه‌های جاری شورا اظهار نظر کنند.

تبصره ۶- مسایل و طرح‌های مورد نظر شورای تخصصی، نخست در کمیسیون‌های آن مطالعه و بررسی شده، پس از تعیین اولویت به صورت دستور جلسه و پیش‌نویس مصوبات، توسط دبیر تنظیم و حداقل یک هفته پیش از تشکیل جلسه به اطلاع اعضا می‌رسد.

تبصره ۷- اعضای شورای تخصصی موظفند در صورت داشتن اشکال و نظر اصلاحی نسبت به پیش‌نویس مصوبات، تا دو روز قبل از برگزاری جلسه، مراتب را همراه با توضیحات لازم کتباً به دبیرخانه شورا اعلام نمایند.

تبصره ۸- حذف یا اضافه دستور جلسات عادی و فوق‌العاده با تصویب اکثریت اعضای حاضر در جلسه بلامانع است.

تبصره ۹- بررسی و طرح مجدد مصوبات شورای تخصصی منوط به گذشت حداقل شش ماه از زمان تصویب آن می‌باشد؛ ولی با رأی موافق حداقل سه چهارم اعضا، بررسی و طرح مجدد مصوبات، قبل از انقضای مدت شش‌ماه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱۰- در موارد خاص، به تشخیص رییس جلسه یا پیشنهاد سه نفر از اعضا، رأی‌گیری به صورت مخفی و با ورقه انجام می‌شود.

تبصره ۱۱- خلاصه مذاکرات و مصوبات شورای تخصصی توسط دبیر شورا تنظیم و برای اعضا ارسال و مشروح آن در دبیرخانه شورای تخصصی نگهداری و طبقه‌بندی می‌شود.

تبصره ۱۲- شرکت دبیران کمیسیون‌ها و دبیر مجمع مشورتی در جلسات شورای تخصصی (بدون حق رأی) الزامی است. همچنین در موارد لزوم، با تشخیص دبیر شورا، حضور حداکثر دو کارشناس متناسب با موضوع در جلسه بلامانع است.

ماده ۴- ابلاغ و پی‌گیری اجرای مصوبات

مصوبات شورای تخصصی توسط رییس شورا به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌شود. در موارد نیاز و با تصویب شورا، مصوبه شورا جهت تصویب نهایی به شورای عالی انقلاب فرهنگی ارایه می‌شود. مسؤولیت پی‌گیری اجرای مصوبات و گزارش آن به شورای

تخصصی برعهده دبیر شورا است.

ماده ۵- کمیسیون‌ها (کارگروه‌های تخصصی)

با توجه به ماهیت قابل تفکیک فعالیت‌های قرآنی در حوزه‌های آموزش عمومی، آموزش عالی، پژوهش و تبلیغ و ترویج قرآنی و به‌منظور ایجاد هماهنگی بین دستگاه‌های مرتبط با هر حوزه، کمیسیون‌های ذیل، زیر نظر شورای تخصصی تشکیل می‌شود:

۱- کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن؛

۲- کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی (در قالب دو کارگروه)؛

۳- کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی.

ماده ۶- کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن

به موجب مسئولیت وزارت آموزش و پرورش در آموزش عمومی قرآن کشور، کمیسیون توسعه آموزش عمومی قرآن در قالب کارگروه تخصصی هماهنگی آموزش عمومی قرآن به ریاست وزیر آموزش و پرورش، با حضور مدیران مرتبط این وزارتخانه و نمایندگان از مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه (برادران و خواهران)، نماینده رئیس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان اوقاف و امور خیریه، سازمان صدا و سیما، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، سازمان بسیج دانش‌آموزی و اتحادیه انجمن‌های اسلامی دانش‌آموزان در وزارت آموزش و پرورش تشکیل می‌شود.

ماده ۷- کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی

به موجب مسئولیت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حوزه پژوهش‌های قرآنی و تربیت نیروی انسانی متخصص قرآنی کشور و فعالیت‌های قرآنی دانشگاهی، کمیسیون توسعه پژوهش و آموزش عالی قرآنی در قالب کارگروه‌های تخصصی هماهنگی پژوهش و آموزش عالی قرآنی حسب مورد در وزارتین مزبور به ریاست وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی با حضور مدیران مرتبط این وزارتخانه‌ها و نمایندگان از مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه (برادران و خواهران)، نماینده رئیس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، دفتر تبلیغات اسلامی، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، جهاد دانشگاهی، دانشگاه آزاد اسلامی،

سازمان اوقاف و امور خیریه، سازمان صدا و سیما، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، بسیج دانشجویی و بسیج اساتید تشکیل می‌شود.

ماده ۸- کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی

به موجب مسؤولیت وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حوزه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی کشور، کمیسیون توسعه فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی در قالب کارگروه تخصصی هماهنگی فعالیت‌های تبلیغی ترویجی قرآنی به ریاست وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، با حضور مدیران مرتبط این وزارتخانه و نمایندگان از مراکز مدیریت حوزه‌های علمیه (برادران و خواهران)، نماینده رییس نهادهای قرآنی وابسته به دفتر مقام معظم رهبری، سازمان صدا و سیما، سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان اوقاف و امور خیریه، دفتر تبلیغات اسلامی، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و ستاد کل نیروهای مسلح در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تشکیل می‌شود.

ماده ۹- شرح وظایف کمیسیون‌ها

- ۱- تمهید مقدمات و ارایه پیشنهادهای لازم در حوزه تخصصی به شورای تخصصی برای اجرایی شدن منشور توسعه فرهنگ قرآنی؛
- ۲- تدوین سیاست‌های اجرایی امور قرآنی در حوزه تخصصی و و پیشنهاد آن به شورای تخصصی؛
- ۳- تدوین و تصویب ساز و کارهای مناسب برای تسهیل ارتباطات، هماهنگی و هم‌افزایی فعالیت دستگاه‌های دولتی و عمومی و مؤسسات مردمی در حوزه تخصصی؛
- ۴- بررسی، تدوین و تصویب طرح‌ها و برنامه‌های ملی در حوزه تخصصی؛
- ۵- تدوین ضوابط مرتبط با تأمین بودجه و اولویت‌های آن و ارایه به شورای تخصصی؛
- ۶- تمهید ساز و کارهای لازم برای اجرای مصوبات شورا در حوزه تخصصی و نظارت بر حُسن اجرای آن؛
- ۷- ارزیابی نحوه انجام وظایف و فعالیت سازمان‌ها در حوزه تخصصی و ارایه گزارش دوره‌ای به شورا؛
- ۸- انجام مطالعات و پژوهش‌های لازم برای ساماندهی و توسعه فعالیت‌های قرآنی در حوزه تخصصی.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۵۱

تبصره ۱- جلسات کمیسیون‌ها حداقل یک بار در هر ماه، با دعوت رییس کمیسیون تشکیل می‌شود. این جلسات با حضور رییس و دو سوم اعضاء رسمیت داشته و تصمیم اکثریت حاضران مصوب است.

تبصره ۲- در صورت عدم امکان حضور وزیر در برخی از جلسات، جلسه کمیسیون به ریاست معاون مرتبط وی تشکیل می‌شود.

تبصره ۳- در هر کمیسیون و براساس شرایط مصوب شورای تخصصی، سه تا پنج نفر از نمایندگان صاحب‌نظر مؤسسات قرآنی مردمی فعال در حوزه تخصصی عضویت می‌یابند.

تبصره ۴- کمیسیون‌ها می‌توانند عنداللزوم و عندالاجتضا از سایر دستگاه‌ها جهت حضور یا عضویت در جلسات دعوت کنند.

تبصره ۵- کمیسیون‌ها می‌توانند برای حسن انجام وظایف خود، کمیته‌های مورد نیاز را با حضور صاحب‌نظران و مدیران دستگاه‌های ذی‌ربط تشکیل دهند.

تبصره ۶- به‌منظور ایجاد انسجام و وحدت رویه در مصوبات کمیسیون‌ها، مصوبات توسط دبیرخانه هر کمیسیون تنظیم و پس از هماهنگی با دبیر شورای تخصصی، با امضای رؤسای کمیسیون‌ها به دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ می‌شود.

تبصره ۷- بالاترین مقام مسؤول امور قرآنی در هر یک از وزارتخانه‌ها با حکم وزیر (رییس کمیسیون) به‌عنوان دبیر کمیسیون منصوب می‌شود و مسؤولیت پی‌گیری کلیه امور کمیسیون را برعهده دارد.

تبصره ۸- حضور دبیر شورای تخصصی یا نماینده وی در کلیه جلسات کمیسیون‌ها با حق رأی الزامی است.

تبصره ۹- دستورالعمل گردش کار و تعاملات دبیرخانه، کمیسیون‌ها و دستگاه‌های مرتبط، با مشارکت دبیران کمیسیون‌ها توسط دبیر شورا تنظیم و با امضای رییس شورا ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۰- دبیرخانه شورای تخصصی

دبیرخانه شورای تخصصی برای پی‌گیری تمام امور مربوط به شورای تخصصی، در دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل و نمودار تشکیلاتی و سازمانی آن توسط

۴۵۲ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

رییس شورای تخصصی تصویب می‌شود.

تبصره ۱- دبیر شورای تخصصی از میان صاحب‌نظران برجسته امور قرآنی کشور توسط رییس شورا انتخاب و با جایگاه تشکیلاتی « قائم مقام رییس و دبیر شورا » برای مدت سه سال به این مسؤولیت منصوب می‌شود و انتخاب مجدد وی برای دوره‌های بعد بلامانع است.

تبصره ۲- با موافقت رییس شورای تخصصی، دبیر شورا می‌تواند نسبت به تشکیل گروه‌های علمی و کاری مورد نیاز برای پی‌گیری امور شورا اقدام نماید.

ماده ۱۱- مجمع مشورتی شورای تخصصی

به منظور کیفیت بخشی به نظام تصمیم‌سازی و تسریع در فرآیند تصمیم‌گیری شورای تخصصی، مجمع مشورتی شورای تخصصی جهت بررسی موارد ارجاعی از سوی شورا و یا رییس آن، به ریاست دبیر شورای تخصصی و با ترکیب زیر در دبیرخانه شورا تشکیل می‌شود:

۱- دبیران کمیسیون‌ها و بالاترین مقام مسؤول فعالیت‌های قرآنی سایر دستگاه‌های عضو شورای تخصصی؛

۲- سه نفر صاحب‌نظر قرآنی مؤسسات مردمی عضو شورای تخصصی؛

۳- دو نفر از مدیران ارشد دبیرخانه شورای تخصصی.

تبصره ۱- جلسات مجمع مشورتی حداقل یک بار در هر ماه، برگزار و دستور جلسات آن توسط رییس مجمع تعیین می‌شود.

تبصره ۲- دبیر مجمع مشورتی توسط رییس مجمع از میان مدیران ارشد دبیرخانه شورای تخصصی انتخاب می‌شود.

ماده ۱۲- انتخاب صاحب‌نظران مؤسسات قرآنی مردمی

شرایط و نحوه انتخاب صاحب‌نظران منتخب مؤسسات قرآنی مردمی برای عضویت در شورای تخصصی و کمیسیون‌های آن پس از مشورت و نظرخواهی از نهادهای مرتبط، توسط دبیر شورا تنظیم و به تصویب شورای تخصصی می‌رسد. دبیرخانه شورا و کمیسیون‌ها هر یک موظفند براساس شرایط مصوب نسبت به اخذ اطلاعات لازم و معرفی افراد واجد شرایط به شورا یا کمیسیون جهت تصویب اقدام نمایند.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۵۳

تبصره ۱- احکام عضویت صاحب‌نظران عضو شورای تخصصی توسط رییس شورا و احکام عضویت صاحب‌نظران عضو کمیسیون‌ها توسط رییس کمیسیون برای مدت دو سال صادر می‌شود.

تبصره ۲- غیبت هر یک از صاحب‌نظران منتخب مؤسسات قرآنی مردمی در بیش از یک چهارم جلسات شورای تخصصی، کمیسیون‌ها یا مجمع مشورتی در طول سال، به منزله انصراف از عضویت جلسه است و بلافاصله عضو علی‌البدل منصوب و جایگزین می‌شود.

ماده ۱۳- این آیین‌نامه در ۱۳ ماده و ۲۷ تبصره در جلسه سوم شورای تخصصی توسعه فرهنگ قرآنی مورخ ۱۳۸۹/۴/۱۲ به تصویب رسید و مسؤولیت پی‌گیری اجرای آن با دبیر شورای تخصصی است.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی و رییس شورای توسعه فرهنگ قرآنی- محمدرضا مخبر دزفولی

ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی مصوب جلسه ۵۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

شورای عالی انقلاب فرهنگی در جلسه ۵۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۶ به منظور ضابطه‌مند نمودن فعالیت‌های نشریات دانشگاهی و در راستای نهادینه کردن حقوق این نشریات ضوابط ناظر بر فعالیت نشریات دانشگاهی را به شرح ذیل تصویب کرد:

ماده ۱- تعریف نشریات دانشگاهی

۱-۱- کلیه نشریاتی که به صورت ادواری یا گاهنامه و نیز نشریات الکترونیکی که با نام ثابت در زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، هنری، ادبی و ورزشی توسط هر یک از اساتید و اعضای هیأت علمی، دانشجویان، تشکل‌های اسلامی و یا گروهی از اعضای هیأت علمی یا دانشجویان در دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و واحدهای دانشگاهی منتشر و در محدوده دانشگاه‌ها توزیع می‌شوند، نشریات دانشگاهی محسوب و تحت شمول این ضوابط قرار می‌گیرند.

تبصره- نشریات علمی که توسط دانشگاه‌ها، انجمن‌های علمی و یا سایر سازمان‌ها با مجوز وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی منتشر می‌شوند از شمول این ماده مستثنا هستند.

۱-۲- توزیع نشریات دانشگاهی در خارج از محدوده دانشگاه‌ها، مراکز آموزش عالی و واحدهای دانشگاهی منوط به کسب مجوز از مراجع ذی‌ربط است.

ماده ۲- مراجع رسیدگی به درخواست‌های صدور مجوز انتشار، نظارت بر

نشریات، رسیدگی به تخلفات و شکایات ناشی از عملکرد نشریات دانشگاهی

۱-۲- رسیدگی ابتدایی به درخواست‌های صدور مجوز انتشار نشریات دانشگاهی و نظارت بر عملکرد آنها و همچنین رسیدگی به تخلفات نشریات دانشگاهی و انجام سایر وظایفی که در این خصوص در دستورالعمل اجرایی پیش‌بینی می‌شود، در هر دانشگاه،

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۵۵

مرکز آموزش عالی و واحد دانشگاهی در صلاحیت کمیته‌ای تحت عنوان «کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی» خواهد بود که زیر نظر شورای فرهنگی دانشگاه یا مرکز آموزش عالی و یا واحد دانشگاهی فعالیت می‌نماید.

تبصره - به منظور رعایت اختصار در این ضوابط شورای فرهنگی دانشگاه یا مرکز آموزش عالی و یا واحد دانشگاهی «شورای فرهنگی دانشگاه» عنوان می‌شود.

۲-۲- ترکیب «کمیته ناظر بر نشریات دانشگاهی» به شرح ذیل می‌باشد:

- معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه، مرکز آموزش عالی و یا واحد دانشگاهی (رییس کمیته)؛

- نماینده تام‌الاختیار دفتر نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه و یا واحد دانشگاهی؛

- یک حقوقدان به انتخاب رییس دانشگاه یا واحد دانشگاهی؛

- سه نفر عضو هیأت علمی دانشگاه^۱ به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه؛

- سه نفر نماینده از مدیران مسؤول نشریات^۲ موجود در دانشگاه به انتخاب مدیران مسؤول نشریات دانشگاهی دانشگاه یا واحد دانشگاهی که یک نفر از آنها به عنوان عضو علی‌البدل محسوب می‌گردد؛

- مدیر امور فرهنگی دانشگاه یا واحد دانشگاهی (دبیر کمیته).

۲-۳- شورای فرهنگی هر دانشگاه مرجع تجدیدنظر نسبت به تصمیمات و آرای

کمیته ناظر همان دانشگاه، مرکز آموزش عالی و یا واحد دانشگاهی می‌باشد.

۲-۴- به منظور تجدید نظر در تصمیمات شورای فرهنگی دانشگاه و رسیدگی به اعتراضات ناشی از تصمیمات و عملکرد این شورا و انجام سایر وظایفی که در دستورالعمل اجرایی پیش‌بینی می‌شود در هر وزارتخانه یا دستگاه مربوطه شورایی با عنوان «شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی» با ترکیب ذیل تشکیل می‌شود:

- معاون فرهنگی وزارت یا دستگاه متبوع (رییس شورا)؛

۱- اصلاحیه جلسه ۵۸۴ مورخ ۸/۳/۹ شورای انقلاب فرهنگی

۲- همان

- معاونت امور مطبوعاتی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی^۱ (دبیر شورا)؛
  - معاون فرهنگی نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها یا نماینده تام‌الاختیار رییس نهاد؛
  - یک نفر حقوقدان به انتخاب معاون فرهنگی وزارت یا دستگاه متبوع؛
  - دو نفر از نمایندگان مدیران مسؤول نشریات دانشگاهی به انتخاب مدیران مسؤول نشریات دانشگاهی دانشگاه‌های کشور که یک نفر از آنها به‌عنوان عضو علی‌البدل محسوب می‌گردد.
- تبصره - تصمیمات شورای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی، قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۳- حقوق و حدود نشریات فرهنگی

- ۱-۳- نشریات دانشگاهی از کلیه حقوق مصرح در قانون مطبوعات جمهوری اسلامی ایران برخوردار بوده و در انتشار مطالب و تصاویر جز در موارد اخلاف به مبانی و احکام اسلامی و حقوق عمومی و خصوصی مطابق ماده ۶ قانون مطبوعات آزاد هستند.
- ۲-۳- کسب و انتشار اخبار داخل و خارج دانشگاه که به‌منظور افزایش آگاهی جامعه دانشگاهی و حفظ مصالح جامعه باشد با رعایت قانون مطبوعات و این ضوابط و دستورالعمل‌های اجرایی ذی‌ربط، حق مسلم نشریات دانشگاهی است.
- ۳-۳- اعمالی که از نظر این ضوابط برای نشریات دانشگاهی، تخلف محسوب و مستلزم رسیدگی و صدور رأی در مراجع پیش‌بینی شده در ماده ۲ می‌باشد، همان موارد مصرح در فصل ششم قانون مطبوعات است. ضمانت اجرای نحوه رسیدگی به تخلفات و صدور رأی در این موارد با در نظر داشتن صلاحیت مراجع فوق‌الذکر مطابق با دستورالعمل اجرایی موضوع ماده ۵ این ضوابط خواهد بود.
- ۴-۳- در کلیه مواردی که تخلف ارتكابی نشریه براساس قوانین موضوعه کشور جرم تلقی شود، شورای فرهنگی دانشگاه می‌تواند مدیر مسؤول نشریه را به کمیته انضباطی دانشگاه و یا واحد دانشگاهی معرفی کند و کمیته مزبور پس از رسیدگی می‌تواند مراتب را به دادگاه‌های صالحه منعکس نماید.

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۵۷

ماده ۴- وزیر یا رییس دستگاه، مسؤول نظارت بر حسن اجرای این ضوابط می‌باشد.

ماده ۵- دستورالعمل اجرایی این ضوابط با محتوا و شکل واحد در جلسه مشترک شوراهای مرکزی ناظر بر نشریات دانشگاهی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی ظرف مدت دو ماه به تصویب نهایی می‌رسد و پس از ابلاغ از سوی وزیر و یا رییس دستگاه متبوع لازم‌الاجرا است.

این ضوابط مشتمل بر ۵ ماده و ۳ تبصره در جلسه ۵۴۰ مورخ ۱۳۸۳/۳/۲۶ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

آیین‌نامه تشکلهای اسلامی دانشگاهیان مصوب جلسه ۴۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۹ و الحاقات بعدی شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی هر جامعه، معرف و مبین بالاترین سطح تفکر و علم آن جامعه محسوب می‌شوند و اصول جهان‌بینی و نظام اعتقادی و ارزشی جامعه را در خود متجلی می‌سازند و با تربیت متفکران و دانشمندان و مدیران آینده، در جهت بخشیدن به حرکت‌های گوناگون فکری، اعتقادی، فرهنگی و سیاسی جامعه مؤثر واقع می‌شوند. از اینجا می‌توان گفت که دانشگاه‌های مختلف جهان، علاوه بر اشتراکاتی که به اعتبار دانشگاه بودن، با یکدیگر دارند به اعتبار تعلق به جوامعی با بینش‌ها و ارزش‌های مختلف واجد خصوصیتی هستند که آنها را از یکدیگر متفاوت و متمایز می‌سازد.

جامعه ایرانی که در انقلاب اسلامی خود با رویکردهای الهی و معنوی، جهان‌بینی و نظام ارزشی اسلام را مبنای شؤن گوناگون خود قرار داد، خواهان آن است که دانشگاه‌های متناسبی با مبانی و ارزش‌های اسلامی داشته باشد تا هم بتواند در آن دانشگاه‌ها از مبانی و معیارهای خود آگاهی و شناخت دقیق‌تر و ژرف‌تر حاصل کند و هم با تربیت متفکران و مدیران بر وفق آن مبانی و معیارها، به ترویج و تعمیم آنها در کل جامعه مبادرت نماید. ایفای چنین رسالت مهمی نیازمند تلاش و کوشش سازمان‌یافته دانشگاهیان در پرتو نظم و انضباط و قانونمندی است. آیین‌نامه حاضر بر مبنای چنین تفکری، با نظر به اصول عمومی و اختصاصی حاکم بر دانشگاه‌ها براساس مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی و به‌منظور توسعه و تشویق فعالیت‌ها و حمایت از

حقوق سیاسی و اجتماعی دانشگاهیان در چارچوب قوانین موضوعه کشور تدوین گردیده است.

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱- در این آیین‌نامه تعاریف زیر مورد نظر است:

۱-۱- دانشگاه: به هر یک از دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی اعم از دولتی و غیردولتی اطلاق می‌شود.

تبصره - هر مرکز یا واحد دانشگاهی وابسته به دانشگاه‌های دولتی در دیگر شهرها و نیز هر واحد دانشگاه غیردولتی در این آیین‌نامه همانند دانشگاه محسوب می‌شود.

۱-۲- دانشگاهیان: عبارت از دانشجویان و اعضای هیأت علمی دانشگاه می‌باشد.

۱-۳- تشکل اسلامی: جمعیتی مرکب از دانشگاهیان است که پس از دریافت مجوز رسمی فعالیت از مرجع ذیصلاح (هیأت نظارت دانشگاه- مصرح در فصل سوم این آیین‌نامه) در جهت تحقق اهداف اسلامی و ارزش‌های انقلاب و نظام اسلامی مصرح در چارچوب قانون اساسی و این آیین‌نامه فعالیت می‌نماید.

۱-۴- عضو: به هر یک از دانشگاهیان که نسبت به ثبت نام خود در دفتر اعضای هر یک از تشکل‌های اسلامی اقدام نموده و پذیرفته شده است اطلاق می‌شود. (عضویت به منزله موافقت با اساسنامه تشکل است)

تبصره - هر فرد تنها می‌تواند در زمان واحد، در یک تشکل اسلامی عضویت داشته باشد و در غیراین صورت عضویت مؤخر قابل قبول است.

ماده ۲- محدوده فعالیت

هر نوع فعالیت سیاسی، فرهنگی و اجتماعی تشکل‌های اسلامی در حدود اساسنامه تشکل در داخل دانشگاه و در چارچوب ضوابط و مقررات دانشگاه و این آیین‌نامه و سایر قوانین موضوعه کشور مجاز است.

تبصره - فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی در خارج از دانشگاه تابع قانون احزاب است.

۱-۲- برگزاری سخنرانی، تجمع، راهپیمایی، میزگرد، تریبون آزاد و نصب تابلوهای تشکل‌های دانشجویی با ارایه مجوز از هیأت نظارت دانشگاه امکان‌پذیر است.

تبصره ۱- انتشار هر نوع نشریه‌ای به استثنای نشریات علمی دانشگاهی با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه صورت می‌گیرد.

تبصره ۲- راه‌اندازی هر نوع پایگاه اطلاع‌رسانی رایانه‌ای با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه صورت می‌گیرد.^۱

تبصره ۳- شورای فرهنگی دانشگاه در صورت مغایرت هر نوع فعالیت فرهنگی، سیاسی و اجتماعی با مصالح دانشگاه، ضوابط شرعی و ارزش‌های انقلاب اسلامی، مراتب را به ریاست دانشگاه اعلام می‌نماید و رئیس دانشگاه موظف است در صورت اعلام شورای فرهنگی و یا مشاهده موارد خلاف از آنها جلوگیری کند.

فصل دوم - تشکل‌ها

ماده ۳- تشکل‌ها با طی مراحل زیر تأسیس می‌گردند:

۱-۳- حداقل ۵ نفر از دانشجویان یا ۳ نفر از اعضای هیأت علمی با داشتن شرایط زیر می‌توانند به‌عنوان هیأت مؤسس با ارایه نام مشخصی برای تشکل، تقاضای صدور پروانه فعالیت نمایند:

الف) اعتقاد و التزام عملی به اسلام، ولایت فقیه و قانون اساسی؛

ب) برخورداری از حسن شهرت و اخلاق اسلامی و حداقل دو نیم‌سال تحصیلی اشتغال به تحصیل در دانشگاه مزبور برای تشکل‌های دانشجویی و حداقل دو سال استخدام رسمی آزمایشی برای تشکل‌های اعضای هیأت علمی در دانشگاه مزبور.

۲-۳- کسانی که به موجب ماده ۷ قانون فعالیت احزاب، جمعیت‌ها و انجمن‌های سیاسی و صنفی از حق تأسیس جمعیت و حزب سیاسی و یا شرکت در هیأت رهبری آن محرومند نمی‌توانند به‌عنوان هیأت مؤسس تقاضای صدور پروانه برای ایجاد تشکل در مراکز آموزش عالی نمایند.

۳-۳- در صورت تأیید صلاحیت حداقل لازم اعضای هیأت مؤسس (موضوع بند ۳-۱) و تأیید نام تشکل، هیأت نظارت دانشگاه حداکثر ظرف پانزده روز کاری موافقت

۱- الحاقی مصوب جلسه ۵۱۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی

اصولی با تأسیس تشکل را صادر می‌نماید.

۳-۴- هیأت مؤسس مکلف است حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ دریافت موافقت اصولی فهرست اسامی اعضا و اساسنامه را به هیأت نظارت تسلیم نماید. در غیراین صورت درخواست تأسیس کان لم یکن تلقی می‌شود.

تبصره- التزام به قانون اساسی، ولایت مطلقه فقیه، قوانین موضوعه کشور و آیین‌نامه‌های مصوب بایستی مصرحاً در اساسنامه تشکل آمده باشد.

۳-۵- هیأت نظارت پس از دریافت فهرست اسامی اعضا (در حد نصاب لازم)، حداکثر ظرف دو ماه نسبت به بررسی و تصویب اساسنامه و صدور مجوز برای تشکل واجد شرایط اقدام می‌نماید.

۳-۶- هیأت نظارت موظف است در صورت عدم تصویب اساسنامه، مراتب را به‌طور کتبی با ذکر دلایل و مستندات به متقاضیان اعلام نماید و متقاضیان می‌توانند ظرف مدت یک ماه ضمن تأمین نظر هیأت نظارت تقاضای تجدید نظر نمایند.

تبصره ۱- در صورت امتناع هیأت نظارت دانشگاه از صدور پروانه و یا اعتراض هیأت مؤسس تشکل به نظرات هیأت نظارت درباره اساسنامه تشکل، هیأت مؤسس می‌تواند اعتراض خود را به هیأت نظارت مرکزی (موضوع ماده ۵ این آیین‌نامه) ارسال نماید و هیأت نظارت مرکزی موظف است ظرف حداکثر مدت دو ماه نسبت به اعتراض واصله رسیدگی و اعلام نظر نماید.

تبصره ۲- هر نوع تغییر در اساسنامه منوط به تأیید هیأت نظارت دانشگاه می‌باشد.
۳-۷- حد نصاب تعداد اعضای تشکل‌های دانشجویی با احتساب هیأت مؤسس ۳ درصد کل دانشجویان آن دانشگاه و حداقل ۵۰ نفر می‌باشد.

۳-۸- حد نصاب تعداد اعضای تشکل‌های هیأت علمی با احتساب هیأت مؤسس ۵ درصد کل اعضای هیأت علمی آن دانشگاه و حداقل ۱۰ نفر می‌باشد.

فصل سوم - نظارت

ماده ۴- به‌منظور حمایت از حقوق سیاسی و اجتماعی دانشگاهیان و انجام وظایف مقرر در این آیین‌نامه، هیأت نظارت در هر دانشگاه با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

۴-۱- ترکیب هیأت نظارت دانشگاه:

الف) رئیس دانشگاه (رئیس هیأت)؛

ب) مسؤول نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه؛

ج) نماینده وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا بهداشت، درمان و آموزش پزشکی یا دانشگاه آزاد اسلامی حسب مورد.

۴-۲- وظایف هیأت نظارت دانشگاه:

الف) بررسی اساسنامه و صلاحیت اعضای مؤسس تشکل‌های اسلامی؛

ب) اعلام موافقت اصولی و صدور پروانه فعالیت برای تشکل‌های اسلامی؛

ج) صدور مجوز انجام فعالیت تشکل‌ها (موضوع بند ۲-۱ این آیین‌نامه)؛

د) نظارت بر حسن اجرای انتخابات تشکل‌های اسلامی؛

ه) رسیدگی به تخلفات تشکل‌ها براساس آیین‌نامه مربوط؛

و) رسیدگی به شکایات واصل شده از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی؛

ز) توقف و یا لغو پروانه فعالیت تشکل‌های اسلامی.

تبصره - هیأت نظارت دانشگاه می‌تواند پس از تأیید هیأت مرکزی نظارت بخشی از وظایف خود را شامل بندهای (ج، د، ه، و) به شورایی متشکل از معاونت دانشجویی و فرهنگی دانشگاه، معاونت دفتر نهاد نمایندگی در دانشگاه و نماینده وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی حسب مورد تفویض نماید.^۱

ماده ۵- به منظور انجام وظایف مقرر در این آیین‌نامه، هیأت نظارت مرکزی در وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌شود:

۵-۱- ترکیب هیأت نظارت مرکزی:

الف) وزیر یا رئیس دستگاه؛

۱- تبصره الحاقی به بند ۲-۴ آیین‌نامه مصوب جلسه ۴۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۰۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی

- (ب) رییس نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها؛
(ج) یکی از معاونان وزیر یا رییس دستگاه به انتخاب وی؛
(د) یک نفر از رؤسای دانشگاه‌ها حسب مورد؛
(ه) نماینده شورای عالی انقلاب فرهنگی؛
(و) در مواردی که مسایل مربوط به بسیج دانشجویی در هیأت نظارت مرکزی مطرح شود فرمانده نیروی مقاومت بسیج با حق رأی در آن هیأت حضور خواهد داشت.^۱
- ۵-۲- وظایف هیأت نظارت مرکزی:
الف) رسیدگی نسبت به درخواست‌های تجدیدنظر در تصمیمات هیأت نظارت دانشگاه‌ها و تخلفات آنها حداکثر ظرف مدت دو ماه.
ب) تدوین و تصویب دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه حسب مورد.
ج) تدوین و تصویب آیین‌نامه رسیدگی به شکایات و تخلفات تشکل‌های اسلامی.
ماده ۶- کلیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان که براساس مصوبه جلسه ۲۶۵ مورخ ۷۰/۸/۲۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی تشکیل شده‌اند قانونی‌اند و رسمیت دارند.^۲
۶-۱- فعالیت‌های کلیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهی از تاریخ تصویب براساس مفاد این آیین‌نامه خواهد بود.
۶-۲- تشکل‌های اسلامی مزبور موظفند حداکثر در ظرف یک‌سال اساسنامه‌های خود را با این آیین‌نامه تطبیق دهند.
۶-۳- چنانچه براساس تشخیص هیأت نظارت مرکزی، هر کدام از تشکل‌های مزبور حائز شرایط نبودند با آن تشکل برخورد قانونی صورت می‌گیرد.
ماده ۷- مسؤلیت هماهنگی و توزیع عادلانه کمک‌های دانشگاه به تشکل‌ها بر عهده هیأت نظارت خواهد بود.
۷-۱- مسؤلان ذی‌ربط تنها مجازند به تشکل‌هایی تسهیلات ارایه داده و یا اجازه استفاده از امکانات دانشگاه‌ها را بدهند که مجوز فعالیت را طبق این آیین‌نامه دریافت کرده باشند.

۱- مصوب جلسه ۴۷۲ مورخ ۷۹/۱۰/۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۲- مواد ۶ تا ۸ مصوب جلسه ۴۴۹ مورخ ۱۳۷۸/۰۷/۰۶ شورای عالی انقلاب فرهنگی

۴۶۴ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

ماده ۸- دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه و همچنین آیین‌نامه رسیدگی به شکایات و تخلفات تشکل‌های اسلامی در جلسه مشترک هیأت‌های نظارت مرکزی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی و در شکل واحد به تصویب نهایی می‌رسد.

آیین‌نامه فوق در ۸ ماده و ۵ تبصره در جلسه ۴۴۸ مورخ ۱۳۷۸/۶/۹ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب رسید و از تاریخ تصویب، آیین‌نامه‌های مغایر با آن ملغی شد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سید محمد خاتمی

**دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی
دانشگاهیان مصوب ۱۳۸۲/۲/۲۳ هیأت‌های نظارت
مرکزی وزار تخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی**

مقدمه

پس از ابلاغ آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مقرر شد دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه مزبور توسط وزار تخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی به‌منظور احصای مسایل اجرایی برای مدت سه سال به‌صورت آزمایشی تدوین و ابلاغ گردد.

با انقضای مدت آزمایشی مذکور و در اجرای قسمت (ب) از بند ۲ ماده ۵ آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مصوب جلسه ۴۴۸ مورخ ۷۸/۶/۹ و نیز ماده ۸ (تکمیلی) مصوب جلسه ۴۴۹ مورخ ۷۸/۷/۶ و مفاد تکلمه و تبصره‌های الحاقی مصوب جلسه ۴۷۲ مورخ ۱۳۷۹/۱۰/۱۳ و جلسه ۴۹۳ مورخ ۱۳۸۰/۱۱/۹ و جلسه ۵۱۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی و به‌منظور تسهیل و تسریع در انجام وظایف و مسؤولیت‌های هیأت نظارت دانشگاه‌ها، دستورالعمل اجرایی این آیین‌نامه به‌شرح زیر تدوین گردیده است که برای اجرا ابلاغ می‌گردد.

**بخش اول - شرح وظایف دبیرخانه هیأت نظارت، نحوه تشکیل جلسات
هیأت نظارت و مراحل صدور مجوز فعالیت‌ها**

ماده ۱- دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه و وظایف آن

۱-۱- به‌منظور تسهیل در انجام فعالیت‌های هیأت نظارت دانشگاه در زمینه تماس و

مکاتبه با تشکل‌های اسلامی و سایر نهادهای ذی‌ربط، حفظ و نگهداری اسناد و مدارک، دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه با شرح وظایف زیر تشکیل می‌گردد:
الف) اعلام دستور کار و دعوت از اعضاء برای شرکت در جلسات هیأت نظارت دانشگاه و یا واحد دانشگاهی؛

ب) تشکیل نظام بایگانی، ثبت و نگهداری اسناد و مکاتبات و طبقه‌بندی پرونده‌ها؛
ج) دریافت درخواست کتبی هیأت مؤسس متقاضی تأسیس تشکل اسلامی و طرح آنها در جلسات رسمی هیأت نظارت دانشگاه؛

د) دریافت درخواست کتبی صدور مجوز فعالیت و طرح آن در جلسات رسمی هیأت نظارت دانشگاه؛

ه) دریافت شکایات مطروحه از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی و طرح آنها در جلسات رسمی هیأت نظارت دانشگاه؛
و) ابلاغ تصمیم هیأت نظارت دانشگاه به صورت مکتوب و با امضای ریاست دانشگاه در مهلت قانونی تعیین شده به تشکل اسلامی؛

ز) تدوین صورت جلسات و انجام مکاتبات ضروری بنا به دستور رییس هیأت نظارت دانشگاه؛

ح) تهیه و تنظیم گزارش جلسات هیأت نظارت دانشگاه و ارسال آن با امضای ریاست دانشگاه برای دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی؛

ط) اطلاع‌رسانی به موقع در مورد آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان و دستورالعمل‌های اجرایی آن به دانشگاهیان و تشکل‌های اسلامی؛

ی) دعوت و تشکیل جلسات هیأت منصفه رسیدگی به تخلفات دانشجویان؛
ک) پی‌گیری اجرای مصوبات هیأت نظارت دانشگاه و اخذ گزارش فعالیت‌های تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان؛

ل) انجام سایر امور محوله.

۱-۲- رییس دانشگاه یک نفر از کارمندان یا اعضای هیأت علمی دانشگاه را به عنوان مسؤول دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه انتخاب و به اعضا معرفی می‌نماید.

ماده ۲- نحوه تشکیل جلسات هیأت نظارت دانشگاه

۱-۲- هیأت نظارت دانشگاه جهت رسیدگی به هنگام به درخواست کتبی تشکل‌ها و

یا صدور مجوز فعالیت‌های مختلف اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و انجام دیگر وظایف محوله در فواصل زمانی معین و یا به‌طور فوق‌العاده تشکیل جلسه می‌دهد.

تبصره- رییس دانشگاه یا دو سوم اعضای هیأت نظارت می‌توانند درخواست تشکیل جلسه فوق‌العاده نمایند و رییس هیأت موظف به دعوت از اعضا برای تشکیل جلسه فوق‌العاده می‌باشد.

۲-۲- جلسات هیأت نظارت با حضور ریاست دانشگاه (رییس هیأت) و حداقل یک عضو دیگر رسمی است.

۳-۲- حضور مسؤول دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه و معاون دانشجویی و فرهنگی دانشگاه و نماینده تشکل اسلامی (حسب مورد) در جلسات بدون حق رأی و با موافقت رییس دانشگاه بلامانع است.

ماده ۳- نحوه صدور مجوز فعالیت‌ها

۱-۳- کلیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان در دانشگاه لازم است در صورت تمایل به انجام هر یک از فعالیت‌های مندرج در بند (۱-۲) آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان نسبت به اخذ مجوز از هیأت نظارت دانشگاه طبق مفاد این دستورالعمل اقدام نمایند.

۲-۳- تشکل‌های اسلامی متقاضی صدور مجوز فعالیت بایستی برگ درخواست مجوز فعالیت (پیوست دستورالعمل اجرایی) را تکمیل و برای ثبت و تشکیل پرونده به دبیرخانه هیأت نظارت تحویل نمایند.

۳-۳- حداکثر مهلت پاسخ‌گویی و ارائه مجوز توسط هیأت نظارت دانشگاه در مورد فعالیت‌هایی نظیر: سخنرانی، تشکیل میزگرد، تریبون آزاد و نصب تابلو از تاریخ ثبت درخواست کتبی در دبیرخانه هیأت، هفت روز کاری و در مورد تجمع و راهپیمایی چهار روز کاری می‌باشد.

تبصره- تشکل‌های اسلامی که درخواست انجام فعالیت‌های مندرج در بند ۳-۳ دستورالعمل را دارند لازم است با توجه به حداکثر مهلت قانونی پاسخ‌گویی از سوی هیأت نظارت دانشگاه تاریخ برنامه خود را تنظیم و تا زمان اخذ مجوز از انجام هرگونه فعالیت تبلیغاتی اجتناب نمایند.

۴-۳- هیأت نظارت دانشگاه موظف است در مهلت قانونی تعیین شده در بند

۳-۳ دستورالعمل، نسبت به تشکیل جلسه رسمی، بررسی مدارک، اخذ تصمیم و اعلام کتبی آن اقدام نماید. رییس هیأت، مسؤول این امر می‌باشد و عدم پاسخ‌گویی در مهلت مقرر به منزله تأیید تلقی می‌شود.

۳-۵- در صورت عدم موافقت هیأت نظارت دانشگاه با درخواست کتبی تشکل، ضروریست دلائل عدم موافقت، به‌صورت مکتوب و مستدل در مهلت تعیین شده در بند ۳-۳ به تشکل اسلامی ابلاغ شود.

تبصره ۱- چنانچه تشکل اسلامی نسبت به رأی هیأت نظارت دانشگاه اعتراض داشته باشد می‌تواند مراتب اعتراض خود را ظرف مهلت یک هفته از تاریخ ابلاغ رأی هیأت نظارت دانشگاه به‌صورت مکتوب به دبیرخانه هیأت نظارت ارائه و متعاقباً هیأت نظارت دانشگاه نیز لازم است نظر نهایی خود را ظرف مهلت هفت روز کاری از تاریخ دریافت اعتراض کتباً به تشکل اعلام نماید.

تبصره ۲- در صورت اعتراض تشکل اسلامی به نظر نهایی هیأت نظارت دانشگاه یا امتناع هیأت نظارت از پاسخ‌گویی، موضوع در صورت درخواست تشکل به هیأت نظارت مرکزی ارجاع و رأی هیأت نظارت مرکزی لازم‌الاجرا است.

تبصره ۳- هیأت نظارت مرکزی مکلف است ظرف ۲ ماه از تاریخ دریافت اعتراض به موضوع رسیدگی و تصمیم مقتضی اتخاذ نماید. این تصمیم می‌بایست ظرف یک هفته به‌صورت مکتوب به هیأت نظارت دانشگاه اعلام شود.

۳-۶- تشکل‌های اسلامی می‌توانند به‌صورت مشترک و در قالب برنامه واحد از هیأت نظارت دانشگاه تقاضای مجوز فعالیت کنند. بدیهی است در این‌گونه موارد، برگ درخواست توسط نمایندگان تشکل‌های مزبور تکمیل و امضا می‌شود.

۳-۷- نصب تابلو نیاز به اخذ مجوز مکرر نداشته و تا زمان رعایت مقررات، مجوز اخذشده به قوت خود باقی است و مطالب مندرج در آن طبق مقررات ناظر بر نشریات دانشجویی قابل رسیدگی است.

۳-۸- مستنداً به تبصره الحاقی به بند ۲-۱ آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان (مصوبه جلسه شماره ۵۱۱ مورخ ۱۳۸۱/۱۱/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی): «راه‌اندازی هر نوع پایگاه اطلاع‌رسانی با مجوز شورای فرهنگی دانشگاه صورت می‌گیرد».

بخش دوم - نحوه بررسی و صدور مجوز ایجاد تشکل و نظارت بر اجرای انتخابات

ماده ۴ - اعلام موافقت اصولی

اعلام موافقت اصولی برای تأسیس تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان می‌بایست براساس ضوابط مندرج در آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان و رعایت نکات زیر انجام پذیرد:

۴-۱- در بررسی صلاحیت اعضای هیأت مؤسس، اعلام کتبی به اعتقاد و التزام عملی به اسلام، ولایت مطلقه فقیه و قانون اساسی برای احراز شرایط مندرج در قسمت الف بند ۳-۱ آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مکفی است به جز در مواردی که هیأت نظارت دانشگاه خلاف این ادعا را براساس شواهد و قرائن و مستندات قابل قبول احراز نماید.

۴-۲- احراز حسن شهرت و رعایت اخلاق اسلامی بر عهده اعضای هیأت نظارت می‌باشد و هیأت می‌تواند از طریق مراجع مسؤول نیز استعلام نماید.

۴-۳- اعضای هیأت مؤسس در هنگام ارایه تقاضای خود نباید عضو هیچ تشکل اسلامی دیگری در درون دانشگاه باشند.

۴-۴- اعضای هیأت مؤسس نباید طی دو ترم تحصیلی متوالی اخیر و یا سه ترم غیرمتوالی قبل از ارایه درخواست تأسیس تشکل مشروط شده باشند.

۴-۵- هیأت مؤسس متقاضی ایجاد تشکل باید تعهد کتبی مبنی بر عدم فعالیت تا زمان صدور مجوز (اعم از اعلام موجودیت یا انجام سایر فعالیت‌ها) نماید.

۴-۶- مدت زمان مجاز برای مکاتبات و انجام مراحل بررسی صلاحیت هیأت مؤسس توسط هیأت نظارت دانشگاه حداکثر یک ماه از تاریخ درخواست کتبی است و هیأت نظارت موظف است طبق بند ۳-۳ آیین‌نامه ظرف مدت ۱۵ روز کاری پس از اتمام مراحل بررسی، در صورت تأیید صلاحیت هیأت مؤسس، نسبت به صدور موافقت اصولی و در صورت عدم تأیید نسبت به اعلام کتبی دلایل رد صلاحیت، به صورت طبقه‌بندی شده با امضای دبیر هیأت نظارت دانشگاه اقدام نماید. اعضای هیأت مؤسس رد صلاحیت شده ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ کتبی رأی هیأت نظارت دانشگاه می‌توانند به رأی

هیأت نظارت دانشگاه در هیأت نظارت مرکزی اعتراض نمایند.

تبصره - در مواردی که برای بررسی صلاحیت هیأت مؤسس نیاز به مکاتبه با محاکم قضایی باشد، مدت زمان مجاز برای انجام مراحل بررسی تا ۴۵ روز قابل افزایش است.

ماده ۵- رئیس اصلی و ساختار اساسنامه

رعایت موارد زیر در محتوا و ساختار اساسنامه تشکل‌های اسلامی لازم است:

۵-۱- تصریح نکات مندرج در تبصره بند ۳-۴ آیین‌نامه؛

۵-۲- مبتنی بودن تصمیمات و فعالیت‌های تشکل بر آرای اعضا که حد نصاب آرای مزبور حسب مورد مطابق مفاد اساسنامه خواهد بود؛

تبصره - تنها اعضای تشکل می‌توانند در انتخابات شورای مرکزی آن تشکل شرکت نمایند.

۵-۳- معرفی ارکان تشکل و تشکیلات زیر مجموعه آنان؛

۵-۴- شرح دقیق وظایف ارکان تشکل؛

۵-۵- چگونگی تشکیل جلسات، حد نصاب رسمیت آنها و اخذ تصمیم؛

۵-۶- شرایط عضویت، نحوه عضوگیری و خروج اعضا از تشکل (اخراج یا استعفا)؛

تبصره - نامزدهای عضویت در شورای مرکزی تشکل‌های اسلامی نباید طی دو ترم متوالی و یا سه ترم غیرمتوالی مشروط شده باشند.

۵-۷- پای‌بندی به احکام اسلامی و اعلام کتبی اعتقاد به موارد مندرج در قسمت

الف بند ۳-۱ آیین‌نامه از سوی نامزدهای عضویت در هیأت مرکزی، هسته مرکزی و یا شورای مرکزی تشکل اسلامی؛

۵-۸- نحوه انحلال تشکل؛

۵-۹- نحوه رفع اختلاف تشکل در صورت بروز اختلاف بین اعضای شورای مرکزی آن به صورت صریح و روشن؛

۵-۱۰- چگونگی برگزاری انتخابات در مرتبه اول و سایر دوره‌ها و همچنین تجدید

انتخابات در صورت صدور رأی ابطال انتخابات از سوی مراجع صالحه ذی‌ربط؛

۵-۱۱- نحوه تداوم فعالیت قانونی تشکل در صورت برگزار نشدن انتخابات شورای

مرکزی در موعد مقرر و یا تعویق انتخابات شورای مرکزی؛

۵-۱۲- نحوه تغییر در اساسنامه تشکل اسلامی؛

۵-۱۳- اعلام ترازنامه مالی تشکل و نحوه تصویب آن به مجمع عمومی تشکل و مراجع ذی‌ربط؛

۵-۱۴- تصریح به انتفاعی نبودن تشکل، عدم سوء استفاده از امکانات مالی دانشگاه و عدم سوء استفاده از نام تشکل.

تبصره- تشکل‌های اسلامی رسمی و فعلی دانشگاه‌ها می‌بایست ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل نسبت به تطبیق اساسنامه خود با مفاد آیین‌نامه و این دستورالعمل اقدام نمایند، در صورت عدم تطبیق اساسنامه و یا رعایت نشدن مفاد دستورالعمل فعالیت تشکل مزبور غیرقانونی است.

ماده ۶- بررسی اساسنامه

۶-۱- هیأت نظارت دانشگاه موظف است اساسنامه تشکل‌های اسلامی را به‌منظور رعایت مفاد آیین‌نامه و ماده ۵ این دستورالعمل بررسی نموده و در صورت عدم رعایت نکات فوق مراتب را کتباً و با ذکر نکات مورد استناد ظرف مدت دو ماه (مهلت مقرر در بند ۳-۵ آیین‌نامه) به هیأت مؤسس اعلام نماید؛

۶-۲- هرگونه تغییر در اساسنامه مصوب لازم است در هیأت نظارت دانشگاه به‌تصویب برسد.

ماده ۷- نظارت بر انتخابات

۷-۱- براساس قسمت "د" بند ۴-۲ آیین‌نامه، هیأت نظارت هر دانشگاه وظیفه نظارت بر حسن اجرای انتخابات را بر عهده دارد؛

۷-۲- تشکل‌های اسلامی موظفند دو هفته قبل از برگزاری هرگونه انتخابات، تاریخ پیشنهادی خود را به‌صورت کتبی در زمینه انتخابات برای هماهنگی با مسؤولین ذی‌ربط به هیأت نظارت دانشگاه اعلام نمایند؛

تبصره- هیأت نظارت موظف است حداکثر ظرف مدت یک هفته از تاریخ اعلام تشکل موافقت خود را با تاریخ تعیین شده کتباً اعلام نماید و در صورت عدم موافقت، دلایل خود را در همان مهلت کتباً و با امضای رییس هیأت نظارت به تشکل ابلاغ کند، در این صورت تشکل موظف است زمان دیگری را برای برگزاری انتخابات به هیأت

نظارت دانشگاه پیشنهاد نماید.

۷-۳- هیأت نظارت دانشگاه می‌تواند با صلاحدید، نماینده خود را که حتی‌المقدور از اعضای هیأت منصفه است برای نظارت بر انتخابات معرفی نماید. در این صورت تشکل نیز با انتخاب و معرفی یک نماینده (به صورت مکتوب) از جانب خود موظف به همکاری با نماینده هیأت نظارت دانشگاه است؛

۷-۴- نماینده هیأت نظارت بر روند اجرای انتخابات، بدون دخالت در امور اجرایی، نظارت نموده و نحوه برگزاری و انطباق انتخابات با مفاد اساسنامه مصوب را به صورت کتبی و مستند به هیأت نظارت دانشگاه گزارش می‌نماید؛

۷-۵- چنانچه هر یک از تشکل‌های اسلامی بدون اخذ موافقت هیأت نظارت دانشگاه و یا بر خلاف مفاد اساسنامه مصوب، اقدام به برگزاری انتخابات نمایند نتایج انتخابات مذکور از سوی هیأت نظارت غیرقابل قبول و باطل اعلام می‌شود.

بخش سوم- نحوه طرح و رسیدگی به شکایات و تخلفات تشکل‌های اسلامی

ماده ۸- تعاریف

۸-۱- محدوده دانشگاه: عبارت است از محوطه دانشگاه، دانشکده‌ها، خوابگاه‌ها و بیمارستان‌های آموزشی؛

تبصره- اردوگاه‌ها و سایر اماکن و فضاهای که در زمان برگزاری مراسم، همایش‌ها و گردش‌های علمی، فرهنگی، تفریحی و ... برای انجام برنامه‌های هر یک از تشکل‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند در حکم محدوده دانشگاه‌ها می‌باشند.

۸-۲- توقف فعالیت: به وضعیتی می‌گویند که تشکل علی‌رغم در اختیار داشتن مجوز، حق هیچ‌گونه فعالیتی ندارد؛

۸-۳- تعلیق مجوز: به وضعیتی می‌گویند که مجوز تشکل به علت تخلف باید در هیأت نظارت دانشگاه بررسی شود و تا قبل از اعلام نظر هیأت نظارت، تشکل حق هیچ‌گونه فعالیتی نخواهد داشت؛

۸-۴- لغو مجوز: به وضعیتی می‌گویند که مجوز تشکل به علت تخلف یا تخلفات با

رأی هیأت نظارت دانشگاه ابطال می‌گردد.

ماده ۹- رسیدگی به تخلفات تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مطابق این دستورالعمل، در محدوده هر دانشگاه، در صلاحیت هیأت نظارت دانشگاه و با حضور هیأت منصفه می‌باشد و شکایات به‌عمل آمده از اعضای تشکل‌ها، از حیث شخصیت حقیقی، در هیأت نظارت قابل رسیدگی نبوده و حسب مورد در صلاحیت کمیته انضباطی یا مراجع ذی‌ربط خواهد بود.

تبصره- هیأت نظارت دانشگاه‌ها تنها به شکایاتی که از طریق دبیرخانه هیأت در دستور کار جلسات هیأت نظارت دانشگاه و هیأت منصفه قرار می‌گیرد رسیدگی به‌عمل می‌آورد و دبیرخانه هیأت موظف است به‌ترتیب دریافت شکایات و اولویت (با تشخیص رییس هیأت) آنها را در جلسه هیأت نظارت دانشگاه مطرح کند.

ماده ۱۰- رسیدگی به تخلفات تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان مندرج در مواد ۱۸ به بعد این دستورالعمل، با ارایه گزارش تخلف توسط هر یک از اعضای هیأت نظارت دانشگاه یا اعضای شورای فرهنگی و یا طرح شکایت توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی به دبیرخانه هیأت نظارت در دستور کار جلسات هیأت نظارت قرار می‌گیرد.

ماده ۱۱- هیأت منصفه رسیدگی به تخلفات تشکل‌ها دارای ۵ عضو اصلی و یک عضو علی‌البدل است که به‌ترتیب زیر پیشنهاد و احکام آنان از سوی رییس دانشگاه صادر می‌شود:

الف) یک نفر از اعضای شورای دانشگاه به انتخاب آن شورا؛

ب) یک نفر از اعضای هیأت علمی دانشگاه به انتخاب شورای فرهنگی دانشگاه؛

ج) دو نفر از اعضای شورای فرهنگی دانشگاه (یک نفر اصلی و یک نفر عضو

علی‌البدل) به انتخاب آن شورا؛

د) دو نفر از دانشجویان آشنا به مسایل فرهنگی - سیاسی به انتخاب شورای فرهنگی

دانشگاه.

ماده ۱۲- جلسات هیأت منصفه با دعوت کتبی دبیرخانه هیأت نظارت از کلیه اعضای هیأت منصفه، تشکیل و با حضور حداقل ۴ نفر از اعضا رسمیت می‌یابد و تصمیمات متخذه با رأی حداقل ۳ نفر از اعضای حاضر در جلسه معتبر است.

تبصره ۱- عضو علی‌البدل در غیاب هر یک از اعضای اصلی هیأت منصفه حق رأی خواهد داشت.

تبصره ۲- دبیر هیأت منصفه در اولین جلسه این هیأت از بین اعضا و توسط اعضا انتخاب می‌شود.

ماده ۱۳- رییس هیأت نظارت موظف است پس از دریافت شکایت، تشکل مورد نظر را با ابلاغ کتبی مطلع نموده و زمان تشکیل جلسه رسیدگی را حداقل یک هفته قبل از رسیدگی شکایت به تشکل، شاکی و اعضای هیأت منصفه کتباً اعلام نماید.

تبصره - چنانچه تشکل به تاریخ تعیین شده برای رسیدگی اعتراض داشته باشد، هیأت نظارت دانشگاه می‌تواند با صلاحدید جلسه را به زمان دیگری موکول نماید، به هر حال تاریخ جلسه رسیدگی نمی‌تواند بیشتر از ۲۰ روز کاری از زمان دریافت شکایت تعیین شود.

ماده ۱۴- پس از تشکیل جلسه رسیدگی در حضور هیأت منصفه، شکایت و یا گزارش دریافتی قرائت و دفاعیات نماینده تشکل استماع می‌شود. سپس اعضای هیأت نظارت می‌توانند سؤالاتی را به‌منظور روشن شدن موضوع و امکان تصمیم‌گیری دقیق‌تر توسط هیأت منصفه مطرح نمایند.

تبصره - هیأت نظارت موظف است امکان دفاع برای نماینده تشکل و شاکی را فراهم آورد.

ماده ۱۵- پس از اعلام ختم رسیدگی توسط هیأت نظارت دانشگاه، هیأت منصفه به‌منظور پاسخ به دو سؤال تشکیل جلسه خواهد داد:

۱- آیا تخلف واقع شده است یا خیر؟

۲- در صورت وقوع تخلف، متخلف مستحق تخفیف است یا خیر؟

ماده ۱۶- هیأت منصفه موظف است بلافاصله پس از ختم رسیدگی و در ادامه همان جلسه نظر خود را پس از شور اعلام نماید.

ماده ۱۷- هیأت نظارت موظف است پس از اعلام نظر هیأت منصفه، حداکثر ظرف ۳ روز کاری رأی خود را مطابق مفاد آیین‌نامه و دستورالعمل حاضر و براساس نظر هیأت منصفه صادر نماید.

تبصره- رأی صادره توسط هیأت نظارت در صورتی معتبر و قابل اجرا است که حداقل به امضای دو عضو هیأت نظارت رسیده باشد.

ماده ۱۸- هیأت نظارت پس از رسیدگی رأی خود را به شرح زیر صادر می‌نماید:

۱-۱۸- در صورتی که هیأت مؤسس برخلاف تعهد مذکور در بند ۴-۵ دستورالعمل اقدام نماید، اعضای هیأت مؤسس به مدت ۳ تا ۶ ماه از حق تأسیس تشکل محروم خواهند شد؛

۲-۱۸- در صورتی که تشکل بر خلاف اساسنامه مصوب خود اقدام نماید با تشخیص هیأت نظارت مجوز آن تشکل لغو خواهد شد؛

۳-۱۸- در صورتی که تشکل بدون دریافت مجوز فعالیت از هیأت نظارت مطابق بند ۲-۱ آیین‌نامه، اقدام به برگزاری سخنرانی، تجمع، راهپیمایی، تریبون آزاد و یا نصب تابلوی آزاد نماید برای بار اول تشکل به مدت یک تا دو ماه از حق انجام آن فعالیت محروم و در صورت تکرار، تشکل به مدت ۳ تا ۴ ماه از انجام فعالیت‌های مندرج در بند ۲-۱ آیین‌نامه محروم و بار سوم به تعلیق مجوز محکوم می‌شود؛

۴-۱۸- در صورتی که تشکل از طریق فعالیت خود در امور جاری دانشگاه ایجاد اخلال نماید به گونه‌ای که موجب توقف امور آموزشی دانشگاه شود به تعلیق مجوز از ۳ تا ۶ ماه محکوم می‌شود؛

۵-۱۸- در صورتی که تشکل آزادی‌های مشروع و مصرح اشخاص در قانون اساسی را نقض نماید یا به ایراد تهمت، افترا، اهانت، نشر اکاذیب، ترویج و تبلیغ احزاب و گروه‌های غیرقانونی و معاندت با اصول قانون اساسی اقدام نماید مجازات وی بار اول توقف فعالیت از ۳ تا ۶ ماه و در صورت تکرار تعلیق مجوز خواهد بود؛

۶-۱۸- در صورتی که تشکلی پس از اخذ مجوز، در هنگام انجام فعالیت از ضوابط تعیین شده و یا شروط هیأت نظارت عدول نماید، برای بار اول به شورای مرکزی تشکل تذکر کتبی داده می‌شود و در صورت تکرار تخلف، به مدت ۳ تا ۶ ماه از انجام همان فعالیت محروم و در مرتبه سوم به تعلیق مجوز محکوم می‌شود؛

۷-۱۸- تعلیق مجوز تنها در صورت تکرار تخلف در طول یک دوره انتخاباتی اعمال شده و پس از طی مدت مزبور و با برگزاری انتخابات جدید تشکل، هیأت نظارت بر حسب روند معمول مطابق آیین‌نامه و این دستورالعمل عمل می‌نماید؛

۱۸-۸- چنانچه تشکل در طول مدت تعلیق، اقدام به هرگونه فعالیت مندرج در بند ۲-۱ آیین‌نامه نماید، هیأت نظارت نسبت به لغو مجوز تشکل اقدام می‌نماید؛
۱۸-۹- در موارد محکومیت به تعلیق مجوز، هیأت نظارت موظف است حداکثر ظرف مدت ۳ ماه نسبت به صدور یا عدم صدور مجوز و مدت محکومیت اعلام نظر نماید.

ماده ۱۹- رییس هیأت نظارت ظرف یک هفته رأی صادره در موارد فوق را ابلاغ کتبی می‌نماید و ظرف مدت ده روز از تاریخ ابلاغ، طرفین می‌توانند به رأی صادره اعتراض نمایند. در این صورت هیأت نظارت پرونده را ظرف مدت پانزده روز برای رسیدگی به هیأت نظارت مرکزی ارسال می‌نماید. در این صورت اجرای حکم منوط به رأی هیأت نظارت مرکزی خواهد بود.

ماده ۲۰- مرجع تجدید نظر در آرای هیأت نظارت دانشگاه، هیأت نظارت مرکزی است و این هیأت موظف است ظرف مدت دو ماه از تاریخ دریافت پرونده درخصوص رأی صادره از سوی هیأت نظارت دانشگاه اعلام نظر نماید. رأی هیأت نظارت مرکزی قطعی است.

ماده ۲۱- رسیدگی به تخلفات انتخاباتی

۲۱-۱- مرجع رسیدگی به تخلفات انتخاباتی تشکل‌ها، هیأت نظارت دانشگاه است؛
۲۱-۲- هیأت نظارت دانشگاه در صورت گزارش نماینده هیأت نظارت مبنی بر وقوع تخلف انتخاباتی و یا ارایه شکایت مکتوب و مستند از سوی یک سوم اعضای تشکل اسلامی، اقدام به بررسی نحوه برگزاری انتخابات و مطابقت آن با این دستورالعمل و اساسنامه تشکل و اعلام رأی در مورد شکایت و یا اعتراضات مذکور می‌نماید؛
۲۱-۳- شکایت درباره نحوه برگزاری انتخابات حداکثر تا پانزده روز پس از اعلام نتایج انتخابات مزبور توسط تشکل قابل طرح و رسیدگی می‌باشد؛
۲۱-۴- رسیدگی به تخلفات انتخاباتی همانند دیگر تخلفات با حضور هیأت منصفه صورت می‌پذیرد و هیأت نظارت دانشگاه پس از رسیدگی رأی خود را به شرح زیر اعلام می‌نماید:

الف) در صورت جزئی بودن و بی تأثیر بودن تخلف در نتایج انتخابات، به تشکل اسلامی تذکر کتبی داده می‌شود؛

ب) در صورتی که انتخابات به‌طور کلی مخدوش تشخیص داده شود، رأی به ابطال

انتخابات داده می‌شود.

۲۱-۵- شاک‌ی یا شاکیان می‌توانند ظرف مدت ده روز از تاریخ اعلام کتبی رأی هیأت نظارت دانشگاه، نسبت به رأی صادره از سوی این هیأت، به هیأت نظارت مرکزی اعتراض نمایند و هیأت نظارت مرکزی مکلف است ظرف مدت ۴۵ روز از تاریخ دریافت اعتراض به موضوع رسیدگی و رأی مقتضی صادر نماید. این رأی قطعی و لازم‌الاجراست؛ تبصره- در صورت ابطال انتخابات و اعتراض تشکل اسلامی به هیأت نظارت مرکزی، در طول مدت رسیدگی مجدد فعالیت‌های تشکل به حالت تعلیق در می‌آید.

۲۱-۶- در صورت قطعیت ابطال انتخابات، تشکل اسلامی موظف است حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ اعلام رأی کتبی هیأت نظارت نسبت به برگزاری مجدد انتخابات با نظارت نماینده هیأت نظارت دانشگاه اقدام نماید؛

۲۱-۷- در صورتی که تشکل اسلامی براساس رأی صادره نسبت به تجدید انتخابات در مهلت مقرر اقدام نکند کلیه فعالیت‌های تشکل تا زمان برگزاری انتخابات مجدد با حکم هیأت نظارت دانشگاه به حالت تعلیق در می‌آید.

ماده ۲۲- مقررات نهایی

۲۲-۱- این دستورالعمل در ۲۲ ماده و ۶۳ بند و ۱۸ تبصره و یک پیوست در تاریخ ۱۳۸۲/۲/۲۳ در محل دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی به تصویب هیأت‌های نظارت مرکزی وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه آزاد اسلامی رسید؛

۲۲-۲- این دستورالعمل از تاریخ تصویب آن، جایگزین دستورالعمل اجرایی مصوب مورخ ۱۳۸۰/۷/۳۰ وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سایر مقررات مشابه می‌گردد؛

۲۲-۳- این دستورالعمل پانزده روز پس از ابلاغ در کلیه دانشگاه‌های کشور لازم اجرا است.

نمونه فرم درخواست مجوز فعالیت برای تشکل‌های اسلامی (پیوست دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان)

..... (نام تشکل اسلامی) ضمن اعلام رعایت موارد زیر از هیأت نظارت دانشگاه درخواست می‌نماید مجوز لازم را براساس دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان برای برگزاری سخنرانی..... میزگرد..... برپایی تریبون آزاد..... تجمع دانشجویی..... نصب تابلو..... صادر نماید.

- ۱- رعایت شعائر و مقدسات اسلامی
  - ۲- رعایت احترام و حرمت اشخاص حقیقی یا حقوقی
  - ۳- حفظ وحدت ملی و احترام به حقوق و کرامت اقلیت‌های قومی و مذهبی
  - ۴- عدم استناد به مطالبی که انتشار آنها دارای منع قانونی است
  - ۵- رعایت زمان‌بندی از پیش تعیین شده
  - ۶- همکاری با مسؤولین دانشگاه در انجام فعالیت
  - ۷- همکاری در تأمین امنیت دانشگاه و حفظ آرامش دانشجویان
  - ۸- حفظ اموال و رعایت محیط زیست دانشگاه
- تذکر- نصب تابلو نیاز به اخذ مجوز مکرر نداشته و تا زمان رعایت مقررات فوق مجوز اولیه به قوت خود باقی است و مشمول بند (۵) نمی‌باشد.

جزئیات برنامه:

- ۱- موضوع فعالیت
- ۲- مشخصات نماینده تشکل اسلامی و مسؤول انجام فعالیت
- ۳- تاریخ اجرای برنامه: روز..... ماه..... سال.....
- ۴- تاریخ اجرای برنامه: از ساعت..... لغایت.....
- ۵- محل اجرای برنامه:
- ۶- اسامی سخنرانان یا شرکت‌کنندگان در میزگرد
(الف) (ب) (ج) (د)
- ۷- سایر توضیحات ضروری:

مهر و امضای مجاز تشکل اسلامی

درخواست فوق در تاریخ..... به دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه تحویل و با شماره..... به ثبت رسید.
مسؤول دبیرخانه هیأت نظارت دانشگاه

آیین نامه اتحادیه تشکل های اسلامی دانشگاهیان مصوب جلسه ۴۸۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی

ماده ۱- تعاریف

الف) «اتحادیه تشکل های اسلامی دانشگاهیان» مجمعی است قابل اطلاق بر هر یک از:

۱- تشکل های اسلامی دانشجویان؛

۲- تشکل های اسلامی اعضای هیأت علمی؛

که در چارچوب آیین نامه تشکل های اسلامی دانشگاهیان در دانشگاه ها فعالیت می نمایند و به اختصار در این آیین نامه «اتحادیه» نامیده می شوند.

ب) «عضو» هر یک از تشکل های اسلامی وابسته به اتحادیه در حکم یک عضو محسوب می شوند.

ماده ۲- اهداف

- تلاش جمعی برای نیل به وحدت، هماهنگی و انسجام در میان تشکل های عضو؛

- تعمیق نگرش اسلامی، علایق ملی و مردم سالاری دینی؛

- بهره گیری بهینه از توانمندی اعضای اتحادیه در راستای آیین و میثاق مشترک و منابع ملی؛

- تقویت روحیه اخلاق جمعی و بنیان های اعتقادی اعضای اتحادیه؛

- برقراری ارتباط سازنده با تشکل های دانشگاهی در سطوح ملی، منطقه ای و بین المللی در چارچوب منافع نظام اسلامی؛

- تقویت بنیان های مشارکت، رقابت و قانونگرایی.

ماده ۳- تشکل های اسلامی دانشجویی با عضویت حداقل ۲۰ تشکل و تشکل های

اسلامی اعضای هیأت علمی با عضویت حداقل ۸ تشکل می توانند اتحادیه ای را تشکیل داده و از هیأت نظارت مرکزی ذی ربط پروانه فعالیت در داخل دانشگاه دریافت نمایند.

تبصره ۱- مرجع موافقت با تشکیل اتحادیه‌های متشکل از تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان دو یا سه دستگاه، هیأت نظارت مرکزی مشترک دستگاه‌های فوق است که برای تأیید حد نصاب مذکور در ماده ۳ تصمیم‌گیری خواهد کرد.

تبصره ۲- چنانچه اتحادیه‌ای بخواهد فعالیتی در یکی از واحدهای دانشگاهی عضو انجام دهد باید از طریق واحد عضو از هیأت نظارت آن دانشگاه مجوز لازم را اخذ نماید.

تبصره ۳- تشکل عضو یک اتحادیه در آن واحد نمی‌تواند در اتحادیه دیگر عضو باشد.

ماده ۴- رئوس اصلی و ساختار اساسنامه اتحادیه: رعایت موارد زیر در تدوین محتوا و ساختار اساسنامه از سوی اتحادیه لازم است:

۴-۱- مبتنی بودن فعالیت‌های اتحادیه بر اهداف مندرج در ماده ۲؛

۴-۲- مبتنی بودن فعالیت‌های اتحادیه بر آرای اعضا؛

۴-۳- معرفی ارکان اتحادیه و تشکیلات زیرمجموعه آن و نحوه ارتباط اتحادیه با زیر

مجموعه؛

۴-۴- شرح وظایف ارکان اتحادیه؛

۴-۵- چگونگی تشکیل جلسات، حد نصاب رسمیت آنها و اخذ تصمیم؛

۴-۶- شرایط عضویت، نحوه عضوگیری و خروج اعضا از اتحادیه؛

۴-۷- اعلام کتبی التزام به قانون اساسی، ولایت مطلقه فقیه، قوانین موضوعه کشور

و آیین‌نامه‌های مصوب؛

۴-۸- نحوه انحلال اتحادیه؛

۴-۹- چگونگی برگزاری انتخابات در مرتبه اول و سایر دوره‌ها و همچنین تجدید

انتخابات در صورت صدور رأی ابطال انتخابات؛

۴-۱۰- تعیین مرجع پاسخ‌گو به مراجع قانونی در مقابل عملکرد و فعالیت‌های

اتحادیه؛

۴-۱۱- نحوه تغییر در اساسنامه اتحادیه؛

۴-۱۲- اعلام عمومی ترازنامه مالی اتحادیه و نحوه تصویب آن.

تبصره- اتحادیه‌های موجود از تاریخ ابلاغ این آیین‌نامه، یکسال فرصت دارند

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۸۱

نسبت به تطبیق اساسنامه خود با مفاد این آیین‌نامه اقدام نمایند.

ماده ۵- کلیه فعالیت‌های خارج از دانشگاه هر اتحادیه باید براساس قوانین و مقررات عمومی کشور باشد.

ماده ۶- مرجع تصویب دستورالعمل‌های اجرایی این آیین‌نامه از قبیل مراحل اخذ مجوز، رسیدگی به تخلفات و ... هیأت‌های نظارت مرکزی مشترک وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت علوم تحقیقات و فناوری و دانشگاه آزاد اسلامی می‌باشد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - سیدمحمد خاتمی

دستورالعمل اجرایی آیین نامه اتحادیه تشکل های اسلامی دانشگاهیان مصوب مورخ ۱۳۸۴/۵/۳۱ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

بر اساس ماده ۶ آیین نامه اتحادیه تشکل های اسلامی دانشگاهیان مصوب جلسه ۴۸۸ مورخ ۱۳۸۰/۸/۱۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی، دستورالعمل اجرایی آیین نامه مذکور به شرح ذیل ابلاغ می شود:

ماده ۱- دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی و وظایف آن

با توجه به ماده ۳ و تبصره های مربوطه در آیین نامه اتحادیه های تشکل های اسلامی دانشگاهیان، مسؤلیت دبیرخانه بر عهده دبیر هیأت نظارت مرکزی می باشد که با شرح وظایف ذیل تشکیل می شود:

- ۱-۱- اعلام دستور کار و دعوت کتبی از اعضای هیأت نظارت مرکزی برای شرکت در جلسات دستگاه های مربوطه؛
- ۱-۲- تشکیل نظام بایگانی، ثبت و نگهداری اسناد و مکاتبات و طبقه بندی پرونده ها؛
- ۱-۳- دریافت درخواست کتبی تقاضای تأسیس اتحادیه و طرح آن پس از تکمیل پرونده در جلسات رسمی هیأت نظارت مرکزی؛
- ۱-۴- دریافت درخواست کتبی صدور مجوز فعالیت و طرح آن در جلسات مذکور؛
- ۱-۵- دریافت شکایات مطروحه از سوی اشخاص حقیقی و حقوقی در ارتباط با فعالیت های اتحادیه های تشکل های اسلامی و طرح آنها در جلسات مربوطه؛
- ۱-۶- ابلاغ تصمیم هیأت نظارت مرکزی توسط دبیر هیأت به متقاضی و مراجع ذی ربط؛
- ۱-۷- تدوین صورت جلسات و انجام مکاتبات؛

۸-۱- اطلاع‌رسانی به‌موقع در مورد آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل اجرایی ذی‌ربط به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی؛

۹-۱- دعوت از اعضاء و هیأت منصفه برای تشکیل جلسه به‌منظور رسیدگی به تخلفات و یا شکایات مربوط به اتحادیه؛

۱۰-۱- پی‌گیری اجرای مصوبات هیأت نظارت مرکزی و اخذ گزارش فعالیت اتحادیه‌های تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان و ارایه آن به هیأت نظارت مرکزی؛

۱۱-۱- مکاتبه با اتحادیه‌های موجود و ملزم ساختن آنها به تطبیق دادن اساسنامه اتحادیه با آیین‌نامه و دستورالعمل‌های اجرایی آن؛

۱۲-۱- دریافت شکایات در مورد تخلف در انتخابات.

ماده ۲- نحوه تشکیل جلسات هیأت نظارت مرکزی

۱-۲- جلسات مذکور برای انجام وظایف مصرح در بند ۵-۲ آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان و ماده ۶ آیین‌نامه اتحادیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان با نظر رییس هیأت نظارت و در دفتر ایشان تشکیل می‌شود؛

تبصره- تشکیل جلسات فوق‌العاده با پیشنهاد حداقل ۲ نفر از اعضای هیأت نظارت مرکزی و با موافقت رییس هیأت نظارت بلامانع است.

۲-۲- جلسات با حداقل ۳ عضو هیأت نظارت مرکزی رسمی است و تصمیمات نیز با ۳ رأی موافق قابل اجرا می‌باشد؛

۳-۲- حضور مسؤول دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی و سایر مدعوین در جلسات بدون حق رأی و با موافقت رییس هیأت نظارت مرکزی بلامانع است.

ماده ۳- نحوه صدور مجوز اتحادیه

اعلام موافقت اصولی برای تأسیس اتحادیه می‌بایست براساس ضوابط مندرج در آیین‌نامه اتحادیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان (ماده ۳ و تبصره‌های مربوطه) انجام پذیرد.

۱-۳- شورای مرکزی اتحادیه می‌بایست درخواست کتبی خود را که به تأیید اکثریت شورای مرکزی اتحادیه رسیده باشد برای دریافت موافقت اصولی به دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی ارایه نماید؛

تبصره ۱- درخواست تشکیل اتحادیه می‌بایست به تأیید اکثریت شورای مرکزی اتحادیه رسیده باشد و ممه‌ور به مهر و امضای تشکل‌های ذی‌ربط باشد.

تبصره ۲- تشکل‌هایی که خواستار پیوستن به اتحادیه هستند باید از نظر اخذ مجوز و رعایت مقررات مربوطه مورد تأیید هیأت نظارت دانشگاه قرار گرفته و ضروری است قبل از پیوستن به اتحادیه:

الف) در یکی از بندهای اساسنامه خود موضوع چگونگی پیوستن به اتحادیه و یا نحوه خروج از آنرا قید نمایند؛

ب) موضوع پیوستن تشکل خود به اتحادیه را به دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی اعلام نمایند.

۳-۲- مدت زمان مجاز برای پاسخ‌گویی به درخواست تشکیل اتحادیه حداکثر ۳ ماه است و طی این مدت هیأت نظارت مرکزی موظف است نسبت به صدور موافقت اصولی و در صورت مخالفت نسبت به اعلام کتبی دلایل رد صلاحیت به صورت طبقه‌بندی شده و با امضای دبیر هیأت اقدام نماید؛

تبصره ۳- تشکل‌های قانونی که علاقه‌مند به تشکیل اتحادیه هستند پس از کسب موافقت اصولی با تشکیل اتحادیه حداکثر ظرف مدت یک ماه می‌بایست به رایحه اساسنامه اتحادیه (بر اساس ساختار پیشنهادی در ماده ۴ آیین‌نامه مربوطه) به دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی اقدام نماید.

تبصره ۴- یک تشکل نمی‌تواند همزمان عضو دو اتحادیه باشد.

۳-۳- در صورت عدم موافقت هیأت نظارت مرکزی با تشکیل یا ادامه فعالیت اتحادیه، و از تاریخ ابلاغ رأی هیأت نظارت مرکزی، اتحادیه می‌تواند ظرف مدت ۱۰ روز نسبت به رأی صادره اعتراض نماید و در صورت تأیید رییس هیأت نظارت موضوع جهت رسیدگی مجدد در دستورکار هیأت نظارت مرکزی قرار خواهد گرفت (در صورتیکه اتحادیه از تشکل‌های چند دستگاه تشکیل شده باشد موضوع در جلسه هیأت مشترک نظارت مرکزی بررسی می‌شود).

تبصره ۵- چنانچه عضوی از اعضای اتحادیه قصد خروج از اتحادیه را داشته باشند می‌بایست تقاضای کتبی خود را به دبیرخانه اتحادیه رایحه نماید و پس از تأیید شورای

مرکزی اتحادیه نتیجه به هیأت نظارت مرکزی گزارش شود.

تبصره ۶- چنانچه براساس گزارش دبیرخانه، هیأت نظارت مرکزی تشخیص دهد اتحادیه از حیث تعداد اعضا از حد نصاب قانونی خود عدول کرده است مراتب را در جلسات هیأت طرح و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ماده ۴- نحوه طرح و رسیدگی به شکایات و تخلفات

۴-۱- رسیدگی به تخلفات و یا شکایات با ارایه گزارش توسط هیأت نظارت مرکزی و یا اتحادیه‌ها و یا طرح شکایت توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی به دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی در دستور کار جلسات مربوطه قرار می‌گیرد؛

۴-۲- هیأت نظارت مرکزی جهت رسیدگی به شکایات و تخلفات مرتبط با فعالیت اتحادیه تشکیل جلسه می‌دهد و پس از استماع گزارش و شور هیأت منصفه و اعلام نظر مربوطه نسبت به صدور احکام متناسب با موضوع شکایت یا تخلف اقدام می‌نماید؛

۴-۳- هیأت منصفه رسیدگی به تخلفات اتحادیه‌ها دارای ۵ عضو اصلی به شرح ذیل است:

- سه نفر از شخصیت‌های علمی، فرهنگی و دانشگاهی دستگاه مربوطه؛

- یک نفر حقوقدان؛

- یک نفر از دانشجویان تحصیلات تکمیلی.

این افراد با پیشنهاد رییس هیأت نظارت مرکزی دستگاه مربوطه و تأیید هیأت نظارت انتخاب و احکام آنها از سوی رییس هیأت صادر خواهد شد؛

تبصره ۱- دانشجویان دکترای حرفه‌ای از سال پنجم به بعد می‌توانند به‌عنوان عضو دانشجویی هیأت منصفه انتخاب شوند.

تبصره ۲- جلسات هیأت منصفه با دعوت کتبی توسط دبیر، از کلیه اعضای هیأت منصفه تشکیل و با حضور حداقل ۳ نفر از اعضا رسمیت یافته و تصمیمات متخذه با رأی ۳ عضو حاضر در جلسه معتبر است.

تبصره ۳- دبیر هیأت منصفه در اولین جلسه این هیأت از بین اعضا و توسط اعضا انتخاب می‌شود.

۴-۴- دبیر هیأت نظارت مرکزی موظف است پس از دریافت شکایت، زمان و مکان

تشکیل جلسه رسیدگی به موضوع را، با هماهنگی رییس هیأت نظارت حداقل دو هفته قبل از تشکیل جلسه به اتحادیه، اعضای هیأت منصفه و اعضای هیأت نظارت مرکزی کتباً اعلام نماید؛

۴-۵- پس از تشکیل جلسه رسیدگی در حضور هیأت منصفه، شکایت و یا گزارش دریافتی قرائت و دفاعیات مشتکی عنه استماع می‌شود؛

تبصره ۴- هیأت نظارت مرکزی موظف است امکان طرح شکایت و دفاع برای شاکی و متشاکی را فراهم نماید.

۴-۶- پس از اعلام ختم رسیدگی توسط دبیر هیأت نظارت مرکزی، آنگاه هیأت منصفه به منظور پاسخ به دو سؤال تشکیل جلسه خواهد داد:

۱- آیا تخلف واقع شده است یا خیر؟

۲- در صورت وقوع تخلف، متخلف مستحق تخفیف است یا خیر؟

۴-۷- هیأت منصفه موظف است بلافاصله پس از ختم رسیدگی و در ادامه همان جلسه نظر خود را پس از شور اعلام نماید؛

۴-۸- هیأت نظارت مرکزی موظف است پس از اعلام نظر هیأت منصفه رأی خود را مطابق مفاد آیین‌نامه و دستورالعمل حاضر و براساس نظر هیأت منصفه صادر نماید.

تبصره ۵- در مواردی که رسیدگی به تخلف در دستور کار قرار دارد رأی صادره توسط هیأت نظارت مرکزی در صورتی معتبر و قابل اجراست که به امضای حداقل ۳ عضو مربوط رسیده باشد.

ماده ۵- نظارت بر انتخابات اتحادیه

دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی موظف است براساس اعلام تاریخ و محل انتخابات توسط اتحادیه بدون دخالت در امور اجرایی انتخابات از طریق نماینده هیأت، بر انتخابات نظارت نماید.

تبصره ۱- اتحادیه موظف است زمان دقیق انتخابات را حداقل دو هفته قبل از برگزاری انتخابات به هیأت نظارت اعلام و نماینده خود را برای همکاری با نماینده ناظر هیأت معرفی نماید.

تبصره ۲- هرگونه شکایت نسبت به حسن انجام انتخابات می‌بایست حداکثر یک

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۸۷

هفته بعد از برگزاری انتخابات به هیأت نظارت ارایه شود. هیأت نظارت به شکایاتی که پس از این مهلت طرح شده باشد، رسیدگی نخواهد کرد.

تبصره ۳- گزارش انتخابات اتحادیه توسط دبیر هیأت در اولین جلسه پس از برگزاری انتخابات به جلسه هیأت ارایه می‌شود.

تبصره ۴- در صورتی که انتخابات مورد تأیید هیأت نظارت قرار نگیرد، اتحادیه موظف به برگزاری کلی یا جزئی مجدد انتخابات خواهد بود.

ماده ۶- نظارت بر عملکرد مالی اتحادیه

اتحادیه‌ها موظف هستند براساس بند ۴-۱۲ از ماده ۴ (رئوس اصلی و ساختار اساسنامه اتحادیه) آیین‌نامه اتحادیه اسلامی دانشگاهیان هر ساله گزارش ترازنامه مالی اتحادیه را به مجمع عمومی ارایه و جهت اطلاع به دبیرخانه هیأت نظارت مرکزی اعلام نماید.

ماده ۷- اتحادیه‌های موجود از تاریخ ابلاغ این دستورالعمل حداکثر ۴ ماه فرصت دارند اساسنامه خود را با آیین‌نامه اتحادیه تشکل‌های اسلامی و دستورالعمل اجرایی مربوطه انطباق دهند.

ماده ۸- دستورالعمل اجرایی آیین‌نامه اتحادیه تشکل‌های اسلامی دانشگاهیان برای اجرا به مدت ۲ سال به صورت آزمایشی، در تاریخ ۸۴/۵/۳۱ به تصویب رسید و از تاریخ ابلاغ قابل اجرا می‌باشد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

اساسنامه اتحادیه تشکل‌های اسلامی دانشجویی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی مصوب جلسه ۳۴۴ مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

فصل اول - نام و هدف

ماده ۱- نام: اتحادیه تشکل‌های اسلامی دانشجویی دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی که از این پس در این اساسنامه به اختصار "اتحادیه" نامیده می‌شود.

ماده ۲- هدف: عبارت است از تلاش و کوشش دسته‌جمعی دانشجویان مسلمان به منظور رسیدن به اهداف تعیین شده در آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی و مرامنامه اتحادیه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی.

فصل دوم - شرایط عضویت

ماده ۳- شرایط عضویت تشکل‌های اسلامی دانشجویی در اتحادیه عبارت است از:

الف) اعتماد و پذیرش اهداف اتحادیه به‌عنوان مرامنامه انجمن؛

ب) قبول مفاد اساسنامه اتحادیه و تعهد به اجرای آن؛

ج) دارا بودن تشکیلات منطبق با آیین‌نامه تشکل‌های اسلامی دانشجویی مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

د) عدم عضویت در بیش از یک اتحادیه (هر تشکل تنها می‌تواند در یک اتحادیه عضو باشد).

ماده ۴- تشخیص صلاحیت پذیرش تشکل‌های اسلامی پس از تقاضای کتبی، توسط اتحادیه بر مبنای مفاد اساسنامه و مرامنامه انجام می‌پذیرد.

فصل سوم - ارکان

ماده ۵- ارکان اتحادیه عبارتند از:

- ۱- مجمع عمومی؛
- ۲- شورای مرکزی؛
- ۳- دبیر اتحادیه؛
- ۴- تشکل‌های اسلامی.

فصل چهارم - تشکل‌های اسلامی عضو

ماده ۶- با توجه به مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی درباره تشکل‌های اسلامی دانشجویی از هر تشکل اسلامی عضو به ازای:

- تا ۴۰ نفر عضو ۱ نماینده؛
- تا ۶۰ نفر عضو ۲ نماینده؛
- تا ۸۰ نفر عضو ۳ نماینده؛
- ۱۰۰ نفر به بالا ۴ نماینده.

در مجمع عمومی شرکت خواهند کرد.

ماده ۷- به ازای هر نماینده اصلی یک نماینده ناظر می‌تواند در مجمع عمومی شرکت کند.

ماده ۸- موضع‌گیری سیاسی، اجتماعی، فرهنگی تشکل‌های اسلامی باید در چارچوب خط‌مشی مصوب در مجمع عمومی و مصوبات نشست‌های شورای عمومی باشد و نظارت بر رعایت این امر بر عهده شورای مرکزی اتحادیه است.

فصل پنجم - مجمع عمومی

ماده ۹- مجمع عمومی متشکل است از اعضای مشخص شده در مواد ۶ و ۷ و همچنین اعضای شورای مرکزی اتحادیه.

۴۹۰ / مجموعه قوانین و مقررات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

تبصره ۵- مجمع عمومی هر سال یک بار تشکیل جلسه می‌دهد.
ماده ۱۰- رسمیت مجمع عمومی با حضور دو سوم نمایندگان اصلی تشکل‌های عضو خواهد بود.

تبصره ۶- در صورت عدم رسمیت مجمع عمومی شورای مرکزی موظف است کتباً از تشکل‌های اسلامی عضو دعوت کند و جلسه بعد با حضور نصف به علاوه یک رسمیت خواهد داشت.

ماده ۱۱- جلسات مجمع عمومی بر طبق آیین‌نامه‌ای تشکیل می‌شود که برای اولین بار توسط کمیته منتخب مجمع عمومی و در دوره‌های بعد توسط دبیر اتحادیه تهیه و برای تصویب به مجمع عمومی ارائه می‌شود.

ماده ۱۲- وظایف نشست سالانه اتحادیه عبارتست از:

الف) انتخاب اعضای شورای مرکزی؛

ب) تصویب خط‌مشی سالانه؛

ج) استماع گزارش کار شورای مرکزی پیشین.

فصل ششم - تشکیلات اتحادیه

ماده ۱۳- تشکیلات و شرح وظایف واحدهای اتحادیه به پیشنهاد دبیر اتحادیه و تصویب شورای مرکزی تعیین می‌شود.

تبصره ۷- تشکیلات انجمن اسلامی در چارچوب اساسنامه تشکل‌های اسلامی دانشجویان مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی به پیشنهاد تشکل و با تصویب شورای مرکزی رسمیت می‌یابد.

فصل هفتم - شورای مرکزی

ماده ۱۴- شورای مرکزی مرکب از حداقل ۹ عضو اصلی است که از میان نامزد واجد شرایط از طرف مجمع عمومی برای مدت ۳ سال انتخاب می‌شوند.

ماده ۱۵- وظایف شورای مرکزی:

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۹۱

الف) نظارت بر فعالیت انجمن‌های اسلامی عضو؛
ب) ترکیب نشست‌ها و تنظیم برنامه مجمع عمومی؛
ج) تصویب آیین‌نامه‌های داخلی اتحادیه در چارچوب اساسنامه.

فصل هشتم - هیأت مؤسس

ماده ۱۶- هیأت مؤسس مرکب از سه نفر از اعضای تشکل‌های اسلامی است که به‌منظور پی‌گیری ثبت قانونی اتحادیه تشکیل می‌شود و پس از انجام این وظیفه منحل می‌شود.

فصل نهم - دبیر اتحادیه

ماده ۱۷- دبیر اتحادیه به پیشنهاد اعضای شورای مرکزی و پس از تصویب نشست برای مدت ۳ سال انتخاب می‌شود.

ماده ۱۸- وظایف دبیر اتحادیه را شورای مرکزی تعیین می‌کند.

ماده ۱۹- تشکل‌های اسلامی دانشجویی (دانشجویان) در هر شهر، به جز تهران، یا استان تشکل‌های اسلامی دانشجویی آن شهر یا آن استان را تشکیل می‌دهند.
این اساسنامه در ۱۹ ماده و ۲ تبصره در تاریخ ۱۳۷۳/۸/۲۴ به تصویب شورای مشترک کمیسیون‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید و در جلسه مورخ ۱۳۷۳/۱۰/۲۰ در شورای عالی تأیید شد.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - اکبر هاشمی رفسنجانی

اساسنامه جایزه علمی - فناوری پیامبر اعظم (ص) مصوب جلسه ۷۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۳/۳۰ شورای عالی انقلاب فرهنگی

مقدمه

جایزه علمی - فناوری پیامبر اعظم (ص) که در این اساسنامه به اختصار «جایزه» نامیده می‌شود، جایزه عالی فناوری در جمهوری اسلامی ایران خواهد بود. محوریت اصلی جایزه، شناسایی و معرفی برترین‌های علم و فناوری جهان اسلام است. این امر از طریق ارزیابی طرح‌های علمی و فناورانه و اعطای جایزه به دانشمندان و متخصصین برتر در سطح جهان اسلام صورت می‌گیرد. به‌علاوه، این جایزه به دنبال ایجاد فضایی است که در آن صاحبان و متقاضیان فناوری در کشورهای اسلامی حضور یابند و ضمن ارائه دستاوردها و نیازهای خود، زمینه برای تعامل و همکاری بیشتر آنها فراهم شود. با توجه به اینکه محدوده پوشش این جایزه کلیه کشورهای اسلامی است، با احترام به ساحت مقدس نبی مکرم اسلام (ص)، این جایزه، «جایزه علمی - فناوری پیامبر اعظم (ص) - با عنوان انگلیسی: Mustafa Prize نامگذاری شده است.

ماده ۱- ویژگی‌ها و اهداف

ویژگی اصلی جایزه، افزایش سطح همکاری و هم‌افزایی در حوزه علوم و فناوری در سطح کشورهای اسلامی با تأکید بر فناوری‌های پیشرفته است.

۱-۱- اهداف اعطای جایزه

- الف) شناسایی و معرفی فناوری‌های برتر کشورهای اسلامی؛
- ب) تقدیر از صاحبان دستاوردهای علمی و فناوری‌های برتر مسلمان؛
- ج) تقویت جایگاه علمی و فناوری دانشمندان جهان به‌ویژه جهان اسلام؛
- د) زمینه‌سازی برای ایجاد تمدن نوین اسلامی؛
- ه) سیاست‌گذاری برای حرکت جمعی و ایجاد وجدان علمی مشترک در جهان اسلام

در جهت رفع وابستگی‌های عرصه فناوری و تقویت جهان اسلام.

۱-۲- موضوعات و رویکردهای کلان جایزه عبارتند از:

الف) تلاش برای شکستن انحصارگرایی علمی و فناوری در جهان؛

ب) تشریح مساعی، هم‌افزایی و همگرایی بین کشورهای اسلامی در حوزه علوم و فناوری‌های نوین؛

ج) افزایش نقش کشورهای اسلامی در معادلات بین‌المللی؛

د) ایجاد فضای همکاری و تعامل بین متخصصین و دانشمندان کشورهای اسلامی؛

ه) تشویق و ترغیب دانشمندان جهان اسلام و مسلمانان سراسر جهان در جهت تولید هرچه بیشتر علم و فناوری، کارآفرینی، رفع نیاز مردم و افزایش ثروت در جامعه اسلامی؛

و) معرفی جایزه به عنوان یکی از نمادهای مهم شایستگی و برتری علمی در سطح جهان؛

ز) نهادینه‌سازی تبیین اسلامی از علم و فناوری، فلسفه علوم و فلسفه فناوری.

۱-۳- دوره زمانی

دوره زمانی اعطای جایزه به صورت دو سالانه است و حداکثر به یک نفر شخص حقیقی یا حقوقی در هر حوزه علم و فناوری اعطا می‌شود.

تبصره - بعد از برگزاری چند دوره، به تشخیص شورای سیاست‌گذاری، جایزه می‌تواند بصورت سالانه اعطا گردد.

ماده ۲- ارکان

ارکان جایزه عبارتند از: شورای سیاست‌گذاری، گروه‌های داوران.

ماده ۳- شورای سیاست‌گذاری

شورای سیاست‌گذاری جایزه، مسؤولیت تصویب سیاست‌های کلان جایزه را به عهده دارد و اعضای آن عبارتند از:

۱-۳- رییس شورا: معاون علمی و فناوری ریاست جمهوری اسلامی ایران؛

۲-۳- پنج نفر اعضای حقیقی که از سوی شورای عالی انقلاب فرهنگی برای مدت چهار سال انتخاب می‌شوند. انتخاب مجدد افراد بلامانع است؛

۳-۳- اعضای حقوقی ایرانی عبارتند از: وزیر امور خارجه؛ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛ وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی؛ دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛ رییس جامعه المصطفی العالمیه؛ رییس فرهنگستان علوم؛ رییس فرهنگستان علوم پزشکی؛ رییس سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و رؤسای کمیسیون‌های آموزش و تحقیقات و بهداشت، درمان مجلس شورای اسلامی، رییس دانشگاه تهران و رییس دانشگاه صنعتی شریف؛

۳-۴- اعضای حقوقی خارجی عبارتند از: دو نفر از رؤسای نهادهای اسلامی بین‌المللی که به‌عنوان اعضای حقوقی از بین رؤسای نهادهای بین‌المللی اسلامی از جمله: آکادمی علوم جهان اسلام، کمیته همکاری‌های علمی- فناوری سازمان همکاری‌های اسلامی (کامستک)، بانک توسعه اسلامی، سازمان آموزشی علمی و فرهنگی اسلامی (آیسیسکو)، دو نفر از رؤسای مسلمان دانشگاه‌های معتبر جهان اسلام با پیشنهاد رییس شورای سیاست‌گذاری و تصویب اعضای بندهای ۳-۱ لغایت ۳-۳ برای مدت یک دوره انتخاب خواهند شد.

انتخاب مجدد هریک از اعضا بلامانع است؛

۳-۵- رییس پارک فناوری پردیس عضو و دبیر شورای سیاست‌گذاری است.
تبصره - آیین‌نامه داخلی، اولویت‌بندی حوزه‌های علمی و فناوری جایزه و ضوابط انتخاب برگزیدگان، به تصویب شورای سیاست‌گذاری می‌رسد.

ماده ۴- نهادهای نامزدکننده

برای هر دوره نهادهای نامزدکننده (اشخاص حقیقی و حقوقی) از بین دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی معتبر کشورهای اسلامی، فرهنگستان‌های علوم کشورهای اسلامی، نهادهای علمی و فناوری بین‌المللی اسلامی و دانشمندان برجسته مسلمان توسط شورای سیاست‌گذاری تعیین و اعلام می‌گردند.

ماده ۵- داوری

۵-۱- متناسب با هریک از اولویت‌های علمی و فناوری جایزه، از یک گروه داوران ۷ نفره متشکل از متخصصین موضوع از ایران و سایر کشورهای اسلامی و مسلمانان سایر کشورها استفاده خواهد شد؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۹۵

۲-۵- انتصاب هریک از گروه داوران با پیشنهاد رییس یا ۳ نفر از اعضای شورای سیاست‌گذاری و تصویب شورای سیاست‌گذاری خواهد بود؛

۳-۵- هریک از گروه داوران وظیفه انتخاب و پیشنهاد نامزدهای دریافت جایزه به شورای سیاست‌گذاری را بر عهده دارند.

تبصره- ضوابط و نظام داوری بنا به پیشنهاد رییس شورای سیاست‌گذاری توسط شورای سیاست‌گذاری تصویب خواهد شد.

ماده ۶- دبیرخانه

دبیرخانه، وظیفه پی‌گیری تصمیمات و اجرای مصوبات شورای سیاست‌گذاری را بر عهده دارد.

تبصره- شرح وظایف دبیرخانه به پیشنهاد رییس پارک فناوری پردیس و تأیید رییس شورای سیاست‌گذاری به تصویب شورای سیاست‌گذاری خواهد رسید.

ماده ۷- زمان برگزاری مراسم

نظر به اینکه جایزه، مزین به نام پیامبر گرامی اسلام (ص) می‌باشد و با توجه به اهداف جایزه، زمان برگزاری آن، مقارن با هفته وحدت (۱۲ الی ۱۷ ربیع‌الاول) است.

ماده ۸- نوع و میزان جایزه

جایزه شامل: تندیس، لوح تقدیر و هدیه ویژه است که به فرد برگزیده در هر کدام از اولویت‌های علمی و فناوری، به‌صورت جداگانه تعلق می‌گیرد.

تبصره ۱- میزان و نوع هدیه ویژه در هر دوره توسط شورای سیاست‌گذاری تعیین و اعلام می‌شود.

تبصره ۲- شورای سیاست‌گذاری می‌تواند از مشارکت و حمایت سایر نهادهای ایرانی و اسلامی استفاده نماید.

ماده ۹- این اساسنامه در یک مقدمه، ۹ ماده و ۵ تبصره در جلسه ۷۱۴ مورخ ۱۳۹۱/۳/۳۰ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید.

رییس جمهور و رییس شورای عالی انقلاب فرهنگی - محمود احمدی‌نژاد

آیین‌نامه جشنواره بین‌المللی فارابی

با استعانت از خداوند منان و به استناد بند ۴ اصل ۳ قانون اساسی جمهوری اسلامی مبنی بر «تقویت روح بررسی و تتبع و ابتکار در تمام زمینه‌های علمی، فرهنگی و اسلامی از طریق تأسیس مراکز تحقیق و تشویق محققان» و با عنایت به جایگاه ترسیم شده برای ایران در سند چشم‌انداز، به مثابه قدرت اول منطقه‌ای در حوزه‌های اقتصادی، علمی و فناوری که اقتضای توجه به اصول زیر را دارد:

- نوسازی فرآیند پژوهش و آموزش علوم انسانی و مطالعات اجتماعی و فرهنگی برای ایجاد توانایی نظریه‌پردازی در حوزه اجتماعی در سطح جهانی؛
- توسعه کیفی و حرفه‌ای شدن پژوهش در علوم انسانی و نیز علوم میان‌رشته‌ای مرتبط با علوم انسانی؛
- حمایت از انجام مطالعات بنیادی و کاربردی در عرصه فرهنگ‌سازی، پژوهشی و آموزشی؛

- حمایت از پژوهش‌های علمی و میان‌رشته‌ای در زمینه ایران‌شناسی؛
- شناسایی، تکریم و معرفی مفاخر و آفرینش‌های اسلامی، فرهنگی و ادبی کشور؛
- فراهم‌سازی شرایط لازم برای تبادل آرای متفکران، دانشمندان، هنرمندان و نهادهای علمی و فرهنگی جهان اسلام؛

- اهتمام به معرفی جلوه‌های فرهنگی، هنری و ادبی ایران در جهان؛
- فراهم‌سازی زمینه‌آشنایی محققان ایرانی با دستاوردهای جدید فرهنگی در جهان جشنواره فارابی همه‌ساله زیر نظر وزیر علوم، تحقیقات و فناوری و با همکاری دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها و حوزه علمیه و سایر مراکز علمی و حمایت دستگاه‌ها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی برگزار خواهد شد. آیین‌نامه برگزاری جشنواره به شرح زیر است:

ماده ۱- جشنواره بین‌المللی فارابی - که از این پس در این آیین‌نامه «جشنواره»

بخش هشتم: فرهنگی / ۴۹۷

خوانده می‌شود- همه ساله از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برگزار می‌شود. تبصره ۱- دبیرخانه دائمی جشنواره در وزارت علوم، تحقیقات و فناوری می‌باشد که فعلاً در پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مستقر است.

ماده ۲- اهداف برگزاری جشنواره عبارت است از:

- شناسایی و معرفی استعدادهای برتر در حوزه علوم انسانی- اسلامی؛
- معرفی و ارایه آثار و نظریه‌های برتر و روش‌ها و طرح‌های جدید در حوزه علوم انسانی- اسلامی در میان اندیشمندان ایرانی و غیرایرانی و مجامع علمی داخلی و خارجی؛
- تشویق جهت تولید، تقویت، توسعه و بومی‌سازی علوم انسانی در ایران و جهان اسلام؛

- تمهید شرایط مساعد فرهنگی برای توسعه و تعمیق علوم انسانی- اسلامی در کشور جهت ترغیب، تشویق و هدایت استعدادهای جوان به تحصیل و تحقیق در این حوزه؛

- کمک به تبیین اهمیت، کارکرد و نقش خطیر و مؤثر علوم انسانی در فرایند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری‌های محلی و ملی در زمینه‌های مختلف؛
- کمک به کاربردی کردن علوم انسانی از طریق شناسایی مسأله‌ها و نیازهای جامعه ایران و جهان اسلام؛

- ترغیب پژوهشگران برای شناسایی، تصحیح و تحقیق انتقادی در متون و میراث علمی و فرهنگی ایرانی- اسلامی؛

- آشناسازی و عمق‌بخشی به آگاهی جامعه ایران و جهان اسلام، مخصوصاً جوانان با دستاوردها و کاربردهای علوم انسانی در حوزه‌های تولید علم، تمدن‌سازی و مدیریت جامعه.

ماده ۳- جشنواره دارای بخش‌های مختلف در سطح ملی و بین‌المللی است که معطوف به معرفی پژوهش‌های نوآورانه و طرح‌های بنیادی و کاربردی استادان، پژوهشگران و نهادها و سازمان‌های فعال در رشته‌های علوم انسانی و معارف اسلامی بوده و با ضوابط داوری و دستورالعمل اجرایی مورد تأیید شورای علمی جشنواره برگزار می‌شود.

ماده ۴- ارکان برگزاری جشنواره و وظایف آنها به شرح زیر است:

۴-۱- رییس؛

۴-۲- شورای سیاست‌گذاری؛

۴-۳- دبیر و دبیرخانه؛

۴-۴- شورای علمی.

ماده ۵- رییس و عالی‌ترین مقام جشنواره، وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.

تبصره ۱- احکام دبیر، رییس دبیرخانه و دبیر و اعضای شورای علمی جشنواره توسط وزیر علوم، تحقیقات و فناوری امضا می‌شود.

ماده ۶- شورای سیاست‌گذاری بالاترین رکن سیاست‌گذاری و تصمیم‌گیری در برنامه‌های کلان جشنواره است، اعضای این شورا عبارتند از:

۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (به‌عنوان رییس شورا)؛

۲- معاون فرهنگی و اجتماعی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (به‌عنوان نایب رییس)؛

۳- معاون پژوهشی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛

۴- معاون فرهنگی معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رییس جمهور؛

۵- یکی از معاونین وزیر ارشاد به انتخاب وزیر؛

۶- دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی؛

۷- رییس فرهنگستان علوم؛

۸- رییس فرهنگستان زبان و ادب فارسی؛

۹- رییس فرهنگستان هنر؛

۱۰- رییس پژوهشکده مطالعات فرهنگی و اجتماعی وزارت علوم؛

۱۱- رییس پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی؛

۱۲- رییس پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛

۱۳- رییس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه؛

۱۴- رییس پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی؛

۱۵- رییس مؤسسه حکمت و فلسفه؛

۱۶- رییس جهاد دانشگاهی؛

۱۷- رییس سازمان صدا و سیما؛

۱۸- رییس بنیاد ایران‌شناسی؛

- ۱۹- معاون پژوهشی حوزه علمیه قم؛
- ۲۰- دبیر کل کمیسیون ملی یا دفتر منطقه یونسکو؛
- ۲۱- دبیر کل کمیسیون ملی یا دفتر منطقه‌ای آی‌سسکو؛
- ۲۲- دبیر جشنواره بین‌المللی خوارزمی؛
- ۲۳- معاون فرهنگی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور؛
- ۲۴- سه تا پنج تن از استادان برجسته و صاحب نام در حوزه علوم انسانی و اجتماعی به پیشنهاد وزیر علوم و تأیید شورای انقلاب فرهنگی.
- تبصره ۱-** تصمیمات شورای سیاست‌گذاری با رأی اکثریت نسبی اعضای حاضر رسمیت می‌یابد.
- تبصره ۲-** در صورتی که دبیر جشنواره از میان افراد فوق‌الذکر نباشد او نیز به عضویت شورای سیاست‌گذاری منصوب می‌شود.
- تبصره ۳-** ضوابط مربوط به نوع عضویت در شورا، نحوه تشکیل و اداره جلسات، در آیین‌نامه داخلی شورا تعریف و به تصویب خواهد رسید.
- ماده ۷-** وظایف و اختیارات شورای سیاست‌گذاری عبارت است از:
- ۱- تصویب نهایی برنامه‌های سالانه جشنواره؛
  - ۲- تعیین نوع و میزان جوایز؛
  - ۳- تعیین گروه‌بندی‌های علمی جشنواره؛
  - ۴- تعیین رؤسای گروه‌های علمی جشنواره.
- ماده ۸-** دبیر جشنواره با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری؛ در هر دوره به این سمت منصوب می‌شود و مدیریت کلیه امور اجرایی جشنواره را عهده‌دار می‌باشد.
- تبصره ۱-** رییس دبیرخانه و دبیر شورای علمی جشنواره به پیشنهاد دبیر جشنواره و با حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری تعیین می‌شوند.
- تبصره ۲-** اعضای کمیته‌های علمی هر گروه، در هر دوره با معرفی دبیرخانه جشنواره با مشورت رییس گروه و حکم دبیر جشنواره تعیین می‌شوند.
- تبصره ۳-** مدیر اجرایی جشنواره با معرفی رییس دبیرخانه و حکم دبیر جشنواره تعیین می‌شود.

ماده ۹- شورای علمی جشنواره، بالاترین مرجع علمی جشنواره است که اعضای آن با معرفی دبیرخانه جشنواره و حکم وزیر علوم، تحقیقات و فناوری انتخاب می‌شوند؛ اعضای این شورا عبارتند از:

- ۱- دبیر جشنواره؛
  - ۲- رئیس دبیرخانه جشنواره؛
  - ۳- دبیر شورای علمی جشنواره؛
  - ۴- رؤسای گروه‌های علمی جشنواره؛
  - ۵- سه تا پنج نفر از استادان برگزیده علوم انسانی داخل و یا خارج کشور.
- تبصره ۱-** اعضای شورای برای یک دوره انتخاب می‌شوند و انتصاب آنها برای دوره‌های بعدی بلامانع است.

ماده ۱۰- وظایف و اختیارات شورای علمی عبارت است از:

- ۱- تصویب آیین‌نامه‌های مربوط به برنامه‌های مختلف جشنواره؛
  - ۲- تصویب آیین‌نامه‌های داوری جشنواره؛
  - ۳- تأیید فرایند داوری؛
  - ۴- تعیین برگزیدگان نهایی جشنواره.
- ماده ۱۱-** گروه‌های علوم انسانی جشنواره به شرح زیر می‌باشند که متناسب با آثار ارسالی در دبیرخانه فعال می‌شوند:

- ۱- زبان و ادبیات؛
- ۲- تاریخ، جغرافیا و باستان‌شناسی؛
- ۳- علوم اجتماعی و علوم ارتباطات؛
- ۴- علوم سیاسی، روابط بین‌الملل و مطالعات منطقه‌ای؛
- ۵- علوم اقتصادی، مدیریت و حسابداری؛
- ۶- حقوق؛
- ۷- علوم تربیتی، روان‌شناسی و رفتاری؛
- ۸- فلسفه، کلام، اخلاق، ادیان و عرفان؛
- ۹- فقه، اصول، علوم قرآنی و حدیث؛

بخش هشتم: فرهنگی / ۵۰۱

- ۱۰- مطالعات هنر و زیبایی‌شناسی؛
- ۱۱- فناوری اطلاعات، اطلاع‌رسانی و کتاب‌داری.
- تبصره ۱-** در هر دوره با تصویب شورای سیاست‌گذاری امکان کم یا زیاد شدن گروه‌های علمی وجود دارد.
- ماده ۱۲-** هر گروه دارای یک کمیته علمی با ۵ یا ۷ نفر عضو است که از میان استادان و محققان برجسته به پیشنهاد دبیرخانه و با مشورت رییس گروه و با حکم دبیر جشنواره منصوب می‌شوند. وظایف گروه‌های علمی عبارتست از:
  - ۱- پالایش اولیه آثار واصله به گروه؛
  - ۲- بررسی و نهایی‌سازی کاربرگ‌های ویژه ارزیابی؛
  - ۳- مشارکت و نظارت بر فرآیند ارزیابی آثار گروه؛
  - ۴- معرفی اسامی محققان داخلی و خارجی مرتبط با حوزه گروه جهت دریافت آثار ایشان؛
  - ۵- معرفی آثار برگزیده گروه جهت طرح در شورای علمی جشنواره.
- تبصره ۱-** فرآیند داوری، ضوابط داخلی و نحوه فعالیت گروه‌ها توسط آیین‌نامه‌های مستقل تعریف و به تصویب خواهد رسید.
- تبصره ۲-** هر گروه می‌تواند اعضای موعده یا وابسته داشته باشد.
- ماده ۱۳-** هر گروه حداکثر سه اثر در بخش اصلی و یک اثر در بخش جوان به‌عنوان برگزیده معرفی خواهد کرد.
- تبصره ۱-** برگزیدگان خارجی جزو سهمیه گروه محسوب نمی‌شوند.
- تبصره ۲-** در صورت عدم کسب نصاب لازم، هر گروه می‌تواند کمتر از تعداد پیش‌بینی، اثر معرفی کند یا اصلاً برگزیده‌ای نداشته باشد.
- تبصره ۳-** در صورت موضوعیت تبصره ۲ هر گروه می‌تواند به جای آثار برگزیده، آثار شایسته تقدیر را معرفی کند. آثار شایسته تقدیر، جایزه نقدی را دریافت نمی‌کنند اما از سایر امتیازات برخوردارند.
- ماده ۱۴-** موضوع جشنواره، تحقیقات حوزه علوم انسانی و اسلامی است که ممکن است به‌صورت منتشر نشده، پایان نامه یا هر قالب دیگری ارایه شود.
- تبصره ۱-** شاخص سنجش آثار، اطلاق «تحقیق علمی» است که مهمترین ویژگی

آن نوآوری یا ارایه نظریه است.

تبصره ۲- آثار شرکت‌کنندگان خارجی صرفاً در حوزه‌های اسلام و ایران پذیرفته می‌شود.
ماده ۱۵- سایر بخش‌های جشنواره که متناسب با شرایط، امکان فعال‌سازی آنها و

ارایه جوایز به برگزیدگان وجود دارد، عبارتند از:

- انتخاب برگزیدگان در حوزه تصحیح انتقادی آثار ماندگار تاریخی، ادبی، فلسفی و ...؛

- انتخاب نظریه‌پرداز برجسته با معرفی هیأت حمایت از کرسی‌های نظریه‌پردازی؛

- انتخاب ترجمه یا مترجم برتر و تأثیرگذار در حوزه اهداف جشنواره؛

- انتخاب پژوهشگر پیش‌کسوت علوم انسانی؛

- انتخاب شخصیت‌های پیشرو در حوزه علوم انسانی که اگرچه مرحوم شده‌اند اما

همچنان آثار و فعالیت‌های ایشان قابل توجه است؛

- انتخاب مفاخر پروژه برجسته؛

- انتخاب مدیر پژوهش برتر؛

- انتخاب مراکز تحقیقاتی فعال و تأثیرگذار در حوزه اهداف جشنواره؛

- انتخاب فصل‌نامه علمی پژوهشی برتر.

تبصره ۱- کلیه آیین‌نامه‌های مربوط به این ماده بصورت جداگانه تهیه و توسط شورای علمی جشنواره تصویب خواهد شد.

ماده ۱۶- جشنواره در دو بخش «اصلی» و «جوان» برگزار می‌گردد، بخش جوان جشنواره، پژوهشگران کمتر از ۳۵ سال سن را شامل می‌شود.

ماده ۱۷- کسب رتبه در هر یک از برنامه‌های جشنواره موجب برخورداری از کلیه امتیازات موجود در آیین‌نامه‌ها و مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ویژه جشنواره‌های بین‌المللی خواهد بود.

تبصره ۱- با تصویب این آیین‌نامه، شورای معاونان وزارت علوم، تحقیقات و فناوری یا معاون مربوط طی بخشنامه‌ای ترتیبات اعطای امتیازات مذکور در مصوبات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای کسب کنندگان رتبه در جشنواره را فراهم خواهد ساخت.

تبصره ۲- علاوه بر امتیازات مندرج در این ماده، جوایز مالی نیز برای مراکز پژوهشی و پژوهشگرانی که موفق به کسب رتبه و امتیاز شده‌اند در نظر گرفته می‌شود

بخش هشتم: فرهنگی / ۵۰۳

که میزان آن هر سال به تصویب شورای سیاست‌گذاری خواهد رسید.
به نفرات اول تا سوم هر گروه از جشنواره به ترتیب درجه پژوهشگر ممتاز، پژوهشگر برجسته و پژوهشگر نمونه اعطا می‌شود.

ماده ۱۸- جوایز و لوح‌های تقدیر از برگزیدگان جشنواره توسط ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران امضا و اعطا می‌شود.

تبصره ۱- لوح تقدیر سایر سازمان‌ها که به این مناسبت اعطا می‌شود باید به امضای دبیر جشنواره یا یکی از مقامات مسؤول آن نیز برسد.

ماده ۱۹- در نخستین دوره جشنواره محدودیت زمانی برای ارسال آثار سال‌های قبل وجود ندارد.

تبصره ۱- تا سه دوره بعد، فقط آثاری می‌توانند شرکت کنند که حداکثر تا ده سال قبل از جشنواره تحقیق و عرضه شده باشند.

تبصره ۲- افرادی که در یکی از شوراها و گروه‌های جشنواره بین‌المللی فارابی عضویت داشته باشند یا به‌عنوان دبیر، رئیس دبیرخانه و دبیر شورای علمی در یکی از دوره‌های جشنواره انجام وظیفه کرده‌اند، می‌توانند در یکی از دوره‌های بعد شرکت کنند.
تبصره ۳- هیچ پژوهشگری نمی‌تواند برای دو سال پیاپی برگزیده شود ولی انتخاب پژوهشگر به‌صورت متناوب ایراد ندارد.

تبصره ۴- مشارکت مجدد آثاری که در دوره قبل شرکت کرده و پذیرفته نشده‌اند، بلامانع است.

ماده ۲۰- چنانچه در آینده، تدوین دستورالعمل، آیین‌نامه و مقررات جدیدی ضرورت یابد، این امر با پیشنهاد دبیرخانه به شورای سیاست‌گذاری یا شورای علمی انجام خواهد شد.

ماده ۲۱- این آیین‌نامه در ۲۱ ماده و ۲۵ تبصره در تاریخ ۱۳۸۶/۱۰/۲۳ به تصویب نهایی شورای سیاست‌گذاری جشنواره بین‌المللی فارابی رسید.^۱

۱- رئیس شورای سیاست‌گذاری جشنواره بین‌المللی فارابی برابر ماده ۶ وزیر علوم، تحقیقات و فناوری است.

